

REVISTA BIBLIOTECILOR*
REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR
 REVISTA BIBLIOTECILOR*
 REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXIV • OCTOMBRIE 1971

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste
 REVISTA

BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXIV

Nr. 10

OCTOMBRIE 1971

SUMAR

N. PASCU : Integrarea bibliotecii în ansamblul muncii ideologico-politice și cultural-educative	577	Victoria CURCĂNEANU : Stabilirea vedetelor de nume de autori-persoane fizice (V)	600
Ștefan SECARĂ : Perspective noi ale activității de educație-informație din bibliotecile municipale și orășenești	579	Ecouri	604
Vasile TĂRĂBOI : Principiile proiectării sistemelor naționale de informare documentară științifică, tehnică și economică (IV)	581	L.B. : Internaționalism, suveranitate națională, patriotism. Partidul Comunist Român, detașamentul activ al mării armate revoluționare internaționale	608
George VLĂDESCU : Condiții optime pentru lărgirea activității bibliotecilor și îmbogățirea conținutului acestora	587	I.T. : Pagini despre Revoluția din Octombrie. Bibliografie de recomandare	612
Gh. C. BALABAN : Biblioteca tehnico-documentară a întreprinderii de construcții și montaje siderurgice din Galați	594	Cronică	615
Géza FÜLÖP : Bibliotecile tehnice așa cum sint... și nu ar trebui să fie. Reflecții pe marginea situației existente în orașul Tîrgu-Mureș	596	Istoria cărții și a bibliotecilor	
Eugenia MARINESCU : Modernizarea în interesul îmbunătățirii conținutului activității. Biblioteca orășenească din Slatina	598	Corneliu DIMA-DRĂGAN : O carte din biblioteca lui Ion Creangă	617
		Aniversări	
		George BAICULESCU : Barbu Lăzăreanu, militant comunist și bibliotecar. 90 de ani de la naștere	620
		De peste hotare	624
		Lucrări de specialitate	625
		Fișier	631

Integrarea bibliotecii în ansamblul muncii ideologico-politice și cultural - educative

N. PASCU

directorul Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din București

Pentru colectivul Bibliotecii municipale „Mihail Sadoveanu” din București, studiul Propunerilor de măsuri elaborate de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, și a Expunerii la Consfătuirea de lucru a activului de partid în domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative a prilejuit o examinare amănunțită, în spirit critic și autocritic, a rezultatelor obținute pînă acum, ca și a liniilor de dezvoltare viitoare.

Activînd în condițiile specifice unei mari capitale moderne, în continuă și vertiginoasă dezvoltare, în care coexistă și se influențează reciproc, în forme potențate la maximum de eficacitate, toate formele de educație socialistă și toate sistemele de instruire, Biblioteca municipală, situată în fruntea unei rețele care numără 64 de unități, răspîndite în toate cartierele și comunele aparținătoare ale municipiului, caută să se integreze, prin munca specifică cu cartea, în ansamblul activității cultural-educative a orașului. Eforturile noastre se îndreaptă astăzi în special spre satisfacerea intereselor de lectură trezite de multiplele forme in-

structiv-educative (învățămînt politic, universități populare, manifestări destinate tineretului etc.) existente în Capitală.

În anul 1970 am înscris, la centrală și filiale, aproape 91 000 de cititori (cu peste 5 000 mai mult decît în anul 1969), care au citit aproape 2 000 000 de cărți, iar în prima jumătate a anului 1971 am realizat 71 000 de cititori, care au citit aproape 1 100 000 de cărți. În anul 1970 au fost achiziționate aproximativ 1 000 de titluri noi, în 70 000 de exemplare, iar în prima jumătate a anului 1971, 833 de titluri, în 36 000 de exemplare.

Sînt cifre frumoase în sine, dar care, prin comparare și corelare, ne dezvăluie punctele nevralgice existente încă în activitatea noastră, sursele de îmbunătățire a conținutului muncii noastre.

Să examinăm în primul rînd gradul de atragere a populației la lectură. Decalajul existent între extinderea în ritm vertiginos a orașului prin noi cartiere de locuințe și cuprinderea acestora în rețeaua de filiale se reflectă în mod negativ asupra indicelui de atragere la lectură a populației, menținîndu-l — în ciuda eforturilor noastre pentru intensificarea acțiunilor de propagandă a bibliotecilor — sub 10. Înființarea de noi puncte

de împrumut și promovarea unor metode moderne de difuzare (ne gândim la lansarea unui bibliobuz, care să asigure deservirea în cartierele îndepărtate) trebuie deci să stea în atenția noastră ca o sarcină de prim ordin în procesul de culturalizare. În acest scop, fiecare bibliotecă va întreprinde un studiu cu privire la componența cititorilor și își va concentra eforturile pentru atragerea unui număr cât mai mare de cititori din rândurile populației active și ale tinerilor. De asemenea, se vor organiza, până la sfârșitul acestui an, fișierele pe profesii în fiecare unitate din rețea.

Analiza lecturilor din anul 1970 și prima jumătate a anului 1971 ne dezvăluie, de asemenea, unele caracteristici de loc îmbucurătoare: din totalul volumelor citite în 1971, doar 4 la sută (aproximativ 94500 de exemplare) constituie carte social-politică, și doar 21 la sută literatură nebeletristică. Una din măsurile imediate luate de noi pentru intensificarea circulației acestor categorii de publicații este organizarea, până la sfârșitul anului acesta, a unor cataloage colective ale cărții social-politice existente în bibliotecile publice din fiecare sector, la cabinetele de partid ale sectoarelor respective. De asemenea, în colaborare cu cabinetele de partid ale sectoarelor, vor fi asigurate condițiile necesare pentru buna funcționare a punctelor de informare și documentare care vor lua ființă în întreprinderi și prin care vor fi puse la dispoziția salariaților colecțiile de publicații necesare.

Informarea curentă asupra creșterii colecțiilor bibliotecii este un atribut indispensabil al propagandei serviciilor oferite de bibliotecă. Sintem deja în faza de elaborare a unui buletin periodic de creștere a colecțiilor, organizat pe o tematică ușor abordabilă și conținând descrieri simplificate, pe care îl vom tipări în suficiente exemplare pentru a cuprinde o masă cât mai întinsă și mai variată de cititori reali și potențiali.

Ne vom îndrepta eforturile către elaborarea și publicarea — într-o formă grafică atrăgătoare și cu un conținut accesibil oricui — a unor bibliografii pe teme actuale, care să răspundă interesului crescând manifestat de populație față de problemele majore ale poliției interne și externe a țării noastre.

În colaborare cu organizațiile U.T.C. și de femei, va fi reactivată viața cercurilor de lectură, în cadrul cărora propagandiștii ai cabinetului de partid și cadre cu o bună pregătire politică vor dezbate cu grupuri de cititori literatura social-politică de mare actualitate, liniile directoare ale documentelor de partid.

Tot pentru intensificarea circulației cărții care contribuie la cultivarea noilor trăsături etice, a convingerilor comuniste, se vor organiza întâlniri lunare ale cititorilor cu scriitorii, criticii, ziariștii, reprezentanții ai editurilor etc. De asemenea, ca periodicitate bilunară, vor fi organizate în bibliotecii expoziții de carte cu tematică contemporană.

În ceea ce privește compoziția fondurilor de publicații, anul 1972 trebuie să constituie un an de cotitură. Indicele scăzut de circulație existent în ultimii cinci ani — doar 1,7 — ne probează pe de o parte că achiziția curentă de carte nu urmărește îndeaproape dezideratele de lectură, pe de altă parte că în fondurile de cărți există un prea mare volum de publicații greu sau de loc circulante. De aceea, preconizăm instituirea unei verificări anuale a fondului existent, pentru a stabili gradul de circulație pe titluri sau categorii de publicații, manifestând o intransigență comunistă în selectarea lucrărilor propagate. De asemenea, precomenzile de carte pentru anul 1972 vor sta sub semnul asigurării unui înalt conținut instructiv-educativ.

Tot pentru integrarea bibliotecii în fluxul informațional generat de mijloacele mass-media, vom încerca să urmărim programele emisiunilor de radio și televiziune, luând anticipat legătura cu forurile organizatorice respective, și să întocmim scurte bibliografii care să ajute radioauditorul sau telespectatorul în aprofundarea sau diversificarea cunoștințelor receptate pe această cale — ne gândim în special la unele emisiuni deosebit de populare ca Teleenciclopedia, Primplan. Mult e dulce și frumoasă. Teatru radiofonic etc.

Un important act de cultură cu care am rămas datori populației bucureștene este elaborarea, tipărirea și distribuirea unui ghid al bibliotecilor Capitalei. În preajma Anului internațional al cărții, acoperirea acestei lacune în munca de propagandă a bibliotecii devine pentru noi o obligație de la care nu mai putem să ne sustragem.

La începutul trimestrului IV/1971 s-au definitivat măsurile luate pentru încadrarea tuturor bibliotecarilor în procesul de reciclare profesională, asigurându-se integrarea lor în diferite forme de învățămînt și instruire. Adîncirea profesionalizării și ridicarea nivelului politic, ideologic și cultural al cadrelor din bibliotecii vor duce, desigur, la o mai clară afirmare a bibliotecarului ca factor de culturalizare, de educare comunistă.

Perspective noi ale activității de educație - informație din bibliotecile municipale și orășenești

Ștefan SECARĂ
director
Biblioteca municipală
„Stroe S. Belloescu”
Birlad

Pornind de la unul din dezideratele majore ale actualei etape de dezvoltare multilaterală a României socialiste — ridicarea nivelului de pregătire politico-ideologică, științifică și de cultură generală a fiecărui om al muncii —, conducerea centrală de partid și de stat a elaborat anul acesta două documente de o deosebită importanță, care trasează cu clarviziune liniile directoare de educare și instruire a tuturor cetățenilor patriei noastre. Ne referim la *Propunerile de măsuri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii și la Legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste*. Primul document reflectă adinca responsabilitate pe care o dovedește și și-o asumă partidul față de viitorul educației și culturii poporului român, al doilea ridică la rang de lege datoria fiecărui cetățean de a-și desăvârși neconținut pregătirea profesională.

Transpunerea în limbajul faptelor a prevederilor acestor importante documente revine în mare parte și instituțiilor de cultură, între care se numără și bibliotecile municipale și orășenești. Sarcina acestora din urmă este cu atât mai importantă în localitățile în care sînt singurele centre care asigură informarea și documentarea — cazul instituției birlădene.

Considerăm că activitatea de educare-informare a cititorilor trebuie să devină o problemă centrală a bibliotecilor municipale și orășenești, iar direcțiile principale ale acestei activități ar fi, pentru biblioteca noastră, următoarele:

— Cunoașterea intereselor de lectură și de informare a tuturor categoriilor de

salariați din raza noastră de activitate, ca și a programului instituțiilor și organizațiilor care se ocupă de educarea adulților, spre a putea imprima activității de informare a bibliotecii o maximă eficiență.

— Cercetarea fondurilor de carte ale celorlalte categorii de biblioteci de pe raza municipiului, spre a cunoaște posibilitățile acestora de satisfacere a cerințelor de lectură ale beneficiarilor deserviți. Disponind mai ales de carte de specialitate, considerăm că aceste biblioteci ar trebui să îndrume cititorii — pentru celelalte categorii de publicații — spre biblioteca municipală, care dispune de un bogat fond de carte educativă și de informare generală.

— Orientarea achizițiilor în direcția creării unui fond de carte activ, care să justifice sumele investite, prin rentabilitatea dobîndită pe baza circulației intense și prin contribuția la educarea maselor. În acest sens, biblioteca trebuie să achiziționeze tot ce este valoros dar să respingă nonvalorile, influențînd astfel editurile, atît prin politica de achiziții, cît și prin semnalări privind editări, reeditări, tiraje.

— Cooperarea cu alte biblioteci din țară în domeniile de activitate ce permit acest lucru: schimb și împrumut interbibliotecar, întocmirea unor instrumente de informare și documentare, schimburi de materiale de informare etc.

— Informarea tuturor beneficiarilor bibliotecii atît pe baza fondului propriu de carte, cît și pe baza instrumentelor de informare elaborate de alte biblioteci din țară.

— Elaborarea unor instrumente de informare care să țină la curent pe citi-

tor cu noutățile și să-l orienteze în producția editorială. Activitatea de informare trebuie să fie flexibilă, corelindu-se continuu cu necesitățile beneficiarilor.

— Crearea, completarea și punerea în valoare a fondului de referință.

— Intensificarea popularizării cărții social-politice, științifice și tehnice care, prin conținutul ei, contribuie la ridicarea nivelului politico-ideologic, profesional și de cultură generală. Vor fi prezentate și popularizate acele cărți care contribuie la dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor, promovează principiile etice ale socialismului, cultivă atitudinea socialistă față de muncă și avutul obștesc, respectul față de legalitatea socialistă, cinstea, dreptatea și echitatea socială.

— Colaborarea cu instituțiile și organizațiile cărora le revine sarcina educării politico-ideologice și profesionale a tuturor categoriilor de cetățeni, organizând împreună cu acestea acțiuni de popularizare a fondului de publicații și de atragere a populației la lectură. Acțiunile trebuie să fie nu numai „de masă”, ci și de „microgrup”, pe categorii socio-culturale.

— Sprijinirea formelor de studiu, organizat sau individual, prin punerea la dispoziție a bibliografiei necesare.

— Popularizarea tuturor serviciilor pe care biblioteca municipală le poate pune la dispoziția cititorilor, inclusiv a serviciului de împrumut interbibliotecar.

— Colaborarea activă în cadrul colectivului format în jurul centrului de informare și documentare care se organizează în cadrul cabinetului județean de partid.

Pornind de la *Legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste*, care prevede că „... perfecționarea pregătirii profesionale se bazează, în primul rând, pe studiul individual al salariaților”, lucrătorii din biblioteca noastră au trecut la crearea unor instrumente de informare menite să dezvăluie cadrelor de specialitate din localitate cartea existentă în colecțiile noastre. Menționăm câteva bibliografii: „Cartea lucrătorului din industria lemnului”, „Tehnologia produsele lactate”, „Cărțile strungarului”, „In ajutorul radiofoniștilor” etc. În afara acestora, mai avem în lucru bibliografiile „Conținut bogat — mijloace moderne — eficiență sporită” pentru cadrele didactice etc. Menționăm că aceste instrumente de informare au fost elaborate pe baza cerințelor beneficiarilor, fapt care le garantează eficiența. Difuzate

în întreprinderi și instituții, ele s-au dovedit de un real folos în orientarea lecturii profesionale a salariaților.

În ce privește educarea politico-ideologică și moral-cetățenească a publicului deservit, în lumina *Propunerilor de măsuri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii și a Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologic și al activității politice și cultural-educative*, ne-am gândit ca, pentru anul de învățămînt ce urmează, să întocmim, împreună cu cei ce organizează cursurile și cu lectorii, bibliografiile deschise menite să dezvăluie publicațiile pe care cursanții le pot studia.

Ne-am mai propus ca, în colaborare cu birourile organizațiilor de partid, să inițiem consfătuiri și dezbateri pe marginea unor cărți. Ne vom strădui ca aceste consfătuiri să fie un schimb activ de idei, care să ducă la formarea și dezvoltarea convingerilor comuniste, la cunoașterea politicii partidului.

De asemenea, în colaborare cu Casa de cultură a sindicatelor, am și început să organizăm consfătuiri cu cititorii, în cadrul cărora se dezbate teme social-politice și științifice, alese în funcție de cerințele concrete ale muncii ideologice a organelor locale de partid, legate organic de preocupările participanților și potrivite cu nivelul lor de pregătire. Ca un început, menționăm consfătuirea cu cititorii de la Fabrica de confecții pe tema „Valoarea etică și socială a muncii” și cea cu membrii Cenaclului literar „Al. Vlahuță” pe tema „Orientări și tendințe în critica literară contemporană”.

O atenție sporită vom acorda informării specialiștilor și a cadrelor de conducere cu noutățile social-politice, științifice și tehnice apărute la diverse edituri și achiziționate de bibliotecă. Această activitate o vom desfășura fie prin informare directă pe baza cataloagelor bibliotecii — fie prin întocmirea unor bibliografii de recomandare.

În spiritul vechilor ei tradiții progresiste de propagatoare a științei și culturii, Biblioteca municipală „Stroe S. Beloescu” este pe deplin conștientă de răspunderile ce-i revin, în acțiunea de integrare a activității bibliotecii în ansamblul muncii politico-ideologice ce se desfășoară în orașul nostru sub conducerea organelor locale de partid.

PRINCIPIILE PROIECTĂRII SISTEMELOR NAȚIONALE DE INFORMARE DOCUMENTARĂ ȘTIINȚIFICĂ, TEHNICĂ ȘI ECONOMICĂ (IV)

conf. ing. Vasile TĂRABOI
directorul Institutului central
de documentare tehnică

2.2.2. Modalități de realizare a structurii organizatorice a unui sistem național de informare documentară

Pe plan mondial se conturează în prezent pentru sistemele naționale de informare documentară științifică, tehnică și economică o structură organizatorică formată aproape invariabil din următoarele trei elemente principale :

— un organ central de directivă, care înfăptuiește politica statului respectiv în domeniul informării documentare, corelînd-o cu politica aplicată în domeniile cercetării științifice și dezvoltării tehnologice în așa mod încît, pe baza direcțiilor pe care le emite, întregul sistem național de informare documentară să contribuie ca factor activ în dezvoltarea economică a țării ;

— o unitate centrală de informare documentară, care are în principal atribuțiile de a urmări și controla aplicarea directivelor stabilite de organul central, de a coordona funcțional și de a îndruma metodologic activitatea tuturor unităților componente ale sistemului indiferent de subordonarea lor administrativă, precum și de a efectua o serie de activități de informare documentară ;

— unități de informare documentară, cu diferite atribuții și sarcini rezultate din structura funcțională a sistemului de informare documentară științifică, tehnică și economică.

Cele trei elemente sus-menționate, care formează baza structurii organizatorice a oricărui sistem național și care înglobează totalitatea organelor și unităților componente ale sistemului, sînt legate funcțional între ele așa cum se arată în fig. 3.

Organele centrale de directivă pot fi, în funcție de organizarea administrativă a fiecărei țări : consilii sau comisii naționale coordonatoare ale cercetării știin-

țifice ; ministere însărcinate cu coordonarea activității de învățămînt, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică ; academii de știință ; colective permanente de specialiști funcționînd pe lângă prim-miniștrii sau pe lângă conducătorii statelor.

Unitatea centrală de informare documentară cu atribuții de coordonare funcțională și îndrumare metodologică este subordonată, funcționează în cadrul sau activează pe lângă organul central de directivă. Această unitate centrală, care poate fi, după caz, un institut de nivel național, un combinat, un oficiu de stat sau o direcție generală, efectuează și numeroase activități de informare documentară centralizabile economic, îndeplinind în plus acele funcții ale sistemului care asigură realizarea unei circulații optime a informațiilor și a unei comunicări eficiente.

Unitățile de informare documentară, cu diferite funcții, sarcini și atribuții în cadrul sistemului, sînt subordonate după caz atît unor organe centrale cu profil științific sau tehnico-economic, cît și unor instituții sau întreprinderi, unele funcționînd chiar în subordonarea administrativă a unității centrale de informare documentară (de exemplu, un centru de traduceri, o bancă de date, un centru de calcul, unele rețele etc.).

Pentru alcătuirea structurii organizatorice a unui sistem național de informare documentară, bazată pe cele trei elemente componente sus-menționate, este necesar să se stabilească :

— grupele de beneficiari cu necesități de informare specifice ;

— domeniile de activitate ale fiecărei unități de informare documentară, astfel delimitate încît acestea să poată satisface necesitățile de informare ale unui anumit număr de grupe de beneficiari cu cerințe de informare asemănătoare ;

— rețelele formate din unitățile de informare documentară cu activități asemănătoare, care satisfac necesitățile de informare ale unor grupe de beneficiari cu cerințe comune.

La rindul lor, rețelele de informare documentară pot fi organizate după unul din următoarele criterii: structural; funcțional; structural-funcțional (mixt).

În cazul în care pentru organizare se admite criteriul structural, un sistem național de informare documentară va fi format dintr-o serie de rețele corespunzătoare, după caz: principalelor ramuri ale economiei naționale; principalelor domenii ale științei; principalelor probleme tehnico-științifice și economice. La o astfel de organizare va fi necesară delimitarea riguroasă a domeniilor de activitate și împărțirea diferitelor funcții ale activității de informare documentară între unitățile componente ale unei rețele, acestea urmînd să colecteze pe baza planului general de coordonare totalitatea categoriilor de materiale documentare care cuprind informațiile corespunzătoare ramurii, domeniului sau problemei acoperite de rețeaua respectivă.

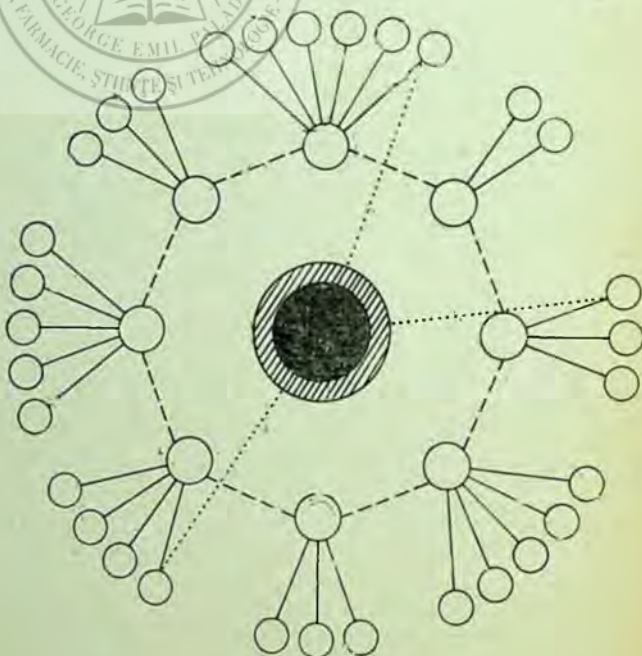
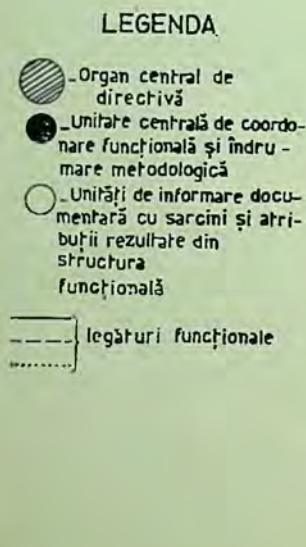
În cazul în care pentru organizare se admite criteriul funcțional, un sistem național de informare documentară va fi format din următoarele rețele: rețeaua

unităților de procurare și organizare a fondurilor de publicații primare; rețeaua unităților de prelucrare a materialelor documentare primare; rețeaua unităților de elaborare și difuzare a materialelor documentare secundare; rețeaua unităților care efectuează activități conexe și prestează servicii specifice. La o astfel de organizare va fi necesar să se acorde o mare atenție distribuirii după anumite criterii a diferitelor unități ale rețelelor pe suprafața teritoriului național și să se stabilească dintr-un început fluxurile necesare de circulație a materialelor documentare și a informațiilor, atât între rețele, cât și între unitățile componente ale sistemului.

Indiferent de criteriile adoptate, la realizarea structurii organizatorice a unui sistem național importanța hotărîtoare o are problema stabilirii principalelor elemente componente (rețele) ale sistemului, precum și a precizării relațiilor organizatorice și funcționale dintre aceste elemente.

Aspectele organizatorice ale corelării rețelor în cadrul unui sistem național de informare documentară necesită elaborarea și aplicarea pe etape a unor acte normative. De asemenea, relațiile sistemului, pe de o parte, și ale rețelor, pe de altă parte, cu sisteme și rețele ase-

Fig. 4

mănătoare din alte țări trebuie organizate rațional și bazate pe acte normative corespunzătoare.

Având în vedere faptul că, pentru a putea satisface corespunzător necesitățile de informare documentară ale beneficiarilor, orice sistem național de informare documentară științifică, tehnică și economică trebuie în final să fie format din unități integrate și astfel organizate încât să-i permită funcționarea automată, va fi necesară stabilirea — pe baza experienței mondiale în acest domeniu — a unor etape raționale de realizare a structurilor funcționale și organizatorice.

3. Exemplu de program pentru realizarea unui sistem național de informare documentară științifică, tehnică și economică

Programul de realizare a unui sistem național de informare documentară, consecință logică a unei concepții aprobate, trebuie să prevadă în mod necesar o serie de etape care să asigure o dezvoltare treptată a sistemului, pentru a se evita întreruperi și deformări în activitatea de informare documentară pe ansamblu.

O astfel de dezvoltare progresivă a unui sistem va include în diferitele ei faze atât oamenii cît și mijloacele tehnice, influențînd progresiv activitatea unităților de informare documentară.

Fazele raționale succesive de realizare etapizată a unui program sînt în general următoarele: 1. Formarea și perfecționarea personalului necesar sistemului; 2. Stabilirea și introducerea unor norme unitare de lucru; 3. Analizarea, îmbunătățirea conținutului și adaptarea la cerințe a materialelor documentare secundare și terțiare elaborate de unitățile sistemului; 4. Coordonarea activității de informare documentară a rețelelor în formare și a unităților sistemului; 5. Codificarea și înregistrarea informațiilor documentare, a datelor și a informațiilor factice pe medii corespunzătoare prelucrării lor ulterioare prin mijloace electronice; 6. Instalarea calculatorului electronic; realizarea memoriilor externe și a programelor necesare; 7. Furnizarea automatizată în timp real a datelor și informațiilor prelucrate.

Programul (fig. 4) de realizare a unui sistem național de informare documentară este format din faze a căror desfășurare corelată poate fi succesivă și în unele cazuri chiar paralelă. Este evident că unele faze au comun momentul începerii acțiunii respective, altele sînt paralele sau au comun momentul încheierii acțiunii și, de asemenea, este evi-

dent că faza de introducere a mijloacelor electronice nu va putea fi realizată decît după ce va fi terminată practic prima parte a programului.

Faza întâi a unui grup program are drept scop formarea și perfecționarea, prin cele mai moderne metode, a personalului utilizat în unitățile de informare documentară ale unui sistem național. Cursurile de instruire sînt de obicei organizate și, după caz, coordonate de unitatea centrală de informare documentară a sistemului pe baza unui plan de perspectivă, astfel de cursuri pot fi predate în egală măsură atât de profesori străini cît și autohtoni. Programul de formare a personalului trebuie să fie astfel elaborat pe perioade consecutive și cu intervale rațional stabilite, încît scoaterea din producție a participanților să fie cît mai redusă posibil. Perfecționarea trebuie organizată periodic, pentru ca personalul reciclat să poată cunoaște evoluția continuă a tehnologiei și a sistemelor de informare documentară în continuă perfecționare.

Această fază, care logic trebuie să fie cea de la început, comportă totuși o activitate preliminară de conturare a unor norme de lucru unitare pentru activitatea de informare documentară, necesar a fi aplicate în sistemul național; ca urmare, programul de formare a personalului trebuie bazat în bună măsură pe aceste norme preliminare. Din acest motiv, prima fază a formării personalului va trebui începută după circa șase luni de la aprobarea concepției; această fază poate dura, cel puțin în ceea ce privește personalul nou angajat, 18 luni și va consta din trei serii de cursuri scurte, distanțate convenabil.

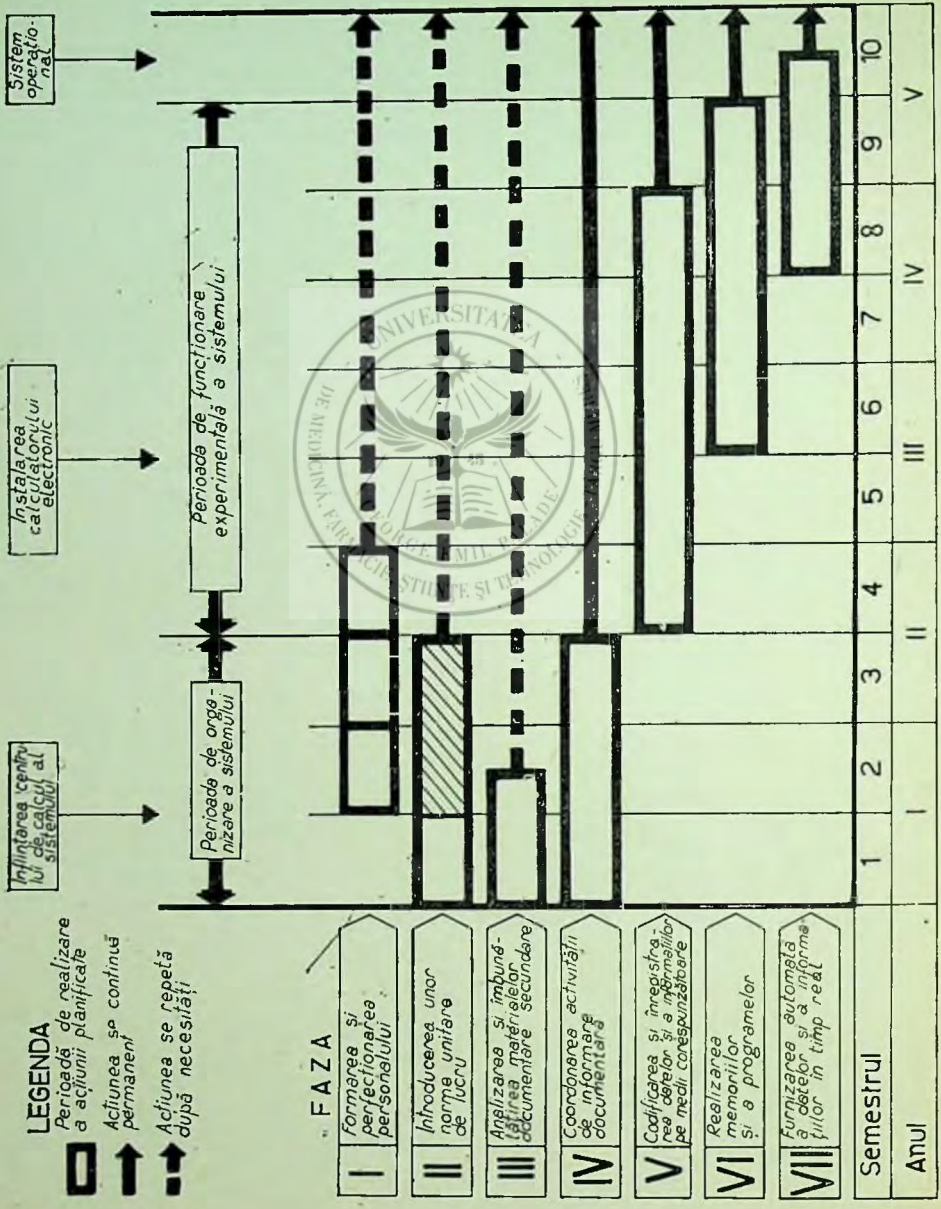
Faza a doua a unui program trebuie să se refere la unificarea propriu-zisă a normelor de lucru pentru activitatea de informare documentară. În acest scop este necesar ca unitatea centrală de informare documentară a sistemului să elaboreze un studiu, să efectueze pe baza acestuia un examen comparat al normelor existente și să traducă normele folosite în alte țări de sistemele naționale de informare documentară, în vederea adaptării și folosirii lor.

Este necesar, de asemenea, să se elaboreze și o culegere selectivă de lucrări documentare publicate de diferite organizații străine de informare documentară care au aplicat norme asemănătoare, pentru a avea o bază de comparație cu experiența efectuată pe plan mondial.

Această fază urmează să înceapă imediat după ce se aprobă concepția de organizare a unui sistem național de informare documentară și apoi trebuie să se desfășoare în colaborare cu unitățile de

Fig. 5

EXEMPLU DE DESFAȘURARE CRONOLOGICĂ A UNUI PROGRAM PENTRU REALIZAREA UNUI SISTEM NAȚIONAL DE INFORMARE DOCUMENTARĂ ȘTIINȚIFICĂ, TEHNICĂ ȘI ECONOMICĂ

- LEGENDA**
- Perioadă de realizare a acțiunii planificate
 - Acțiunea se continuă permanent
 - Acțiunea se repetă după necesități

informare documentară ale sistemului național, pentru a se putea realiza norme unitare de lucru corelate între ele. Durata acestei faze poate fi de aproximativ 18 luni, din care primele 6 luni sînt de obicei folosite pentru elaborarea diferitelor proiecte de norme, iar următoarele sînt consacrate studiului corelării normelor prestabilite și adaptării lor specificului diferitelor unități de informare documentară.

Faza a treia se referă la îmbunătățirea materialelor documentare secundare și terțiare elaborate de unitățile de informare documentară ale viitorului sistem. Aceste materiale trebuie analizate atît din punctul de vedere al utilității lor pentru grupele de beneficiari, cît și din cel al conținutului și al sferei lor de difuzare. Pentru ca aceste materiale documentare secundare și terțiare să poată corespunde scopului pentru care sînt elaborate, este necesar să fie analizate în conținut și formă atît din punctul de vedere al beneficiarilor reali, cît și al necesităților economiei țării respective. Cu ocazia acestor analize, se va urmări să se delimiteze cît mai corect tematicile materialelor respective și totodată să se coreleze aceste tematici, astfel încît să se elimine eventualele paralelisme și în special să se acopere rațional totalitatea cerințelor beneficiarilor.

Perioada de timp necesară realizării acestei faze a programului poate cuprinde circa 8—10 luni.

Faza a patra include stabilirea ansamblului de măsuri necesare pentru realizarea coordonării funcționale și îndrumării metodologice a unităților de informare documentară ale unui sistem național. În acest scop, unitatea centrală de informare documentară elaborează de obicei un proiect de coordonare care cuprinde ansamblul de măsuri, scopurile urmărite și obiectivele ce urmează a fi realizate prin coordonare funcțională și îndrumare metodologică: după dezbaterile proiectului cu unitățile de informare documentară ale viitorului sistem, etapă prin care se urmărește adaptarea proiectului corespunzător necesităților specifice acestora, se aplică generalizat prevederile aprobate, urmărindu-se permanent realizarea obiectivelor prevăzute.

Durata acestei faze a programului este de circa 18 luni; această fază este necesar să se desfășoare în paralel cu faza a doua și să fie încheiată o dată cu aceasta.

Cele patru faze descrise mai sus încheie perioada propriu-zisă de organizare a unui sistem național de informare documentară științifică, tehnică și economică, permit începerea celei de-a doua perioade — de funcționare experien-

tală și efectivă a sistemului — și creează premisele necesare introducerii mijloacelor electronice moderne destinate automatizării activității de informare documentară. Această a doua perioadă include trei etape diferite, corespunzătoare fazelor 5, 6 și 7 ale programului, deosebite în conținut, dar avînd ca obiectiv final automatizarea activității de informare documentară, care să permită accesul la informații „în timp real”, potrivit exigențelor beneficiarilor sistemului.

Experiența mondială rezultată din funcționarea sistemelor mari de informare documentară automatizată dovedește că realizarea celor trei faze menționate nu este posibilă dacă nu se aplică în prealabil măsurile necesare corespunzătoare fazelor 1—4 și dacă unitatea centrală de informare documentară responsabilă cu transpunerea în practică a programului descris nu dispune de un colectiv de specialiști în informatică — respectiv de un centru de calcul adecvat.

Faza a cincea a programului prevede realizarea totalității operațiilor necesare înregistrării informațiilor documentare și a datelor și informațiilor factice intrate în sistem, pe mediile corespunzătoare realizării memoriilor externe ale calculatorului electronic. Pe baza codificării unitare adoptate — în perioada de organizare — de toate unitățile de informare documentară ale unui sistem național, înregistrarea informațiilor menționate se poate realiza:

— descentralizat — de către o seamă de unități de informare documentară, care, folosind tehnicile de teleprelucrare, vor culege și înregistra datele și informațiile generate în țara în care funcționează sistemul considerat;

— centralizat — de către unitatea centrală de informare documentară a sistemului, avînd în subordine sau colaborînd cu un centru de calcul, care, folosind tehnicile de prelucrare a datelor, va înregistra datele și informațiile generate în alte țări, precum și datele de evidență referitoare la unele activități desfășurate în țara în care funcționează sistemul considerat.

Totalitatea înregistrărilor realizate în modul arătat și transmise centrului de calcul al sistemului va putea forma astfel memoria externă inițială, necesară justificării procurării calculatorului electronic în faza a 6-a a programului. Faza descrisă, care necesită în medie 30 de luni, poate fi începută la sfîrșitul semestrului al 3-lea al programului.

Faza a șasea a programului prevede dintr-un început instalarea calculatorului electronic la centrul de calcul al sistemului, introducerea în memorii a datelor și a informațiilor furnizate de dife-

rite unității de informare documentară ale sistemului, elaborarea programelor necesare; în această fază, centrul de calcul va asigura de asemenea fuziunea datelor și informațiilor primite succesiv, efectuind eliminările din memorii ale unor informații paralele sau nesemnificative.

Perioada necesară pentru realizarea acestei faze este de circa 2 ani. După cum arată fig. 2, întregul ciclu descris, suprapunându-se parțial cu fazele a 5-a și a 7-a, va necesita o perioadă medie de 2 ani, faza terminându-se ca atare la circa 4 ani și jumătate de la începerea aplicării programului.

Faza a șaptea a programului reprezintă o etapă operativă-experimentală, în care regăsirea și difuzarea informațiilor înmagazinate vor putea fi realizate în timp real; aceasta va permite tuturor unităților de informare documentară, precum și beneficiarilor sistemului, care dispun de „terminale” adecvate, să aibă acces direct la informațiile înmagazinate, utilizând în acest scop metoda dialogului „om-mașină”.

Realizarea acestei faze, care va permite totodată eliminarea eventualelor neconcordanțe constatate în funcționarea optimă a sistemului, va necesita circa 12 luni și va încheia perioada totală de circa 5 ani, necesară aplicării practice a programului complex de realizare a unui sistem național.

Se menționează că prin aplicarea unui astfel de program complex primele rezultate ale îmbunătățirii activității de informare documentară la nivel național vor putea fi constatate după circa 12-18 luni, adică spre sfârșitul primei perioade de organizare a sistemului.

4. Unele aspecte ale efortului financiar global pentru realizarea unui sistem național de informare documentară

Pentru determinarea efortului financiar global necesar realizării unui sistem național de informare documentară științifică, tehnică și economică trebuie să se țină seama de o serie de elemente, printre care :

— cheltuielile efectuate de totalitatea unităților de informare documentară existente, care, înainte de aplicarea programului descris mai sus, sînt în mod obișnuit nejustificat de mari, ca urmare a paralelismelor în procurarea de materiale documentare primare, în prelucrarea acestor materiale și în elaborarea și difuzarea materialelor de informare documentară;

— cheltuielile efectuate pentru elaborarea unor materiale documentare secundare cu conținut informativ redus sau

care ar fi fost posibil să fie obținute din străinătate prin schimb;

— cheltuielile efectuate cu traducerea nejustificată a unor materiale documentare primare, destinate rezolvării unor probleme ale beneficiarilor care ar fi putut găsi aceleași soluții în materialele elaborate sau în traduceri existente, în cazul cînd printr-o informare corespunzătoare ar fi putut lua cunoștință din timp de existența acestora;

— cheltuielile inefficiente efectuate de unele unități de informare documentară care, aplicînd metode depășite, obțin rezultate necorespunzătoare eforturilor financiare respective;

— cheltuielile efectuate pentru specializarea necorelată a unor lucrători din unitățile de informare documentară;

— cheltuielile efectuate de unitățile de informare documentară pentru procurarea, uneori nejustificată, a diferitelor utilaje specifice acestei activități.

Este evident că prin stabilirea unei concepții pentru organizarea unui sistem național de informare documentară și prin aplicarea unui program rațional de realizare a acestei concepții se pot reduce în mare măsură cheltuielile succint enumerate mai sus, în condițiile unei îmbunătățiri a activității de informare documentară. Această reducere a cheltuielilor, rezultată ca urmare a transpunerii în practică a ansamblului de măsuri prevăzute pentru prima perioadă a programului, va permite crearea disponibilităților necesare finanțării, în bună parte, a investițiilor care urmează a fi făcute în cea de-a doua perioadă de realizare a programului.

Dacă se consideră în acest bilanț și efectul economic incalculabil obținut ca rezultat al aplicării rapide în economie a informațiilor furnizate de sistem, ca urmare a modernizării întregii activități de informare documentară, se poate afirma că realizarea unui sistem de informare documentară științifică, tehnică și economică nu necesită un efort financiar global deosebit. Și aceasta, cu atît mai mult cu cît un astfel de sistem va reduce în mod indirect nu numai cheltuielile rețelelor de biblioteci existente, ci și cele efectuate de diferiții beneficiari pentru a-și asigura accesul la informații.

Desigur că numai un calcul tehnico-economic corespunzător, care, bazat pe prevederile programului descris, va lua în considerație totalitatea elementelor menționate, va putea stabili efortul financiar global, evidențiind (dacă nu calitativ, cel puțin cantitativ) nivelul cheltuielilor necesare realizării unui sistem național de informare științifică, tehnică și economică.

Condiții optime pentru lărgirea activității bibliotecilor și îmbogățirea conținutului acestora

George VLĂDESCU

Strălucitul program elaborat de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a deschis o nouă eră activității educative și ideologice în țara noastră. Traducerea în viață de către bibliotecă a acestui măreț program reprezintă chezașia desfășurării de acum înainte a unei activități efervescente, creatoare, atât în privința îmbunătățirii muncii educative, cât și sub aspectul lărgirii sferei de activitate a bibliotecilor, în direcția sprijinirii studiului, perfecționării profesionale și culturalizării maselor, și în special a tineretului, pentru formarea profilului moral comunist al omului epocii noastre socialiste.

În vederea desfășurării unei activități educative eficiente, bibliotecile publice — instituții culturale de cea mai largă adresabilitate — necesită anumite condiții pentru a-și putea dezvăli colecțiile de publicații, pentru a-și putea primi cititorii în mod civilizată. Este adevărat că condițiile materiale nu reprezintă determinantul hotărâtor al conținutului activității bibliotecare; în fond, eficiența socială a unei biblioteci aflate în cel mai strălucit local poate fi inexistentă dacă bibliotecarii nu-și privesc munca lor ca o activitate militantă pe tărîm ideologic și educativ. Mijloacele și posibilitățile materiale necesare bibliotecilor sînt însă condiția *sine qua non* a desfășurării activității; fără un local adecvat cerințelor de organizare internă a bibliotecii, fondurile de publicații ale acestora nu pot fi fructificate; la fel atragerea cititorilor de diverse categorii și difuzarea către aceștia a unui număr cât mai mare de publicații nu pot înregistra progresele dorite; penuria condițiilor materiale nu lasă șanse de izbîndă cuprinderii la lectură, prin filiale ale bibliotecii, a unei părți însemnate din populația localităților dezvoltate, întinse pe o suprafață mai largă.

Statul nostru socialist a făcut imense eforturi materiale pentru înființarea și dezvoltarea rețelei unitare a bibliotecilor publice de stat. Edificatoare în acest sens este, de pildă, creșterea de peste 11 ori, în decurs de 20 de ani, a fondurilor de publicații: de la 5 641 000 de volume, cit însumau colecțiile înregistrate la sfîrșitul anului 1949, la fondul total înregistrat la sfîrșitul anului 1970, de 56 626 000 de volume. Față de creșterea impresionantă a colecțiilor, asigurarea condițiilor pentru valorificarea acestora a rămas foarte mult în urmă. Se poate să se fi considerat suficientă moștenirea din trecut? Dar ce s-a moștenit? Cîteva localuri — e drept, aspectuoase și bune, dar adecvate anilor în care au fost ridicate —, cum este cazul celor din Sibiu, Birlad, Tirgu-Mureș, Craiova, Turnu-Severin sau Arad. Acestea, la vremea respectivă, erau destinate unor cercuri restrînse de oameni dornici de instruire și culturalizare. Astăzi însă, cînd bibliotecile publice se adresează maselor largi, deschînd porțile — potrivit formulării lui V. I. Lenin — „mulțimii”, „străzii”, localurile moștenite nu mai corespund, nu mai pot oferi bibliotecilor condițiile de spațiu de care acestea au nevoie. În multe alte orașe, bibliotecile create în anii puterii populare au fost adăpostite în localuri destinate oricărui altor scopuri. Volumul activității bibliotecilor publice a crescut impresionant. Datele statistice întăresc această afirmație. De pildă, dacă în 1938 Biblioteca „Astra” din Sibiu înregistra o frecvență a cititorilor de 2 763 și un număr de 2 593 de volume consultate, în 1968, în același local, frecvența se ridică la 134 181, iar numărul cărților consultate, la 296 250 de volume. Și la Tirgu-Mureș, din 1945 pînă în 1968, o dată cu creșterea de aproape 10 ori a fondului bibliotecii municipale (de la 66 509 volume la 602 157 de volume), numărul cititorilor înscriși a crescut de peste 12 ori — de la 875 la 10 760.

Datele și exemplele de mai sus pun în lumină rămânerea în urmă a condițiilor de spațiu aflate la dispoziția bibliotecilor din mediul urban față de, cel puțin, două aspecte principale ale activității: creșterea colecțiilor de publicații și servirea cititorilor. Complexitatea procesului activității desfășurate în bibliotecile municipale și orașenești accentuează contrastul dintre condițiile de spațiu de care dispun astăzi multe biblioteci publice și condițiile de care ar avea strictă nevoie. Metodele de propagandă a cărții s-au înmulțit și s-au diversificat în formă, continuând să se perfecționeze în conținut. S-a adoptat metoda accesului liber la raft, căreia i-au fost recunoscute unanim avantajele ce le prezintă în privința informării cititorilor asupra colecțiilor bibliotecii, propagandei cărții și servirii operative, în condiții civilizate, a cititorilor. Imperativul cuprinderii unei cit mai mari părți a populației dintr-o localitate în sfera de influență a bibliotecii publice a dus cu sine, în localitățile urbane mai mari, necesitatea funcționării de filiale în cartierele sau zonele mai îndepărtate de sediul bibliotecii.

În mod normal, lărgirea activității bibliotecilor publice, îmbogățirea conținutului acesteia, răspunzând necesităților educației socialiste, de perfecționare profesională și de informare, trebuiau să fie susținute, de la o etapă la alta, de crearea unor condiții adecvate de spațiu, așa cum acest proces a fost sprijinit prin alocarea de fonduri bănești pentru creșterea colecțiilor și prin asigurarea personalului bibliotecar. Lipsa unui normativ general, care să prevadă obligativitatea asigurării unor condiții, limită minimă și maximă, necesare în diferite stadii de dezvoltare a activității bibliotecilor, a făcut ca asigurarea condițiilor de spațiu ale bibliotecilor să rămână a fi soluționată la nivelul fiecărei unități administrative (regiune sau județ), fără a se baza pe niște criterii unitare. În unele județe, chiar dacă, cel puțin pînă acum, nu au putut fi construite localuri noi, corespunzătoare, au fost găsite soluții satisfăcătoare privind asigurarea de noi spații sau efectuarea unor amenajări cerute de dezvoltarea bibliotecilor de acolo. În alte județe însă, activitatea unor biblioteci municipale și orașenești a fost de-a dreptul frînată de condițiile de spațiu care, cu toate cerințele publicului cititor, au rămas mereu nesatisfăcătoare.

În această situație în care, la noi, nu au fost încă aprobate norme privind spațiul necesar bibliotecilor publice și deci

nu avem o bază de comparație în aprecierea condițiilor de care dispun acestea, sintem nevoiți să apelăm, orientativ doar, la normativele FIAB. Dăm mai jos câteva din normele propuse la Sesiunea de la Liverpool, din 1971, a Consiliului General FIAB, norme ce reprezintă de fapt o revizuire a normativului din 1959, pe care l-am prezentat într-un studiu anterior¹⁾. Precizăm din capul locului că aceste norme sînt, dacă le putem numi așa, ideale și privesc dezvoltarea în perspectivă a bibliotecilor publice. Deoarece însă ele au fost acceptate de foarte multe țări, considerăm necesar să le prezentăm cu scopul de a avea un barem după care să putem aprecia stadiul la care ne aflăm — desigur, potrivit condițiilor noastre specifice.

O prevedere generală a normelor internaționale se referă la stabilirea oricăror necesități de spațiu pentru bibliotecă publică în funcție de mărimea populației căreia aceasta îi este destinată. De aceea, criteriul unitar în fixarea mărimum spațiului total sau al diferitelor secții ale bibliotecii este raportarea la mia de locuitori deservită de bibliotecă, în cadrul unor categorii de biblioteci stabilite în funcție de mărimea populației.

Pentru spațiul total destinat unei biblioteci municipale sau orașenești se recomandă normele din tabelul nr. 1.

În vederea obținerii unei bune funcționalități a spațiului, sînt recomandate norme de suprafață a încăperilor destinate fiecărei secții a bibliotecii. Normele de mai jos se vor referi doar la 3 secții principale din orice bibliotecă publică²⁾.

Spațiul în care se amplasează secția de împrumut pentru adulți, se calculează tot prin raportarea la mia de locuitori, dar prin intermediul normei exprimate în număr de cărți expuse la raftul cu acces liber pentru fiecare 1 000 de locuitori. Prevăzîndu-se 15 mp pentru fiecare 1 000 de volume expuse la raftul cu acces liber³⁾, spațiul secției de împrumut pentru adulți se calculează potrivit datelor din tabelul nr. 2.

¹⁾ Vezi: Vlădescu, George. *În centrul preocupărilor actuale ale biblioteconomiei mondiale: Planificarea și normarea activității bibliotecilor* (III). În: Revista bibliotecilor, 24, nr. 2, feb 1971, p. 98-100.

²⁾ Problemele de spațiu necesar secțiilor pentru copii au fost tratate în consultația *Serviciile de bibliotecă adresate cititorilor-copii* (V), de Antoaneta Corvulescu-Tofan, publicată în Revista bibliotecilor, 24, nr. 8, aug 1970, p. 507-511.

³⁾ Acest spațiu este calculat în așa fel încît să permită circulația cititorilor printre rafturi, desfășurarea activității de control efectuată de personal, găzduirea cataloagelor secției, precum și șederea confortabilă a cititorilor atunci cînd răsfoiesc anumite publicații.

În calcularea spațiului pentru sălile de lectură se iau în considerare 4 elemente: **spațiul necesar așezării fondului de referință** (în medie, 200 de volume pentru fiecare 1 000 de locuitori, iar pentru fiecare 1 000 de volume, cite 8,5 mp de spațiu); **spațiul necesar amenajării locurilor la mesele de lectură, pentru studiu și pentru informare** (în bibliotecile deservind sub 100 000 de locuitori: 2 locuri la 1 000 de locuitori, pentru fiecare loc cite 2,5 mp; norma de locuri pentru fiecare 1 000 de locuitori în bibliotecile ce deservesc peste 100 000 de locuitori poate fi mai mică de 2); **spațiul pentru amenajarea locurilor de consultare a periodicele** (în funcție de condițiile locale, satisfăcătoare este o normă de 25 la sută din numărul locurilor la mese, iar pentru fiecare loc, cite 3 mp); **spațiul pentru activitatea de informare și de servire a cărților desfășurată de bibliotecar** (12 mp).

Ca un exemplu, potrivit acestor recomandări, spațiul necesar sălii (sălilor) de lectură dintr-o bibliotecă municipală de mărime mijlocie (deservind 60 000 de locuitori) ar putea fi calculat astfel:

spațiu pentru fondul de referință (considerind un fond de $200 \times 60 = 12\ 000$ de volume)... 102 mp

spațiu pentru amenajarea locurilor la mesele de lectură (considerind $2 \times 60 = 120$ de locuri) 300 mp

spațiu pentru consultarea periodicele (considerind 25 la sută din numărul locurilor la mesele de lectură = 30 de locuri) 90 mp

spațiu pentru activitatea bibliotecarului 12 mp

spațiul total al sălii (sălilor) de lectură 504 mp

În vederea asigurării accesului la colecțiile bibliotecii publice a întregii populații din localitățile urbane mai mari, se recomandă **organizarea de filiale** ale bibliotecilor municipale sau orășenești în

cartierele mai depărtate de sediul central al bibliotecii municipale sau în punctele mai aglomerate ale localității. Se prevede astfel ca: filialele să fie amplasate în așa fel, încât nici un locuitor să nu aibă de parcurs mai mult de 2 km până la cel mai apropiat serviciu de bibliotecă publică; organizarea unei filiale să fie făcută pentru cel puțin 5 000 de locuitori și să ofere o colecție reprezentativă de cărți împropătată permanent la intervale de cel mult 3 luni, din fondurile bibliotecii centrale; filialele să fie găzduite în localuri corespunzătoare ca spațiu, confort și alte condiții materiale, încît cititorii lor să nu fie prejudiciați față de cei care au acces obișnuit la sediul central al bibliotecii, asigurându-se condiții civilizate de primire și de servire a lor; prin organizarea colecțiilor lor, filialele să poată satisface cererile obișnuite de lectură și de informare curentă atât ale cititorilor maturi, cît și ale copiilor. Mărirea spațiului filialelelor se calculează considerind **filiala cel puțin ca secție de împrumut**, cu acces liber la raft, acordindu-se cite 15 mp pentru fiecare 1 000 de volume expuse la raftul cu acces liber (pentru fiecare 1 000 de locuitori fiind necesare între 1 000 și 750 de volume). Potrivit acestor recomandări, suprafața minimă a unei filiale dintr-un car-

Tabelul nr. 1

Suprafața totală a bibliotecii

Populația deservită	Suprafața necesară per 1 000 de locuitori
10 000 — 20 000 loc.	42 mp
20 000 — 35 000 "	39 "
35 000 — 65 000 "	35 "
65 000 — 100 000 "	31 "
peste 100 000 "	28 "

Tabelul nr. 2

Suprafața secției de împrumut pentru adulți (cu acces liber la raft)

Populația deservită (nr. locuitori)	Numărul volumelor expuse la raftul cu acces liber		Suprafața necesară pentru fiecare 1000 de volume expuse	Suprafața secției de împrumut pentru adulți
	pentru fiecare 1000 de locuitori	Total		
10 000	800	8 000	15 mp	120 mp
20 000	750	15 000	15 "	225 "
50 000	600	30 000	15 "	450 "
100 000	500	50 000	15 "	750 "

tier cu o populație de 10 000 de locuitori ar trebui să fie de 120 mp (calculând 8 000 de volume expuse — câte 800 pentru fiecare 1 000 de locuitori — și acordând câte 15 mp pentru fiecare 1 000 de volume). Aceste norme, repetăm, vizează o situație foarte bună, ideală chiar, pentru condițiile de spațiu spre care tind bibliotecile publice urbane din lume și totodată sint formulate în termeni largi, sugerând adaptarea la condițiile specifice ale fiecărei țări. Cum apar condițiile pe care le au la dispoziție bibliotecile noastre față de recomandările acestor norme, la ce nivel sint situate ele față de norme? Din lipsa criteriilor unitare de asigurare a acestor condiții, situația spațiului, a localurilor bibliotecilor municipale și orașenești și ale filialelor acestora diferă sensibil în unele județe față de altele.

Acolo unde atenția față de biblioteci s-a făcut simțită...

condițiile de spațiu în care se desfășoară activitatea se apropie în măsură satisfăcătoare de recomandările normelor prezentate și oferă premisele unor îmbunătățiri și mai substanțiale în viitor. Pentru ilustrare, vom folosi date despre 50 de biblioteci municipale și orașenești de la noi, extrase din fișele pe anul 1969, aflate la Direcția așezămintelor culturale din cadrul Consiliului Cultural și Educației Socialiste, în care s-a înregistrat activitatea și dotarea acestora.

Există municipii în care bibliotecile publice dispun, dacă nu de localuri noi, moderne, cel puțin de localuri bune, caracterizate atât prin spațiu suficient de mare, cit și prin amenajări de natură să

asigure funcționalitatea spațiului. De pildă, din cele 12 municipii (exceptând Capitala) care în 1969 aveau peste 100 000 de locuitori, în 3 din acestea (Constanța, Iași și Galați) bibliotecile municipale erau instalate în localuri cu o suprafață totală a încăperilor de peste 2 000 mp, iar în alte 3 (Cluj, Oradea și Arad) bibliotecile municipale dispuneau, la sediul central, de un spațiu de peste 1 000 mp. Chiar dacă, potrivit normelor minime de spațiu ale FIAB, acestor biblioteci le-ar fi necesar un spațiu minim mai mare decât cel de care dispun, considerăm totuși că localuri ca cele ale bibliotecilor din Constanța, Iași și Galați satisfac, deocamdată, necesitățile serviciului, așa cum arată și analiza indicilor de activitate ai acestor biblioteci, prezentată de noi într-un alt studiu⁴⁾. În 2 din aceste 3 biblioteci, în secțiile de împrumut pentru adulți a putut fi amenajat satisfăcător accesul liber la raft deoarece încăperile destinate acestor secții sint spațioase și adecvate: la Constanța, o sală de 144 mp, la Iași, 3 săli însumând 262 mp. La Galați însă secția de împrumut a bibliotecii municipale era amplasată în 3 încăperi ce însumau abia 103 mp. Oricît de largi ar fi normele internaționale, nu putem aprecia sub nici o formă ca satisfăcător un spațiu de 103 mp în loc de 1 290 mp (cit ar fi necesar potrivit normelor pentru secția de împrumut pentru adulți), adică de peste 10 ori mai puțin, mai ales atunci cînd suprafața totală a localului bibliotecii din Galați

⁴⁾ Vezi: Vlădescu, George. Preliminarii la stabilirea unor norme pentru bibliotecile publice. Biblioteci municipale și orașenești. III. În: Revista bibliotecilor, 24, nr. 7, Iul 1971, p. 397-403.

Tabelul nr. 3

Suprafața totală a localurilor a 10 biblioteci municipale și orașenești

Biblioteca municipală (orașenească)	Populația deservită (nr. locuitori)	Suprafața totală a localului (mp)	Suprafața ce revine la 1 000 de locuitori (mp)	Norme de spațiu ce revine la 1 000 de locuitori (mp)
Timișoara	189 264	639	3,3	28
Brăila	149 686	489	3,2	28
Baia-Mare	74 355	537	7,2	31
Buzău	68 703	401	5,8	31
Piatra-Neamț	51 661	189	3,7	35
Giurgiu	42 935	184	4,3	35
Medgidia	32 266	140	4,3	39
Dej	29 908	128	4,4	39
Turnu-Măgurele	29 223	146	5	39
Oltenița	20 087	90	4,5	39

este de 2025 mp. Este adevărat că, în momentul preluării lui, localul nu permitea funcțional organizarea unei secții de împrumut corespunzătoare mărimii populației din Galați, însă ar fi fost posibilă amenajări pentru remedierea acestor lipsuri în favoarea activității celei mai vii și actuale a bibliotecii publice — aceea de împrumut, cu acces liber la raft. O concepție oarecum anacronică a proiectanților a preferat, în 1969, în schimb lărgirea spațiului destinat aspectelor muzeale ale bibliotecii în dauna zonei de împrumut.

În bibliotecile municipale din Iași, Constanța și Galați, localurile spațioase oferă condiții satisfăcătoare și secției sălilor de lectură pentru adulți. Sălile de lectură dispun de un spațiu total de 326 mp (3 încăperi) la Iași, 279 mp (5 încăperi) la Galați și, respectiv, 225 mp (3 încăperi) la Constanța. Pentru crearea însă a unor condiții optime de lectură în aceste săli, dată fiind și structura cititorilor de aici, proveniți din populația unor centre cu o viață intelectuală, cultural-artistică și universitară dezvoltată, spațiul ar trebui încă să fie lărgit. Asupra dimensiunilor spre care ar trebui să se tindă și asupra structurii organizatorice a sălilor de lectură, colectivele bibliotecilor municipale de aici au în normele amintite de mai sus un ghid sigur și o argumentație utilă.

Organizarea de filiale în cartierele mărginașe sau supraaglomerate ale localităților și-a găsit soluții multumitoare în unele biblioteci municipale. Am avea de citat, în primul rând, un exemplu singular: Galațiul. Aici, pentru organizarea a 3 filiale, bibliotecii i-au fost puse la dispoziție 7 încăperi, cu o suprafață totală

de 374 mp, în localuri corespunzătoare (din care nu lipsesc clădirile noi). După acesta, pot fi citate municipii ca Sibiu (4 filiale, în tot atâtea încăperi însumând 140 mp), Brașov (3 filiale, în 7 încăperi cu o suprafață totală de 135 mp) și Arad (3 filiale, în 4 încăperi cu o suprafață totală de 105 mp). La Iași și Constanța nu au fost încă create condiții multumitoare: în primul caz, cele 3 filiale organizate se află în 5 încăperi ce totalizează 96 mp; în al doilea caz, mai nesatisfăcător, filialele, tot în număr de 3, sint găzduite în 4 încăperi ce nu depășesc o suprafață totală de 47 mp. Cît de departe sint aceste condiții de minimul ce ar trebui oferit se vede atît din comparația cu situația de la Galați și chiar cu cea de la Sibiu, Brașov și Arad, cît și din referirea la aceleași norme minime ale FIAB pe care le-am menționat. Potrivit acestora, în cele două cazuri spațiul necesar ar fi de cel puțin 225 mp pentru fiecare filială.

Dar în aceste locuri, bibliotecile nu meritau o atenție mai mare?

Așa cum am mai afirmat, nu puține sint municipiile și orașele în care condițiilor de local ale bibliotecilor publice li s-a acordat prea puțină (sau chiar de loc!) atenție din partea organelor locale. Faptul a dus întotdeauna la nevalorificarea resurselor bibliotecilor.

Din cele 50 de biblioteci municipale și orașenești despre care deținem date privind spațiul ce-l aveau la dispoziție în 1969, un număr de 17 instituții se aflau în localuri a căror suprafață totală era cu mult mai mică (sub 50 la sută) decît spațiul necesar recomandat de normele internaționale. În tabelul nr. 3 am ales

Tabelul nr. 4

Secțiile de împrumut pentru adulți din 10 biblioteci municipale și orașenești în 1969¹

Biblioteca municipală (orașenească)	Populația deservită (nr. de locuitori)	Mărimea minimă (după norme) a fondului destinat accesului liber la raft	Numărul volumelor expuse la raftul cu acces liber		Suprafața totală a secției de împrumut (mp)	Spațiul acordat pentru fiecare 1 000 de volume expuse la raftul cu acces liber (mp)
			cifre absolute	În % față de fondul total		
Brașov	179 316	89 500	40 000	16,9	120	3
Galați	172 687	86 000	77 632	25,9	103	1,3
Ploiești	160 611	80 000	55 000	36,2	98	1,8
Îlrgu-Mureș	96 315	57 600	19 600	6,1	35	1,8
Buzău	68 703	40 800	4 200	6,5	40	10
Piatra-Neamț	51 661	30 600	19 229	43,4	53	2,8
Birlad	45 608	33 750	15 000	25,7	56	3,7
Bistrița	27 257	20 250	2 500	7,3	24	12

10 biblioteci aflate în cele mai nesatisfăcătoare condiții de spațiu.

Lipsa în general a spațiului, mărimea insuficientă și împărțirea nefuncțională a încăperilor au făcut ca în multe biblioteci municipale și orașenești secția de împrumut pentru adulți să sufere grav: în 14 din cele 50 de biblioteci secțiile de împrumut pentru adulți funcționau în 1969 fără acces liber la raft. Printre aceste biblioteci se aflau în situație foarte dificilă: Biblioteca municipală din Timișoara — spațiu total, 639 mp, din care 141 mp (4 încăperi) pentru secția de împrumut. (De altfel, depozitele acestei biblioteci sînt încărcate mult peste limita de rezistență a clădirii.); Biblioteca municipală din Bacău — spațiu total, 547 mp, din care 66 mp la împrumut pentru adulți; Biblioteca municipală din Satu-Mare — spațiu total, 715 mp, din care doar 50 mp ocupați de secția de împrumut; Biblioteca municipală din Baia-Mare — spațiu total, 537 mp, din care pentru împrumut doar 27 mp; Biblioteca municipală din Turnu-Severin — 530 mp, din care 54 mp la împrumut; Biblioteca municipală din Deva — în total 349 mp, din care spațiul secției de împrumut pentru adulți doar 18 mp (1).

În alte biblioteci municipale și orașenești, spațiul acordat găzduirii secției de împrumut pentru adulți oferă condiții total nesatisfăcătoare pentru funcționarea accesului liber la raft. Mărimea redusă a spațiului secției și, deseori, suprafața foarte mică a încăperilor componente fac ca numărul volumelor expuse la raftul cu acces liber să fie foarte mic în raport cu mărimea colecției ce ar trebui să fie pusă la dispoziția populației respective, reprezentînd în același timp un procent foarte scăzut din fondul total de publicații al bibliotecilor respective. În cazul

în care s-a alcătuit totuși o colecție mai mare, aceasta este expusă foarte aglomerat. În tabelul nr. 4, un număr de alte 8 biblioteci vin să ilustreze situația necorespunzătoare în care se afla organizarea secțiilor de împrumut pentru adulți în 1969.

Săliile de lectură dintr-un număr important de biblioteci municipale și orașenești se află și ele în criză de spațiu. Să cităm, de pildă, din orașele mari, Timișoara, cunoscută ca important centru universitar, unde biblioteca municipală dispune doar de 90 mp (2 încăperi) pentru săliile de lectură. Apoi notăm că în 1969, din cele 50 de biblioteci municipale și orașenești analizate, 4 nu aveau sală de lectură (bibliotecile din Bîrlad, Tîrgu-Jiu, Dej și Vaslui), iar printre bibliotecile cu cele mai puțin spațioase săli de lectură amintim bibliotecile din Piatra-Neamț (20 mp), Turda (12 mp), Turnu-Măgurele (14 mp), Alba-Iulia (23 mp), Fetești (25 mp) ș.a.

Condițiile materiale de care dispun bibliotecile noastre municipale și orașenești pentru organizarea și funcționarea filialelor lor îmbracă mai multe aspecte. O parte a acestora au fost abordate și cu alte prilejuri, în câteva municipii mari din țară, cum sînt de pildă Timișoara⁵⁾, Brașov și Pitești⁶⁾.

În privința cuprinderii la lectură a întregii populații, în municipiile și orașele mijlocii și mari (cu populație peste 50 000 de locuitori) aspectul principal care se cere analizat este numărul filialelor organizate pe teritoriul localităților, ca și

⁵⁾ Vezi: Vlădescu, George. *Coordonate ale lecturii publice în mediul urban*. În: Revista bibliotecilor, 23, nr. 3, mar 1970, p. 143-147.

⁶⁾ Vezi: Vlădescu, George. *Lectura populației din comunele suburbane și din cartierele marginase ale orașelor*. În: Revista bibliotecilor, 24, nr. 4, apr 1971, p. 211-215.

Tabelul nr. 5

Condițiile de spațiu ale filialelor

Municipiul (orașul)	Numărul filialelor	Fondul total de publicații (nr. de volume)	Numărul încăperilor	Suprafața totală (mp)	Suprafața medie pentru o filială (mp)
Timișoara	6	45 000	7	109	15,5
Constanța	3	11 500	4	47	11,7
Baia-Mare	2	11 171	2	41	20,5
Rîmnicu-Vilcea	1	6 639	1	9	9
Alba-Iulia	3	3 050	3	47	15,6
Cîmpulung-Muscel	1	960	1	16	16
Oltenița	1	800	1	6	6

modalitatea de amplasare a acestora în raport cu densitatea populației. Datele statistice sînt în măsură să arate doar numărul insuficient al filialelor în comparație cu mărimea populației. Astfel, din 23 de localități cu peste 50 000 de locuitori, 4 biblioteci municipale nu aveau filiale (Oradea, Satu-Mare, Mediaș și Piatra-Neamț), iar în alte 15, numărul filialelor nu trecea de 3 (acest aspect fiind mai grav în cele 9 municipii, cuprinse aici, cu o populație de peste 100 000 de locuitori).

Mărimea colecțiilor puse la dispoziția publicului în filialele bibliotecilor variază foarte mult, lăsînd să se întrevadă lipsa criteriilor normative în alcătuirea acestora. Multe din datele comunicate pe 1969, arată, pentru unele filiale, colecții însumînd un număr miniatural de volume, imposibil de considerat drept colecție eficientă pentru filiale, mai ales dacă îl raportăm la normele internaționale (mărimea minimă a unei colecții recomandate pentru cea mai mică filială, deservind 5 000 de locuitori, este de 6 000 de volume). De pildă, fondul total al filialelor însuma, în 1969, numai: 4 440 de volume la Pitești, 1 600 de volume la Turnu-Severin, 3 050 de volume la Turda, 4 000 de volume la Tîrgu-Jiu, 2 136 de volume la Sighișoara, 3 050 de volume la Alba-Iulia, 960 de volume la Cîmpulung-Muscel, 1 700 de volume la Cîmpina și 800 de volume la Oltenița. Este cert că la stabilirea mărimii acestor colecții de publicații nu a prezidat criteriul mărimii populației deservite, ci, în majoritatea cazurilor, spațiul ce s-a putut oferi filialelor. Iar acesta, ca aspect deosebit de acut al deservirii populației din cartierele mărginașe ale orașelor, cunoaște pentru un număr mare de cazuri dimensiuni incredibile în micii și condiții din cele mai neprielnice în ce privește funcționalitatea, confortul, aspectul și chiar amplasarea în oraș. Ne limitim să cităm doar cîteva exemple, așa cum se poate vedea în tabelul nr. 5.

Din tot ce am înfățișat pînă acum, restrîns totuși la principalele și cele mai acute probleme pe care le pune asigurarea condițiilor de spațiu și de accesibilitate ale bibliotecilor publice de stat din mediul urban, rezultă faptul că asigurarea condițiilor materiale a primit în perioada care a trecut pînă acum interpretări și soluționări total diferite la scara întregii țării. Lipsa unor norme de orientare a contribuit desigur la soluționarea oarecum arbitrară a problemei în diferite localități. În unele părți bibliotecile au reușit, datorită interesului manifestat de organele locale de partid și de stat, să se apropie de niște condiții

acceptabile. În alte părți însă, condițiile precare ne conduc spre întrebări inevitabile: oare au fost epuizate toate resursele și posibilitățile, organele tutelare au acordat atenția cuvenită cerințelor absolut necesare ale bibliotecilor publice? Faptul că în unele județe au fost găsite soluții acceptabile deocamdată demonstrează că resurse există în mai toate județele, dar atenția insuficientă acordată bibliotecilor publice lasă aceste resurse fie nevalorificate, fie la dispoziția altor instituții, considerate prioritare. Cînd în toate orașele țării se ridică cvar-taluri de blocuri, cu dotări de deservire comercială și de alt ordin — de la comercialmente și restaurante pînă la frizerii și „Metalochimice“ —, de ce se consideră numai biblioteca de cartier o sarcină „de planificat pentru deceniul următor“, și nu ca un serviciu cultural de nelipsit? Dacă în casele de cultură și cluburile moderne construite în ultimii ani numai bibliotecile au primit spații care le condamnă la stagnarea activității (vezi situația bibliotecilor din noile case de cultură din Odorheiu Secuiesc și Miercurea-Ciuc), ne întrebăm dacă alături de elaborarea unor norme nu ar fi necesară și o muncă de lămurire și de convingere mai sistematică adresată nu numai populației, ci și edililor unor orașe, asupra funcției sociale și rosturilor bibliotecii publice. Politica înțeleaptă a partidului și statului nostru de dezvoltare armonioasă a economiei și culturii tuturor județelor țării orientează autoritățile locale spre asigurarea condițiilor materiale necesare desfășurării unei munci intense și eficiente de educare socialistă a maselor. Cu toate acestea îndrăznim să afirmăm că — așa cum ne-au convins datele despre bibliotecile municipale și orașenești, din recensămîntul efectuat pentru anul 1969 de către Direcția așezămîntelor culturale asupra activității și dotării bibliotecilor, — în multe locuri bibliotecile publice s-au bucurat de prea puțină atenție din partea organelor ce trebuiau să le asigure condițiile de funcționare optimă. Am dori ca datele din analiza de mai sus, în unele cazuri de-a dreptul alarmante să trezească interesul și să atragă atenția organelor în a căror sarcină cad aceste probleme asupra necesității urgente de a găsi soluții favorabile și de a manifesta o grijă permanentă pentru desfășurarea în condiții civilizate a activității bibliotecilor publice. La rîndul lor, bibliotecarii vor face totul pentru ca prin munca lor, prin participarea entuziastă la realizarea marelui program de educație socialistă eforturile materiale acordate să dea roade în viața intelectuală a comunității.

BIBLIOTECA TEHNICO- DOCUMENTARĂ A ÎNTRINDERII DE CONSTRUCȚII ȘI MONTAJE SIDERURGICE DIN GALAȚI

Gh. C. BALABAN
tehnician documentarist la
I.C.M.S.G.

Inițiată acum 10 ani, în 1961, la puțin timp după atacarea lucrărilor de construcție a Combinatului siderurgic din Galați, Biblioteca tehnică a Întreprinderii de construcții și montaje siderurgice din Galați (I.C.M.S.G.) a avut inițial sarcina de a asigura normativele, instrucțiunile tehnice, indicatoarele și cataloagele de norme de deviz, standardele de stat etc. pentru constructori. Treptat, biblioteca a fost înzestrată cu cărțile tehnice ce se adresau specialităților care concură la execuția unor lucrări de construcții-montaj.

Prima dotare a fost asigurată din *Rezerva națională de carte*, de unde s-a primit un ajutor imediat constând din circa 400 de cărți tehnice, care ne-au înlesnit formarea unui fond strict necesar desfășurării activității de documentare a cadrelor tehnice.

A urmat apoi drumul obișnuit al creșterii și perfecționării activității bibliotecii, din care vom aminti de dotarea corespunzătoare cu materiale specifice

bibliotecilor, încadrarea unui bibliotecar, întocmirea cataloagelor de lucru, precum și organizarea spațiului pentru lectură.

Profilată în principal pe activitatea de informare-documentare tehnică de specialitate, Biblioteca I.C.M.S.G. posedă în prezent 4500 de volume de cărți tehnice, 72 de titluri de reviste tehnice în limba română și 12 în limbi de mare circulație, 8400 de standarde de stat, stas-uri de supraveghere tehnică seria 20 000, colecții complete de cataloage de norme de deviz și de buletine ale construcțiilor.

După o activitate de 10 ani a Bibliotecii tehnico-documentare a I.C.M.S.G., în care numărul cititorilor și al volumelor eliberate a crescut de la an la an, am putut trage o seamă de învățăminte care, de fapt, constituie propria noastră reușită, o experiență pozitivă și pe care încercăm să o sintetizăm în cuprinsul acestor rânduri.

În cadrul bibliotecii noastre tehnice, preocuparea principală și permanentă se axează pe procurarea și difuzarea la loturi, secții, servicii și șantiere a normativelor tehnice care apar în buletinul construcțiilor, a normativelor departamentale, a instrucțiunilor tehnice, a cataloagelor de produse, a indicatoarelor de norme de deviz, precum și a normelor de timp republicane și locale I.C.M.S.G. Toate acestea sînt instrumente de lucru necesare zilnic cadrelor tehnice de pe șantiere, lipsa lor putînd da naștere fie la întîrzieri în execuția propriuzisă a lucrărilor de construcții-montaj, fie la greutăți de aprovizionare.

O atenție deosebită este acordată organizării și ținerii la zi a tuturor stasurilor în vigoare, precum și a stas-urilor de supraveghere tehnică elaborate de Direcția Generală de Metrologie și Standardizare. Obligatorietatea respectării standardelor de stat face ca Biblioteca tehnică a I.C.M.S.G. să se preocupe cu simț de răspundere de existența acestor stasuri în bibliotecă și punerea lor permanentă la dispoziția cadrelor tehnice. De altfel, pe șantierele de construcții-montaj verificarea și confruntarea datelor

cuprinse în proiectele de execuție cu stas-urile se face în mod obișnuit. De asemenea, biblioteca tehnică asigură la toate șantierele și serviciile centrale stas-urile de supraveghere seria 20 000 prin care sînt reglementate, pe baza normelor, toate aspectele activității privind instalațiile mecanice sub presiune și a instalațiilor de ridicat.

O preocupare permanentă a bibliotecii tehnice o constituie și achiziționarea de proiecte tip, cu care sînt dotate apoi toate loturile, serviciile centrale și șantierele. În proiectele de execuție apar în mod frecvent detalii ce sînt cuprinse în aceste proiecte tip, astfel că toate cadrele tehnice trebuie să poseze aceste documente.

În achiziționarea de cărți și reviste tehnice, există statornicită o bună tradiție în sensul că în luna septembrie a fiecărui an se face o anchetă de necesarul de titluri, pe specialități, spre a fi procurate pentru anul următor. Sînt consultate cu acest prilej mari grupe de salariați — muncitori, maiștri și ingineri — după care se întocmesc comenzile definitive.

O atenție deosebită se pune pe cărțile și manualele tehnice necesare cursurilor de calificare, școlilor de maiștri și cursurilor postliceale, în care scop comenzile la diferite edituri și redacții, pentru anul următor, sînt întocmite încă din toamnă. În această activitate există o bună colaborare cu biroul de învățămînt al întreprinderii, care indică numărul de cursanți, specialitățile și formele de învățămînt.

Pentru o folosire bună și chibzuită a fondurilor bănești, sînt procurate numai acele cărți și reviste tehnice corespunzătoare specificului nostru de construcții-montaj, nefiind uitate nici activitățile economice și de organizare a producției și a muncii.

Cărțile și revistele tehnice străine sînt procurate în limita fondurilor valutare alocate întreprinderii noastre anual de către Ministerul Industriei Metalurgice, urmărindu-se ca din aceste fonduri să se achiziționeze numai lucrări valoroase

și care constituie noutăți în tehnica construcțiilor și montajului.

Biblioteca tehnică I.C.M.S.G. are organizat un colectiv de traducători dintre salariații care cunosc limbile engleză, franceză, rusă, germană și italiană. Atunci cînd este necesar, aceștia sînt solicitați să efectueze traducerea materialelor nu mai mari de 20 de pagini. Traducerea lucrărilor de peste 20 de pagini se realizează prin Institutul central de documentare tehnică și prin Centrul de documentare pentru construcții, arhitectură și sistematizare, instituții care răspund cu multă promptitudine la solicitările noastre. În tot cursul anului 1970, la I.C.M.S.G. au fost traduse un număr de 42 de documente, printre care proiecte de execuție ale unor proiectanți externi, corespondență cu diferiți specialiști străini, procese-verbale între diferite firme străine și constructor, cărți ale mașinilor, informații și articole tehnice din revistele străine care interesează cadrele tehnice din întreprinderea noastră. Prin operativitatea cu care au fost realizate aceste traduceri se poate aprecia că sistemul nostru a dat rezultate bune.

Informarea cadrelor tehnice de pe șantierele de construcții-montaj trebuie să fie operativă și permanentă, nefiind permise întâzieri în achiziționarea de normative, instrucțiuni tehnice, standarde sau proiecte tip. Ținînd seamă de acest imperativ, la I.C.M.S.G. informarea și documentarea se realizează la zi, folosindu-se toate mijloacele de investigație și de documentare, fapt care a contribuit ca în permanentă cadrele tehnice să fie informate cu tot ceea ce tehnica mondială a lucrărilor de construcții-montaj aduce nou. În urma acestei activități, colectivele de salariați ai combinatului nostru au folosit tehnologii moderne de construcții-montaj, utilaje noi, moderne, ca și materiale noi ce înlocuiesc cu succes materialele tradiționale.

O caracteristică a informării și documentării pe șantierele de construcții o constituie obligativitatea ca bibliotecarul și documentariștii să acorde prompt informații bibliografice la cerere. În con-

dițiile șantierului, cadrele tehnice ezită să folosească cataloagele bibliotecii, solicitând direct și repede informația de care au nevoie pentru rezolvarea unei probleme de producție.

Activitatea vie a șantierului, cu greutățile inerente multiplelor sarcini pe care cadrele tehnice trebuie să le rezolve, face uneori ca în informarea acestora să existe o rămânere în urmă. Aici intervine activitatea documentaristului, care, prin biblioteca tehnică, trebuie să selecțeze și să pună la îndemina cadrelor tehnice și mai ales a celor de conducere, cu regularitate, toate informațiile și materialele documentare nou apărute. Acest mijloc deosebit de eficient este folosit în mod curent în activitatea Bibliotecii tehnice I.C.M.S.G. Trebuie amintit tot aici și faptul că pentru cadrele de conducere au fost făcute abonamente specifice activității de conducere și planificare a activității de producție, neexistând apariții noi din acest domeniu de care cadrele de conducere să nu aibă cunoștință. De asemenea, pentru o informare exactă a cadrelor de conducere asupra problemelor ce trebuie urgent cunoscute, la I.C.M.S.G. se folosește așa-numita „semnalare” prin care fiecărui cadru tehnic i se fac cunoscute informațiile noi necesare locului de muncă pe care îl conduce, indicându-se sursa de informare și descrierea sumară a informației. Semnalarea se face în scris, cu indicativul „urgent”.

Pentru apropierea sursei de informare și documentare de locurile de muncă, au fost organizate un număr de 4 puncte de documentare la unități și șantiere, care au fost dotate cu un minimum de cărți tehnice, reviste, standarde de stat și normative tehnice. Prin aceasta, informarea se face mai operativ.

Pentru difuzarea cărții tehnice au fost organizate un număr de 16 standuri de cărți, cu vnzarea în rate, la unitățile și șantierele I.C.M.S.G. aprovizionarea acestor standuri făcându-se în colaborare cu librăria „Cartea la locul de muncă” din Galați.

Convinși de rezultatele pozitive ale unei organizări a activității de informare și documentare prin biblioteca tehnică, sintem îndreptățiți să privim cu încredere în sprijinirea cât mai eficientă, în viitor, a producției întreprinderii noastre, în fața căreia stau mărețele sarcini puse de noul cincinal în care am pășit.

Bibliotecile tehnice așa cum sînt ... și nu ar trebui să fie

Reflecții pe marginea situației
existente în orașul Tîrgu-Mureș

Géza FÜLÖP

Legiferat, procesul de permanentă perfecționare profesională, reciclarea, ridică în prezent în fața conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor de stat probleme complexe de organizare. Reușita acestui vast program depinde în bună măsură de modul în care va fi asigurată documentația necesară completării la zi a cunoștințelor din diversele domenii ale științei și tehnicii.

În cadrul sistemului național de informare documentară tehnico-științifică, unitățile de informare din întreprinderi sînt situate cel mai aproape de beneficiari, buna lor funcționare influențînd în mod direct eficacitatea întregului sistem. Deoarece într-un număr redus de întreprinderi există un organ special de informare documentară, sarcinile de transmitere a informațiilor trebuie să și le asume biblioteca tehnică.

În literatura de specialitate există păreri opuse privind unitatea sau deosebirile existente între funcțiile bibliotecii și ale organului de documentare, între biblioteconomie și informare.

După părerea noastră, abținîndu-ne de a supune unei dezbateri teoretice cele două poziții, credem că, așa cum arată practica de fiecare zi, separarea organului de documentare de biblioteca tehnică în cadrul întreprinderii nu își are o justificare. Bibliotecile tehnice formează un tot unitar cu organele de documentare, iar acolo unde nu există astfel de servicii specializate, biblioteca este aceea care trebuie să răspundă de buna desfășurare a activității de informare.

În ce măsură bibliotecile tehnice răs-pund scopului în care au fost create, ce

posibilități au de a sprijini procesul de reciclare a cadrelor și cât sînt de interesate? Răspunsul l-am căutat în întreprinderile din Tirgu-Mureș.

După evidențele Direcției județene de statistică, în oraș funcționează 20 de biblioteci tehnice de întreprinderi cu un fond de 65 000 de volume, de la care, în 1970, 5 000 de cititori au împrumutat 21 000 de volume. Aceste cifre trebuie să le privim însă cu rezerve, după cum ne obligă analiza activității întreprinse în 10 din cele 20 de biblioteci, întreprinderi ce reprezintă diverse ramuri ale industriei tirgu-mureșene.

Întreprinderile în care funcționează bibliotecile analizate sînt de mărime mijlocie — numărul salariaților variază între 800 și 2 500. În șase din ele există compartimente de cercetare-proiectare, dar numai în trei există un organ special de informare documentară. Nouă biblioteci au local special amenajat în acest scop, dar numai patru localuri sînt cu adevărat corespunzătoare. În șase din ele lucrează bibliotecare cu normă întreagă, iar restul de patru sînt deservite de persoane care au și alte atribuții de serviciu. (Din cele șase bibliotecare, două au studii superioare, două au studii medii, una a absolvit o școală tehnică, iar cea de-a șasea este calificată în meserie, absolvind Școala tehnică de bibliotecari. Menționăm, în trecut, că, interesîndu-ne la una din aceste biblioteci de starea cataloagelor, am fost întrebați cu candoare: Ce sînt acelea?).

În ceea ce privește componența fondurilor, lucrurile nu stau mai bine de loc. În mare, fondurile variază între 600 și 16 000 de volume, prezentînd o trăsătură comună: lucrări depășite din punct de vedere tehnic, lucrări neprelucrate, deci de nefolosit, lipsa unor titluri absolut necesare (și care sînt editate). Numai la Biblioteca Combinatului Azomureș există colecții de standarde și descrieri de brevete străine. Chiar și cu aceste carențe de completare, ceea ce există nu se valorifică datorită lipsei instrumentelor care permit regăsirea promptă și în totalitate a informațiilor cuprinse în publicații și anume a cataloagelor bine organizate. Doar două biblioteci, de la Metalotehnica și Azomureș, au cataloage sistematic și alfabetic. Prezintă curiozități și modul de înregistrare a publicațiilor în registre inventar, străine normelor unice de tehnică de bibliotecă.

Asupra indicilor de activitate nu se poate forma o imagine prea clară deoarece în majoritatea bibliotecilor nu sînt folosite registrele de evidență a cititorilor și a cărților eliberate. Doar după fișele de cititor am putut aprecia circulația cărții și frecvența. Din păcate, cu acest

prilej am constatat că cifrele rezultate din analiza făcută de noi nu corespund cu cele raportate Direcției județene de statistică. Ceea ce am remarcat este numărul redus al salariaților care citește la bibliotecă (procentele variază între 5 la sută, în două din întreprinderi, și 30 la sută în celelalte; excepție face întreprinderea Metalotehnica unde citește 60 la sută din salariați).

În literatura de specialitate se prezintă diferite metode de determinare a eficienței muncii de informare, a activității bibliotecii. În cazul celor zece biblioteci la care ne referim nu se pune problema folosirii vreunei metode pentru că lipsește obiectul analizei: nu se desfășoară nici un fel de activitate de informare, doar dacă se consideră o astfel de activitate împărțirea revistelor la servicii și secții. Bibliotecarii nu cunosc problemele întreprinderii, iar publicațiile tehnice stau liniștite, acoperite de praf.

Care sînt cauzele acestei situații?

După părerea noastră există un cerc vicios. Conducerea întreprinderilor nu acordă atenția și sprijinul cuvenit bibliotecilor tehnice, considerînd că nu aduc nici un folos palpabil întreprinderilor, iar bibliotecile, în atari condiții, nu pot să activeze, lipsite fiind de orice sprijin și control din partea celor în drept.

Lipsa de pregătire a cadrelor în grija cărora se află aceste biblioteci reprezintă o altă cauză. După datele statistice, în țara noastră funcționează aproape 5 000 de biblioteci de specialitate. O parte din ele sînt de proporții reduse și nu au nevoie de bibliotecar salariat, dar restul necesită unul, doi sau chiar mai mulți bibliotecari, deci, cu aproximație, cam 2 500 de bibliotecari (care ar trebui să existe în aceste biblioteci) ar avea nevoie de o școlarizare de specialitate. Ne gîndim la o școală tehnică cu o durată de 2—3 ani care să includă în programă atât biblioteconomia cît și bazele informării, cunoștințe tehnice de bază, limbi străine. Sînt niște propuneri care măcar, ca idee, în general, ar trebui să fie luate în seamă de forurile în drept.

Dar cine să le ia în considerație? Nu există nici un organ, o instituție anume care să aibă în sarcină controlul și îndrumarea bibliotecilor tehnice. Delegați ai Institutului Central de Documentare Tehnică sau ai centrelor de ramură vizitează sporadic bibliotecile tehnice, cabinetele de documentare, și de altfel în atribuțiile lor nici nu este inclus dreptul de control al acestor biblioteci sau de dare a unor dispoziții.

De ani de zile se vorbește despre un regulament unic obligatoriu al bibliotecilor tehnice... Oare va apărea în deceniul următor?

MODERNIZARE ÎN INTERESUL ÎMBUNĂTĂȚIRII CONȚINUTULUI ACTIVITĂȚII

Biblioteca orașenească din Slatina

Eugenia MARINESCU

director
Biblioteca Orașenească
Slatina

Inițiată în anul 1951, cu un fond modest de publicații (cca 2 000 de volume) și un număr minim de cititori, Biblioteca orașenească din Slatina a crescut și s-a dezvoltat an de an, în pofida unor impedimente de ordin administrativ, cum ar fi mutarea sa succesivă în nu mai puțin de 5 localuri, nici unul neîndeplinind condițiile de spațiu și de funcționalitate necesare. Stabilizată din anul 1960 în locul actual, din strada 7 Noiembrie, biblioteca și-a desfășurat activitatea căutând să răspundă în cât mai bune condiții cerințelor crescînde de lectură și de informare ale unei populații aflate, după 1960, într-o creștere vertiginoasă, datorită procesului de industrializare cunoscut de orașul nostru în urma înființării Uzinei de aluminiu „16 Februarie“.

Astăzi, Biblioteca orașenească din Slatina posedă un fond de peste 50 000 de unități, iar volumul activității a crescut simțitor: la sfîrșitul anului '70, 2 582 de cititori, cu o frecvență de 14 908 și 34 786 de volume consultate. Dacă indicii de activitate nu sînt încă destul de mari, aceasta se datorește condițiilor improprii de funcționare. Iată de ce extinderea anumitor servicii, modernizarea altora au devenit imperios necesare.

Pînă la terminarea, în 1972, a modernei clădiri a noii Case de cultură, în care biblioteca orașenească își va găsi un cadru adecvat, cu sprijinul organelor de partid și de stat locale ne-a fost repartizat, la sfîrșitul anului 1970, un local suplimentar, situat în imediați apropiere a celui principal (pe aceeași stradă, la o distanță de 100 m — 4 camere, cu o suprafață totală de aproximativ 300 m²).

Activitatea bibliotecii a putut fi astfel reorganizată, în noul local înființîndu-se o sală de lectură pentru adulți, cu 20 de locuri, și o secție pentru copii — împrumut și spațiu pentru lectura pe loc, cu 12 locuri, cu depozitele aferente. În locul vechi a rămas să funcționeze secția

Aspecte din sala de lectură pentru adulți, de la secția pentru copii (p. 598), de la secția de împrumut pentru adulți și secția muzicală (p. 599).

de împrumut pentru adulți (2 săli cu acces liber, plus un depozit), o mică secție muzicală, recent înființată, precum și serviciile de evidență și prelucrare a publicațiilor.

Pentru amenajarea noilor secții (reparații și procurarea de mobilier) s-au făcut investiții în valoare de peste 150 de mii de lei. Astfel, a fost confecționat la întreprinderea industrială „Oltul” din localitate, mobilier modern, în valoare de cca 100 de mii de lei (10 mese pentru sala de lectură și 20 de scaune, rafturi înalte de 3 metri, montate pe perete în sala de lectură, totalizând cca 40 m liniari de polițe, 10 etajere mici, pentru secția de copii, o măsuță cu 10 scaunele pentru cei mai mici cititori și 2 mese obișnuite cu patru scaune, pentru cei „mari”; au fost achiziționate, de asemenea, mochete, fotolii, mese rotunde, lămpi de masă, flori de cameră etc.).

Noutatea cea mai importantă, pe care cititorii noștri au primit-o cu bucurie și interes, a fost înființarea sălii de lectură. Fondul de carte destinat lecturii pe loc se ridică la peste 10 mii de volume, în cea mai mare parte oferite la acces liber, și este constituit în principal din documentele de partid și de stat și operele clasice ale marxism-leninismului, din lucrări de referință, din titluri deținute într-un singur exemplar, precum și din lucrări de strictă specialitate, cursuri litografiate pentru studenți și un fond documentar de aproximativ 1000 de volume. Fondul de carte în limbi străine este deocamdată destul de restrâns (în jur de 100 de volume, în limbile germană, franceză, engleză, italiană, rusă, maghiară), dar intențiile și eforturile noastre vizează îmbogățirea lui. Posedăm în schimb un număr suficient de cursuri destinate învățării fără profesor a limbilor străine, de culegeri de exerciții pentru consolidarea cunoștințelor și de lecții înregistrate pe discuri, pentru a căror folosire am reușit să creăm, în urma reorganizării, condiții corespunzătoare.

În dotarea sălii de lectură, pe lângă fondul de carte, există și o colecție de periodice din ultimii 10 ani (72 de titluri).

O altă noutate în organizarea bibliotecii, întâmpinată cu nu mai puțin interes de cititorii noștri, a fost înființarea secției muzicale. Inceputul este încă timid. Deocamdată ne rezumăm la audiții colective, dar, cu sprijinul organelor locale, sperăm că vom putea oferi în viitor melomanilor din orașul Slatina posibilitatea de a asculta muzica preferată în condiții optime. Secția a fost dotată cu un magnetofon și un picup stereofonic cu două difuzoare și posedă un fond muzical de 70 de discuri și 5 benzi magnetice. La cererea publicului ascultător, vom încerca să complinim lacunele din discoteca noastră, prin înregistrări magnetice realizate cu sprijinul secției muzicale a Bibliotecii Centrale de Stat.

Prin câștigul de spațiu realizat, secția de împrumut pentru adulți a putut fi extinsă, creându-se, printr-o mai judicioasă dispunere a fondurilor, condiții corespunzătoare pentru accesul liber la raft. S-a dat astfel o extindere mai mare unor clase și diviziuni față de care interesul cititorilor noștri este în continuă creștere, în primul rând literaturii social-politice și lucrărilor din domeniul tehnic. Pentru literatura politico-ideologică au putut fi create subdiviziuni pe diferite teme de actualitate, pentru a evidenția mai pregnant lucrările referitoare la politica partidului și statului nostru. Pentru literatura tehnică, foarte mult solicitată în ultima vreme, nu numai de specialiști, dar și de muncitorii din localitate, s-a acordat de asemenea un spațiu mai larg, dându-se extindere nu numai ariei de titluri, dar și numărului de exemplare. Au mai fost introduse două rafturi la „clasa 7”, două, la critica și istoria literară, patru, la literatură și un raft cu cărți în limbi străine. (De menționat că aproape 75 la sută din colecțiile bibliotecii sînt oferite cititorilor prin împrumut

în cadrul acestei secții.) Pentru informarea curentă a cititorilor cu privire la cărțile nou intrate în bibliotecă, la fiecare grupă s-au confecționat indicatoare „Noutăți în...”, la care se atașează liste de recomandare cu cărțile din domeniul respectiv.

De altfel, pe lângă catalogul general al bibliotecii, amplasat — până la organizarea unei săli a cataloagelor — în incinta secției de împrumut, fiecare secție are cataloage proprii — alfabetic și sistematic —, pentru a căror organizare au fost achiziționate 10 fișiere. Tot pentru informarea cititorilor, începând cu acest an, biblioteca a început editarea unui buletin de creștere a colecțiilor, cu periodicitate lunară, difuzat deocamdată doar principalelor întreprinderi și instituții din localitate, dar pe care intenționăm ca în viitor, printr-o sporire a tirajului, să-l difuzăm și în județ, în scopul intensificării împrumutului interbibliotecar.

Până la extinderea în noul local, biblioteca nu avea o secție aparte pentru copii. Înzestrată (cum am mai arătat) cu mobilier adecvat vârstei, decorată atractiv cu panouri ilustrate cu fragmente din basmele îndrăgite de micii cititori, noua secție pentru copii, cu un fond de cca 5 mii de volume, și-a format, imediat, un public asiduă. Pe lângă cărți și reviste, secția a fost înzestrată cu materiale audio-vizuale destinate organizării unor manifestări de masă — aparate de proiecție pentru diafilme, un picup cu o colecție de discuri conținând înregistrări de basme, povești, piese de teatru recomandate de programa școlară, precum și un televizor, la care copiii urmăresc emisiunile destinate lor, iar elevii liceului (în special internii, care nu au sală de meditații) urmăresc emisiunile de dimineață „în ajutorul elevilor”. Pentru cei mai mici cititori a fost organizat un catalog ilustrat, prin intermediul căruia îi ajutăm să facă primii pași în domeniul informării.

Modernizările aduse bibliotecii noastre, sporul de funcționalitate dobândit, ca și propaganda sistematică pe care o desfășurăm au contribuit la înregistrarea unor noi salturi în activitatea noastră. Astfel, până la 1 august a.c. au fost înregistrați 2100 de cititori, cu o frecvență de 11 473 și 22 780 de volume împrumutate.

Reorganizarea bibliotecii ca și întreaga noastră strădanie de a fi mereu prezenți în actualitate, de a răspunde în cât mai bune condiții sarcinilor cultural-educative ce ne revin, de a contribui cu mijloace specifice la vasta acțiune de educație marxist-leninistă a oamenilor muncii din orașul Slatina, au fost închinete aniversării glorioșului semicentenar al Partidului Comunist Român.

Stabilirea vedetelor de nume de autori— persoane fizice (V)

Victoria CURCĂNEANU
șefa Serviciului de catalo-
gare din Biblioteca centrală
universitară-București

3. Titluri nobiliare

a. *Titlurile nobiliare se păstrează în vedetă în forma pe care au prevăzut-o autorii înșiși sau a impus-o uzul general:*

Pe carte

Sir Hugh Walpole
Massimo Tamparelli, marchese d'Aze-
glio
Charles du Fresne, sieur Du Cange
Charles de Secondat, baron de Montes-
quieu

În vedetă

WALPOLE, Sir Hugh
AZEGLIO, Massimo Tamparelli, mar-
chese d'
DU CANGE, Charles DU FRESNE,
sieur
MONTESQUIEU, Charles de Secondat,
baron de

b. *Dacă numele de familie e mai cu-
noscut decât titlul nobiliar, în vedetă se
scoate numele de familie :*

Pe carte

Benjamin Disraeli, 1st Earl of Beacons-
field

În vedetă

DISRAELI, Benjamin, 1st Earl of Bea-
consfield

c. *Titlurile nobiliare maghiare, așezate
în fața numelui de familie, se trec în ve-
detă după prenume, despărțite prin vir-
gulă de acestea :*

Pe carte

ponori THEWREWEK Emil
zăgoni MIKES KELEMEN

În vedetă

THEWREWEK Emil, ponori
MIKES Kelemen, zăgoni

d. *Pentru autorii de limbă arabă, per-
sană, indiană, turcă nu se trec în vedetă
cuvintele care indică rangul, poziția
(pașă, șeik, mirza, han, efendi, bei etc.).*

e. Pentru autorii englezi, titlurile de onoare *Sir, Dame, Lord, Lady* se trec în vedetă, în forma inversată a numelui, înaintea prenumelui dacă sint ale unor nobili prin naștere sau dacă sint asociate cu numele deținătorilor unor ordine ale Imperiului Britanic („Order of the British Empire“) sau ordine victoriene („Royal Victorian Order“):

Pe carte

Lord David Cecil

În vedetă

CECIL, Lord David

Dacă titlul nobiliar este dobîndit, și nu ereditar, cuvintele *Bart, Lord, Lady* se așază în forma inversată a numelui după prenume, despărțite fiind prin virgulă de acestea:

Pe carte

Thomas Lord Cromwell
Sir Thomas Bart Beecham
Lucie Lady Duff-Gordon

În vedetă

CROMWELL, Thomas, Lord
BEECHAM, Sir Thomas, Bart
DUFF-GORDON, Lucie, Lady

f. În general, titlurile nobiliare trebuie păstrate în vedetă mai ales atunci cînd există posibilitatea ivirii unor confuzii cu omonimi, sau cînd pe publicație apare numai numele însoțit de titlul nobiliar (deci fără prenume) și ne este imposibil să stabilim numele complet din alte surse:

Pe carte

La Comtesse de Mila

În vedetă

MILA, contesă*) de

4. Titluri de adresare, calificative

a. Titlurile de adresare (domnul, doamna, domnișoara și corespunzătoarele lor în diferite limbi) se trec în vedetă după nume numai dacă nu se poate stabili prenumele autorului:

Pe carte

M-lle Ulliac-Trémadeure
M-me Victor Duruy

În vedetă

ULLIAC-TRÉMADEURE, m-lle
DURUY, m-me Victor

dar

Pe carte

D-ra Ștefania Mărăcineanu
M-me de Stăel

În vedetă

MĂRĂCINEANU, Ștefania
STĂEL, Germaine Necker, baroană*) de

b. Calificativele reprezentînd demnități ecleziastice, grade militare, distincții academice, titluri științifice etc. se trec în vedetă după prenume numai atunci cînd dorim să facem cunoscută calitatea autorului pentru a afirma competența lui în materie, și deci valoarea lucrării, sau pentru a deosebi pe autor de omonimi:

Pe carte

Prof. univ. E. Angelescu
Locot. colonel medic E. Angelescu
William Clark, M. P. [membru al Parlamentului], M.R.C.S. [membru al Colegiului regal de chirurgie]
Architecte William Clark

În vedetă

ANGELESCU, Eugen, prof. univ.
ANGELESCU, Eugen, loc. col. med.
CLARK, William, M.P., M.R.C.S.
CLARK, William, arhitect *)

În cazul autorilor desemnați prin nume personal (prenume), aceste calificative se păstrează totdeauna în vedetă la prenumele de suverani, principii, pontifi, monahi ai unor ordine religioase:

Pe carte

Mihai Viteazul
Louis XIV
Prince Rainier III
Papa Pius XI
Antim Ivireanul
Mitropolitul Ghenadie Petrescu
Fra Angelico
Diaconul Coresi
Sf. Alexandru

În vedetă

MIHAI VITEAZUL, domn al Țării
Românești
LUDOVIC XIV, rege al Franței *)
RAINIER III, prinț*) de Monaco
PIUS XI, papă, 1857—1939
ANTIM IVIREANUL, mitropolit al
Țării Românești
GHENADIE PETRESCU, mitropolit al
Ungro-Vlahiei
ANGELICO, Fra
CORESI, diaconul
ALEXANDRU, sfînt

5. Pseudonime

Pseudonimele se prezintă sub cîteva forme:

*) Cu privire la titlurile personalităților de origine străină, vezi și precizarea noastră din partea I a articolului, apărută în Revista bibliotecilor, 24, nr. 6, iun 1971, p. 345.

a. *Pseudonimele sub formă de nume și prenume se scot în vedetă după regulile referitoare la nume, completându-se — în nota descrierii bibliografice (sub formula: Numele real al autorului: ...) sau în vedetă, facultativ însoțit de prescurtarea pseud. — cu numele real:*

Pe carte

Tudor Arghezi
O. Carp
Alberto Moravia

În vedetă

ARGHEZI, Tudor, pseud. [Ion Theodor-
rescu]
CARP, O., pseud. [Gheorghe Proca]
MORAVIA, Alberto, pseud. [Alberto
Pincherle]
GOR'KIJ, Maksim, pseud. [Алексеи
Максимович Пешков]

b. *Pseudonimele alcătuite dintr-un sin-
gur nume se scot în vedetă la această
formă:*

Pe carte

Stendhal
Molière
Zara

În vedetă

STENDHAL, pseud. [Henry Beyle]
MOLIÈRE, pseud. [Jean-Baptiste Po-
quelin]
ZARA, pseud. [Alexandru Antemireanu]

c. *Pseudonimele alcătuite din două nu-
me, din care primul este un nume per-
sonal, iar al doilea un epitet sau un
calificativ indicând locul de origine, se
scot în vedetă începând cu primul nume:*

Pe carte

Gheorghe din Moldova

În vedetă

GHEORGHE DIN MOLDOVA, pseud.
[Gheorghe Kernbach]

d. *Pseudonimele sub formă de nume,
precedate de un titlu sau un termen de
adresare se scot în vedetă conform regu-
lii aplicate la nume, adică începând cu
nume, care se separă prin virgulă de
titlul nobiliar sau de termenul de adre-
sare. Dacă acest termen este italian, nu
se face inversiunea (după cum precizează
codul italian de catalogare):*

Pe carte

Baron de Saint-Edme

În vedetă

SAINT-EDME, baron de, pseud. [Al-
fred de Theille]

dar:

Pe carte

Don Asturio

În vedetă

ZAMFIRESCU, DUILIU

cu o trimitere obligatorie:

DON ASTURIO, pseud. [Duiliu Zamfi-
rescu]

vezi

ZAMFIRESCU, Duiliu

e. *Pseudonimele sub forma unui cuvint
specific, a unei formule, a unei expresii
se scot în vedetă exact în ordinea în care
se prezintă pe carte:*

Pe carte

Carmen Sylva
Șalom Alehem
Moș Ene
Unchiul Victor

În vedetă

ELISABETA, regina României

cu o trimitere obligatorie:

CARMEN SYLVA, pseud. [Elisabeta,
regina României]

vezi

ELISABETA, regina României

ȘALOM ALEHEM, pseud. [Solomon
Rabinovici]

MOȘ ENE

UNCHIUL VICTOR

f. *În cazul în care o personalitate a
activat — cu egală importanță — în două
domenii diferite, iscăbind operele din una
din cele două specialități cu un pseudo-
nim, tot atât de cunoscut ca și numele
real în cealaltă specialitate, atunci ve-
deta uniformă se fixează la forma nu-
melui întrebuițată în domeniul de acti-
vitate cercetat de cel mai mare număr
de cititori.*

De exemplu, poetul Ion Barbu a fost
un eminent matematician, cunoscut în
specialitate sub numele său real, Dan
Barbilian. Deoarece literatura este un
domeniu cercetat mult mai mult de citi-
torii unei biblioteci enciclopedice decât
matematicile superioare, vedeta uniformă
se va fixa la:

BARBU, Ion, pseud. [Barbilian, Dan]
pentru lucrările matematice făcându-
se în mod obligatoriu, bineînțeles o tri-
mitere de genul:

BARBILIAN, Dan

vezi

BARBU, Ion

În bibliotecile specializate, cu profil
matematic, în care nu există luerări de
literatură, se poate întrebuița ca vedetă
uniformă numele real: BARBILIAN,
Dan.

g. *Criptonimele***) (de exemplu A.E., I.C., *Un patriot, Un bun român*) nu se scot în vedetă, lucrarea respectivă rămânând a se descrie la titlu, dacă nu se poate stabili cu exactitate care este autorul ascuns sub aceste criptonime. De exemplu, lucrarea :

Ploaia de trandafiri, de I.B. Iași, Presa bună, 1930.

se va descrie la titlu :

PLOAIA DE TRANDAFIRI, de I.B. ...

În cazul identificării, lucrarea se descrie la autorul respectiv, specificându-se, în cuprinsul notiței bibliografice sau în subsolul ei, criptonimul. De exemplu, volumul :

Poesii, de N. N. Iassi. Tipografia Buciumului Român, 1865, 60 p.

a fost identificat, cu ajutorul lucrărilor literare de referință, ca aparținând poetului Nicolae Nicolescu. Descrierea se va face deci sub această vedetă :

NICOLEANU, Nicolae

Poesii, de N.N. ...

★

Această modestă și scurtă trecere în revistă a principalelor situații care se ivesc la stabilirea vedetelor de nume de autori — persoane fizice poate da o idee asupra dificultăților întâmpinate de catalogator și explică de ce Rezoluția IV din *Raportul Conferinței internaționale de catalogare* din 1961 a propus „publicarea unui expozeu asupra practicii adoptate în fiecare țară, pentru vedetele de nume de persoană, pentru autorii din țările respective, și elaborarea anumitor liste de vedete uniforme, de exemplu pentru clasicii greci și latini“.

În ceea ce privește practica românească de catalogare, problema rămâne însă deschisă pentru numeroase alte completări și precizări. Prin însăși prezența lui în coloanele revistei noastre de specialitate, materialul de față implică invitația, adresată tuturor bibliotecarilor, de a continua discuția.

Notă

În partea a IV-a a articolului, apărută în nr. 8/1971 al revistei, la p. 482, coloana a 2-a, punctul i. *Numele vietnameze*, după exemplul citat, se va adăuga :

În cazul în care numele nu conține particulele sus-citate, el va fi reflectat în vedetă sub forma indicată pe pagina de titlu :

Pe carte

Nguyễn Công Tru

În vedetă

NGUYỄN CÔNG TRU

*) *Criptonim* — semn convențional (inițiale, cifre, anagramă etc.) sub care se ascunde numele cuiva ; pseudonim.

BIBLIOGRAFIE

Actele Comisiei de catalogare la Sesiunea Consiliului FIAB (Moscova, august—septembrie 1970).

Anglo-American Cataloguing Rule. North American text. Chicago, A.L.A., 1967. XXII + 420 p.

Association Française de Normalisation (AFNOR). *Classement des noms propres étrangers comportants des particules et d'autres éléments accessoires*. F.D.Z. 44/062, juillet 1963. Paris, 1964.

Biblioteca Academiei Române. *Instrucțiuni pentru funcționarea serviciilor*. Buc., 1940. 110 p.

Biblioteca centrală universitară din București. *Instrucțiuni privind catalogarea*. Buc., 1970. 91 p. multigr.

Conférence Internationale sur les principes de catalogage. In : Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques, 1962, nr. 2, p. 57—68.

Edinje opisaniia proizvedenii peceati i organizatii alfavitnogo kataloga dlea nebolshih bibliotek. Moskva, Kniga, 1968. 320 p.

Klenov, A. V. *Biblioteczina tehnika*. 3-e izd Moskva, 1958. 400 p.

Könyvtári feladatok munita a tanítóképző intézetek. I. évfolyama számára. (Nepművelőkönyvtárosszak). I. rész : A katalogizálás alapjai. Budapest, Tankönyvkiadó, 1967. 316 p.

Kunze, Horst. *Grundzüge der Bibliothekslehre*. 3. völlig veränderte Aufl. Leipzig, VEB Bibliographisches Institut, 1966. 529 p.

Instrucciones para la redacción del catálogo alfabético de autores y obras anónimas publicadas del Estado. 3-a ed. Madrid, 1964.

Libri. Vol. 20, 1970, nr. 1—2, p. 105—155. (Report of the International Meeting of cataloguing experts, Copenhagen, 1969).

Manual de bibliotecologia. Buenos Aires, Kapelus, 1969. XXI + 212 p. (Colección universitaria. Seria Bibliotecologia).

Mihailov, A.I., Cernii, A.I. și Ghilearevski, R.S. *Informatica documentară*. Buc., Editura științifică, 1970. 516 p.

Nikiforovskaja, N.A. *Regulile descrierii operelor tipărite*. Manual pentru bibliografi, lucrători științifici și de edituri. Sub red. S.P. Lupara. Leningrad, 1964. 326 p. dactilogr. (Academia de Științe a U.R.S.S.). [Consultat în traducere].

Norme per il catalogo degli stampati. 3-a ed. Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana, 1949. VII + 397 p.

Rally, Getta Elena. *Catalogarea*. In : *Consultații de biblioteconomie*. I. Completarea și organizarea colecțiilor de publicații. Buc., I.S.I.A.P., 1969. p. 67—124.

Rally, Getta Elena. *Stabilirea vedetelor pe nume de autori și titluri de anonime*. In : *Revista bibliotecilor*, 19. nr. 2, feb 1966, p. 104—108.

STAS 8636-70 *Standarde generale U 08*. Orinduirea în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri și în indexuri. Ediție oficială. Buc., Oficiul de Stat pentru standardizare, 1971. 12 p. (Standardizarea română. Informare și documentare).

Studii și materiale de onomastică. Buc., Editura Academiei R.S.R., 1969. 224 p.

Tomescu, Mircea, Pârnuță, Gh. și Iancovici, Simona. *Regulă pentru descrierea publicațiilor*. Buc., Editura de stat didactică și pedagogică, 1958. 175 p.

Wilson, L.R. and Tauber, M.F. *The University Library. The organization, administration, and functions of academic libraries*. 2-e Ed. New York, Columbia University Press, 1956. 641 p. (Columbia University Studies in Library Service, nr. 8).

Ridicînd la nivel de stat probleme care în fapt se repercutează permanent și fundamental asupra evoluției societății noastre, recenta Lege privind *Perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste* se adresează tuturor domeniilor de activitate. Dinamismul contemporan este o realitate chiar și pentru ramurile considerate cîndva sub imperiul rigidității și tradiționalismului. Dar aplicarea prevederilor legii trebuie pusă în relație cu condițiile specifice fiecărei profesii. Reciclarea nu se poate organiza în același fel pentru profesii cu o evoluție și cu un statut diferit. Atunci cînd formația de bază se obține în cadrul unui ciclu special de învățămînt, iar statutul profesiei prevede trepte de specializare, reciclarea se încadrează firesc între limite impuse de progresul științific contemporan, răspunde necesității de integrare în ritmul propriu al domeniului. Dar bibliologia are o situație diferită. Pentru cea mai mare parte a lucrătorilor din biblioteci, perfecționarea înseamnă în primul rînd introducerea sistematică în orizontul profesiei. Acordarea la ritmul contemporan al acestui complex de discipline se realizează dificil în condițiile reglementării insuficiente a statutului profesiei. De aceea, la utila inițiativă a *Revistei bibliotecilor* s-ar putea răspunde avînd în vedere două modalități de abordare: una mai largă, tinzînd să încadreze procesul de reciclare într-o evoluție firescă, și o alta, mai restrînsă, nu mai puțin necesară, însă insuficientă în condițiile date. În primul caz, reciclarea s-ar înscrie în dimensiunile așteptate, dacă concomitent s-ar adopta o lege a bibliotecilor care, între altele, să așeze pe baze științifice formarea și promovarea bibliotecarilor. Dar considerînd că aceasta este o problemă în atenția forurilor competente vom adînci aspectele privind perfecționarea lucrătorilor din acest sector pornind de la posibilitățile imediate ale sistemului național de biblioteci.

Baza unui sistem eficient de perfecționare trebuie s-o constituie *locul de muncă și studiul individual*. Acestea sînt forme care asigură continuitate, permanență legătură cu necesitățile actuale și de perspectivă ale activității și largă cuprindere. Cum însă literatura bibliologică româ-

nească și-a pus pînă acum prea puțin problema sintezelor cu valoare pedagogică este necesară editarea unor *ghiduri de autoinstruire* care să cuprindă atît expuneri concentrate cît și bibliografia adecvată. Ar fi util ca bibliografia să fie prezentă nu ca o listă de titluri ci ca o *culegere de materiale selecționate*, multiplicată într-un tiraj care să satisfacă necesitățile. Elaborarea acestor ghiduri ar putea fi încredințată fie unor comisii interdepartamentale, fie, ținînd seama de posibilități și preferințe, unora din marile biblioteci ale țării. Pe o asemenea bază ar cîștiga în eficiență atît perfecționarea la locul de muncă sub controlul șefului direct, cît și cursurile interne organizate de biblioteci.

O formă complementară de perfecționare ar putea fi adăugată prin inițierea unor *cursuri periodice coordonate*, pe categorii și niveluri de lucrători din biblioteci, organizate pe zone sau pe plan central.

Mai ales pentru bibliotecile mai mici, care nu au posibilități de organizare și nici personal de îndrumare corespunzător, o asemenea formă este salutară.

Alte cursurile interne cit și cele instituite pe zone sau pe plan central trebuie să se încheie cu un certificat de abilitare care să fie luat în considerație ca unul din elementele determinante pentru promovarea profesională.

Deși în toate cursurile pot fi diseminate elemente de modernizare a activității, socotim necesară inițierea unor cursuri speciale de perspectivă bibliologică și de organizare modernă a circulației informațiilor, ca și utilizarea specializării în străinătate în țări cu sisteme avansate de informare.

În sfîrșit, indiferent de modalitățile de organizare, ar trebui diversificate mijloacele de informare bibliologică. Alături de cele două foarte utile publicații editate de Biblioteca Centrală de Stat (*Buletin de informare în bibliologie*; *Revista de referate în bibliologie*) se impune elaborarea periodică a unor „sinteze bibliologice”, lucrări pretențioase dar foarte necesare, care să regrupeze diversele puncte de vedere care circulă în literatura de specialitate în legătură cu anumite probleme ale mișcării bibliologice și documentare contemporane.

Finalizându-se printr-o mai înaltă calitate profesională a personalului antrenat în această activitate, reciclarea va putea contribui la o adâncire a rolului bibliotecilor în politica culturală.

Ion STOICA.

Din lipsă de spațiu tipografic, „ecourile” din acest număr sînt publicate cu întârziere. Precizăm acest lucru deoarece între timp unele probleme și-au găsit, în parte, rezolvarea, drept care unele afirmații ale autorilor ar putea apărea ca depășite.

Lectura — o datorie profesională a bibliotecarului

Rezultatele anchetei realizate de Ioana Tăutu¹⁾ pot fi considerate nu numai o imagine sintetică a culturii generale și a capacității de autoinstruire a foștilor liceeni, deveniți bibliotecari, ci și un semnal de alarmă.

Dacă învățămîntul de cultură generală n-a reușit să formeze la o parte din absolvenții săi, deveniți ulterior bibliotecari, spiritul selectiv și de orientare în noianul de valori tipărite — însușiri indispensabile omului cult și premisă a lecturii valorizante — nici organele de specialitate nu au întreprins foarte mult pentru formarea unui corp bibliotecăresc capabil să discearnă în materie de literatură.

Nu este de mirare deci, că majoritatea bibliotecarilor comunali își îndreaptă atenția aproape exclusiv spre lectura cărților beletristice, dovedind un pronunțat dezinteres față de îmbogățirea și împrăștierea cunoștințelor din alte domenii căpătate în liceu.

Avînd în vedere caracterul enciclopedic al colecțiilor sale și rolul informativ-educativ al bibliotecii publice, este de neconceput ca bibliotecarul — fie și din mediul rural — să nu citească, dacă nu în primul rînd, în orice caz, lucrări din domeniul științelor social-politice, al științelor naturale și al celor aplicate. Nu cere nimeni ca bibliotecarul să fie astronom, fizician, sociolog etc. dar el trebuie să dovedească un interes permanent și o receptivitate deosebită față de cuceririle științei, deoarece nevoile sale culturale nu încep și nici nu se termină cu cunoașterea literaturii beletristice.

Bibliotecarul, chiar și cel comun, nu poate fi doar un simplu consumator al „produselor” intelectului și al talentului uman, ci

un om de cultură, cu un nivel intelectual și un simț estetic ridicat. De aceea, pentru el lectura nu trebuie să aibă niciodată caracter de loisir ci să fie activă, valorizantă; bibliotecarul trebuie să poată răspunde oricînd la întrebările: ce, cit, dar, mai ales, pentru ce citește?

Nu trebuie uitat că „igiena lecturii” nu constă numai din lumină corespunzătoare, poziție corectă, liniște etc. Ea presupune din partea bibliotecarului o capacitate de selecție dictată de ordinea importantei cărților pe care vrea, mai bine-zis trebuie, să le citească, pentru atingerea unui scop bine determinat de înseși îndatoririle sale profesionale. Cînd pe apucate, fără discernămint, el este expus pericolului supraîncărcării memoriei cu lucruri inutile, fenomen despre care eminentul om de știință Hans Selye a scris: „...sînt convins că memoria umană dispune de spații limitate pentru înmagazinare — spații ce devin curînd supraaglomerate, cel puțin la suprafață, unde poți ajunge cu ușurință la noțiunile depozitate. După ce acest loc a fost umplut, orice nou fapt pe care îl îndeași înăuntru aruncă altul în zona întunecoasă profundă, de unde numai solicitări foarte puternice îl pot aduce la suprafață”²⁾.

Dacă ne pîndește acest pericol, de ce să citim, de exemplu, un roman polițist și nu una dintre capodoperele literaturii naționale sau universale? Poate că unii spun că aceste scrieri de aventuri nu prea încarcă memoria. Cu atât mai rău! Dacă nu ne alegem cu nimic din ele, de ce să le citim? Numai pentru că în ultimii ani în producția editorială curentă s-au înmulțit ca ciupercile?

Și cu aceasta am ajuns la unul din factorii răspunzători, într-un fel, pentru stările de lucruri semnalate, chiar dacă la prima vedere nu ar avea prea multe tangențe cu problema în discuție: editurile, principala supapă prin care se revarsă de la autori la cititori fluidul ideilor sub formă de cărți. Prin caracterul selectiv al producției editoriale, implicit recomandat, în condițiile unei culturi socialiste, în care criteriile pur comerciale nu pot prima, editurile sînt chemate să îndrume lectura cititorilor, inclusiv a bibliotecarilor, spre cele mai valoroase opere literare și științifice. Avînd în vedere acest rol al editurilor, este de înțeles de ce, așa-zisele „romane polițiste și de aventuri” sînt tipărite — și retipărite — în surde mii de exemplare, iar cele cu reală valoare literară și educative într-un tiraj atît de mic, încît bibliotecile comunale nu le pot procura. Numai în anul 1969, la Editura Împăcătorească, între altele, romanele *Campania noastră* și *Și noi, de S. Japrisot*, *Asmăul din noaptea de*

¹⁾ Tăutu, Ioana. *Bibliotecarii-cititori*. In: *Revista bibliotecilor*, 23, nr. 11—12, nov—dec 1970, p. 657—667.

²⁾ Selye, Hans. *De la via la stres*. Buc., Editura Științifică, 1968, p. 366.

Nic. Ștefănescu, și *O crimă aproape perfectă*, de Il. Zineă, au apărut într-un tiraj total de peste 431.000 de exemplare, ceea ce reprezintă peste 1,4 la sută din tirajul total al producției editoriale a anului, în domeniul literaturii beletristice. Astfel, nu este de mirare că aceste cărți devin din ce în ce mai mult principala hrană sufletească nu numai a cititorilor cu un nivel de cultură mediocru, înclinată spre înleevirea creierului, ci și a unor bibliotecari „noi” și „vechi”.

În cazul bibliotecarilor începători, răspunderea pentru lacunele existente o poartă, în primul rând, școala și editurile și, în al doilea rând, biblioteca școlară și cea publică, pe care le-au frecventat în perioada de formare școlară.

Faptul că starea de lucruri semnalată de Ioana Tăutu în legătură cu bibliotecarii începători se observă și în rîndurile bibliotecarilor cu vechime mai mare în muncă, demonstrează că nici organele de specialitate nu au inițiat cele mai potrivite forme care să le asigure acestora o dezvoltare calitativ superioară a cunoștințelor acumulate în școală. Această își găsește în parte motivarea în aceea că, în lipsa unui învățământ profesional fără frecvență pentru lucrătorii din bibliotecă pe de o parte și în condițiile fluctuantei cadrelor pe de altă parte, cei care se ocupă de organizarea și îndrumarea activității bibliotecare au fost nevoiți să-și îndrepte atenția exclusiv spre inițierea profesională a noilor angajați și spre o așa-zisă perfecționare a celor vechi, neglijîndu-se a se urmări, conform cerințelor specifice profesiei, crearea tuturor premiselor necesare dezvoltării armonioase a personalității bibliotecarului comunal. O altă cauză e că planul de cunoștințe intelectuale, socotit necesar bibliotecarului comunal, este confundat cu una dintre condițiile necesare ocupării postului — a fi absolvent de școală medie — ceea ce a făcut ca și conținutul și formele de educare profesională să nu ținească la depășirea acestui nivel.

Privită în toată complexitatea sa, activitatea de bibliotecar nu presupune o cultură generală și una de specialitate, distincte, ci ambele se contopesc într-una singură, *cultura profesională*. Rezultă că lectura bibliotecarului, indiferent că este vorba despre o lucrare de biblioteconomie sau de o operă literară, trebuie privită ca o activitate profesională menită să contribuie la îmbogățirea culturii profesionale.

Dat fiind caracterul obligatoriu al lecturii bibliotecarului, ar trebui căutate cele mai eficiente metode de îndrumare și de stimulare a lui în acest sens, asigurîndu-se astfel îmbogățirea continuă a cunoștințelor profesionale dar și a celor de cultură generală dobîndite în școală. Dar pentru ca adevizunea bibliotecarului la permanenta sa perfecționare profesională să fie deplină și conștientă, trebuie asigurat ca eforturile lui depuse

în acest scop să fie recunoscute și apreciate în consecință. Cadrul legal al acestui desiderat a fost creat prin *Legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste*³.

Cred că problemele ridicate de anchetă se pot soluționa numai pe baza unor cursuri speciale instituite pentru inițierea și pentru perfecționarea bibliotecarilor care nu au absolvit forme ate învățămîntului de specialitate, cursuri ate căror programe ar putea fi întocmite pe baza planului de învățămînt al școlii tehnice post-liceale, pentru bibliotecarii nou angajați, iar pentru cei cu o vechime de peste 4 ani, pe baza celui de la secția de biblioteconomie din cadrul Facultății de filologie din București. Înscriserea la această ultimă formă s-ar putea face pe baza recomandării eliberate în urma examinării „candidatului” de o comisie, fie de însuși conducătorul cursului de pregătire și de verificare a cunoștințelor organizat pe plan central pentru bibliotecarii vechi. Cei care nu ar obține o asemenea recomandare ar trebui să urmeze în mod obligatoriu cursurile destinate celor noi în muncă. Metoda studiului și a promovării cursanților ar putea fi cea folosită de învățămîntul mediu și superior în cazul cursanților de la secția de fără frecvență. La absolvirea acestor cursuri de perfecționare a pregătirii profesionale ar trebui eliberate diplome de atestare a calității de bibliotecar, după caz, de nivel mediu sau superior.

O asemenea formă de perfecționare a cadrelor a fost folosită și de către Ministerul Învățămîntului pentru pregătirea profesorilor necesari școlilor generale, ciclul II, în perioada în care învățămîntul superior nu a reușit să acopere nevoile acestora.

Un astfel de sistem de calificare și de perfecționare a bibliotecarilor comunali nu numai că s-ar solda cu furnizarea unor aptitudini necesare lecturii valorizante, dar ar crea și una dintre principalele premise ale realizării sarcinilor ce revin bibliotecilor din mediul rural în sprijinul activității unităților socialiste pentru perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor.

Emeric PORTIK
bibliotecar

Reflecții pe marginea unei anchete

Ancheta întreprinsă de către *Revista bibliotecilor*, cu tema *Lectura bibliotecarilor comunali*, demonstrează încă o dată slaba pregătire în domeniul culturii generale pe care o au unii bibliotecari comunali. Chiar dacă cei anchetați reprezintă numai 10 la sută din numărul total al acestora, chiar

³ *Legea privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste*. În: *Scinteia*, nr. 8730, 19 martie 1971.

dacă mulți dintre ei sînt la începutul profesiei, situația evidențiată de anchetă nu poate să nu ne pună pe gînduri.

A reieșit din analiza răspunsurilor că mulți tineri bibliotecari citesc puțin și neselectiv. Dar este în genere cunoscut că nu poți să fi bibliotecar fără să ai pasiunea lecturii. Unii subiecți au declarat că citesc în medie 1—2 cărți pe lună, alții chiar mai puțin. Sînt cititori activi ai bibliotecilor, destul de mulți, care citesc, lunar, în medie, 3—4 cărți și asta fără a fi de profesie bibliotecari. Mă întreb, un cititor are timp să citească mai mult decît un bibliotecar? Să ai 18—20 de ani, să nu ai cine știe ce griji personale, și să nu citești, mi se pare o atitudine de-a dreptul condamnată.

Nu doresc să fac din constatările anchetei o tragedie, însă mi se pare că în profesia noastră lectura, sub diferitele ei forme, informarea temeinică și la zi fac parte integrantă din însoși atribuțiile noastre de serviciu, pentru care primim salariu. Sîntem obligați să citim pentru că bibliotecarul trebuie să fie un bun cunoscător de cărți, să posede o bogată informare culturală și mai ales să aibă capacitatea de a discerne, din noimul de apariții editoriale, esențialul.

Ce ar trebui făcut pentru îmbunătățirea lecturii și informării bibliotecarilor? Despre această problemă s-a mai vorbit și se vorbește, în mod regulat. Chiar și în *Revista bibliotecilor*. Cred însă că acum, cînd problema reciclării se pune pe plan național, a venit timpul să se ia unele măsuri concrete pentru îmbunătățirea sistematică a pregătirii profesionale a bibliotecarilor, lecturii, informarea bibliotecarilor, cu deosebire la sate, netrebuind lăsate la voia întâmplării de către forurile conducătoare, ci stimulate prin diferite forme și mijloace.

Referindu-mă în continuare la biblioteca publică „Nicolae Bălcescu” din Capitală, doresc să ofer o pildă de cum poate fi rezolvată într-o anumită măsură problema. Există, în această bibliotecă, obiceiul ca lunar să se comenteze, prin diferite forme, producția editorială curentă, noile achiziții ale bibliotecii. Aceste discuții despre cărți cuprind două părți: în prima parte, un număr de bibliotecari, care au sarcina să urmărească timp de o lună producția editorială, își informează colegii cu privire la aceasta, sub forma unor succinate prezentări, de dimensiunile adnotărilor bibliografice; în partea a doua, una sau două dintre cele mai valoroase cărți intrate în bibliotecă sînt dezbătute pe larg de toți bibliotecarii, discuțiile desfășurîndu-se pe baza recenziilor prezentate în prealabil de bibliotecarii desemnați în acest sens. Pregătirea din timp și cu simț de răspundere a acestor discuții, antrenarea tuturor bibliotecarilor, sub o formă sau alta, au dat rezultate bune, cel puțin pentru colectivul de bibliotecari de care este vorba. Uneori, acestor acțiuni li s-a dat o anploare

mai mare, prezentărilor făcute de către bibliotecari asociindu-li-se invitarea în mijlocul lor a unor scriitori de prestigiu, precum și a unor redactori ai diferitelor edituri, care au contribuit cu competență la informarea multilaterală a lucrătorilor din această bibliotecă. La nivelul unui județ, asemenea discuții despre cărți s-ar putea desfășura cu prilejul seminariilor cu bibliotecarii comunali, care se organizează periodic.

Dar, oricît de bine ar fi organizată o acțiune, oricît de bună ar fi informarea în colectiv, ea nu poate înlocui lectura făcută individual de către fiecare bibliotecar în parte. De aceea, consider deosebit de înțeleaptă hotărîrea forurilor culturale din Capitală de a rezerva zilnic, în cadrul programului de muncă, un anumit timp pentru studiu individual, pentru informarea curentă.

Sînt între totul de acord cu autoarea anchetei, care arată că forurile și instituțiile centrale care se ocupă de formarea și perfecționarea cadrelor de bibliotecari ar trebui să facă mai mult pentru organizarea și stimularea lecturii bibliotecarilor. Ar trebui astfel să se facă loc mai mult în cursurile de pregătire profesională, de mai lungă sau mai scurtă durată, problemelor de cultură generală, incluzîndu-se în programul acestora și lecții de critică și istorie literară, de estetică etc. Totodată ar trebui găsite soluții pentru a oferi bibliotecarilor posibilitatea de a cunoaște mai temeinic și mai operativ producția editorială curentă.

Luțomirea pe plan central sau la nivelul bibliotecilor coordonatoare a unor planuri de lectură, a unor liste de recomandare ca și a unor materiale informative pentru bibliotecari, cu deosebire pentru cei de la sate, ar fi de asemenea binevenită.

Cornelie DINCUȚĂ
bibliotecar la Cabinetul
municipal de partid,
București

Pregătirea profesională a bibliotecarilor — în atenția forurilor în drept

Ancheta privind lectura bibliotecarilor comunali, ale cărei rezultate le-am citit cu multă atenție și cu interes, a fost, după părerea mea, foarte binevenită, datorită problemelor pe care le-a adus în discuție.

Desigur că de buna pregătire profesională depind întotdeauna rezultatele muncii, în orice sector de activitate, și această pregătire se poate asigura numai citind, studiind, aprofundînd cele acumulate prin studiu, străduindu-te să fi mereu la curent cu tot ce este nou în domeniul tău de activitate.

INTERNAȚIONALISM, SUVERANITATE NAȚIONALĂ, PATRIOTISM

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, detașamentul activ al mării armate revoluționare internaționale

Partidul Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România au desfășurat și desfășoară o amplă activitate internațională, dezvoltă larg relațiile externe, participă activ la lupta pentru destindere și colaborare.

Ca țară socialistă, România acordă o atenție primordială dezvoltării prieteniei, alianței și colaborării cu toate popoarele care construiesc noua orînduire.

Ea extinde totodată relațiile cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială, pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Politica externă a partidului și statului nostru este o expresie și o continuare

firească a faptului că partidul comunist este un detașament activ al mării armate revoluționare internaționale. Principiul internaționalismului proletar a fost înscris, încă la apariția lui, pe steagul său de luptă — unirea cu proletariatul și oamenii muncii din întreaga lume.

Nu au existat bătălii mai importante ale clasei muncitoare din alte țări la care reprezentanții ai proletariatului român, ai forțelor progresiste din România să nu fi luat parte. De-a lungul existenței sale de peste 50 de ani și în prezent, Partidul Comunist Român a avut un rol de seamă în lupta pentru cauza generală a socialismului, pentru democrație și pace în lume.

În munca noastră de bibliotecari, pe care o dorim declarată profesie, o bună pregătire profesională se poate realiza numai dacă din partea forurilor superioare i se acordă o constantă atenție, iar din partea noastră, a bibliotecarilor, există dragoste și pasiune pentru această muncă, care să determine un interes susținut și o preocupare permanentă pentru lectură, pentru studiu, pentru dobîndirea de noi cunoștințe, în scopul auto-perfecționării intelectuale și profesionale. Și atunci cînd această sete de cunoaștere există, ea trebuie să fie dirijată, coordonată de către cineva.

Neîndoicînic că toți citim, toți avem gusturile și preferințele noastre, dar acestea se pot modela și, pentru a ridica gradul de cultură generală dobîndit în școală, este necesar ca în permanență, pe lângă beletristică cu toate genurile ei, să citim și din celelalte domenii, din care avem suficiente titluri și noutăți în bibliotecă. Numai în acest fel, vom reuși să facem o îndrumare și o orientare competentă a lecturii cititorilor noștri, dintre care, cine știe, unii vor ajunge poate la rîndul lor bibliotecari. Dacă acestea sînt obligații de la sine înțelese pentru bibliotecari, tot așa, socotesc că este necesar ca la nivel central sau județean să se elaboreze planuri individuale de lectură pentru biblio-

tecari, care să cuprindă o bibliografie obligatorie, urmînd ca periodic, cu ocazia seminarilor cu bibliotecarii (a căror reorganizare o socotesc salutară), să se treacă la o discuție colectivă asupra celor citite sau studiate în intervalul dintre două seminarii, și nu la o examinare propriu-zisă.

Din rezultatul anchetei rezultă că unii bibliotecari în mod involuntar nu au reținut autorii cărților citite sau i-au reținut greșit. E adevărat că pentru un bibliotecar ar fi de dorit ca numărul confuziilor de autori, al erorilor de atribuire să fie cît mai mic. Dar... Consider a fi o necesitate acută în munca de pregătire profesională ca și în activitatea de îndrumare a lecturii cititorilor noștri elaborarea pe plan central a unor dicționare de autori și de opere, asigurarea informării noastre operative asupra celor mai importante apariții editoriale.

Pentru remedierea unor asemenea probleme, ca și a altora, consider că ar fi binevenită organizarea unei consfățuiri pe țară a bibliotecarilor comunali sau a delegaților lor în caz că e greu de organizat o reuniune cu caracter general, așa cum s-a organizat cu directorii bibliotecilor municipale și orașenești.

Rodica PRESECAN
Biblioteca comunală
din Gurasada, jud. Hunedoara:

Profundul interes cu care oamenii muncii din întreaga țară urmăresc activitatea internațională și internă a Partidului Comunist Român, care se călăuzește neabătut după învățătura atotbiruitoare marxist-leninistă, se oglindește în solicitări frecvente de literatură pe această temă.

Conferențieri, propagandiști, precum și o largă categorie de cititori ai bibliotecilor apelează la ajutorul acestora cu ocazia pregătirii unor aniversări, expoziții, discuții tematice și alte manifestări.

Deoarece materialele privind participarea țării noastre la viața internațională, la lupta pentru apărarea păcii, pentru destindere și colaborare între popoare sînt foarte numeroase, am socotit necesar să venim în ajutorul bibliotecilor cu o bibliografie selectivă de recomandare pe care o pot folosi lărgind-o, actualizînd-o. Noi am selecționat, cu precădere, materiale publicate după Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român.

Creдем util ca și la raftul liber să existe în permanență o subdiviziune pe această temă, incluzînd și alte publicații care reflectă „dezvoltarea relațiilor țării noastre cu țările socialiste, cu toate statele, cu partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele antiimperialiste... contribuția ei la cauza unității țărilor socialiste și mișcării comuniste, la cauza colaborării și păcii în întreaga lume”.

Cărți și broșuri

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român. 6—12 august 1969. Buc., Editura politică, 1969. 783 p.

Ceaușescu, Nicolae. Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului. 6 august 1969. Buc., Editura politică, 1969. 128 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntarea la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. 22 august 1969. Buc., Editura politică, 1969. 48 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 10—13 decembrie 1969. Buc., Editura politică, 1969. 79 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 17—19 martie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 48 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Adunarea festivă consacrată centenarului nașterii lui Vladimir Ilici Lenin. 17 aprilie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 63 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 8—9 iulie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 32 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Sesiunea jubiliară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. 19 octombrie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 24 p.

Ceaușescu, Nicolae. Expunere la Asociația de politică externă din New York. 22 octombrie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 24 p.

Ceaușescu, Nicolae. Expunere la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului. 25 noiembrie 1970. Buc., Editura politică, 1970. 71 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 10—11 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 56 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Congresul al IX-lea al Uniunii Tineretului Comunist. 18 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 24 p.

Ceaușescu, Nicolae. Expunere la plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană. 19 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 31 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară. 12 martie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 32 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor din România. 23 martie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 39 p.

Ceaușescu, Nicolae. Semicentenarul glorios al Partidului Comunist Român. Expunere la adunarea solemnă din Capitală. 7 mai 1971. Buc., Editura politică, 1971. 85 p.

Ceaușescu, Nicolae. Cuvîntare la marea adunare populară din Capitală. 20 august 1971. Buc., Editura politică, 1971. 32 p.

Deac, Augustin. Engels și România. Buc., Editura politică, 1970. 288 p. + 16 f. pl.

Deac, Augustin și Ilincioiu, Ion. Lenin și România. [Buc.], Editura militară, 1970. 247 p. + 8 f. facs.

Deac, Augustin și Ilincioiu, Ion. Lenin și România. Buc., Editura politică, 1970. 432 p.

Dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste — obiectiv central al politicii externe a Partidului Comunist Român și guvernului Republicii Socialiste România. — Activitatea desfășurată de partid și guvern pentru extinderea legăturilor politice, economice, culturale și științifice între Republica Socialistă România și statele cu alte orînduiri sociale. [Buc.], Editura militară, 1969. 32 p.

Forța creatoare a ideilor leniniste. Volum omagial publicat la sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin. Buc., Editura politică, 1970. 432 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

Hamelet, Michel-P. *Nicolae Ceaușescu. Biografie și texte selectate.* Traducere din limba franceză. Buc., Editura politică, 1971. 226 p. + 4 f. ilustr.

Lenin văzut de români. Documente și amintiri. Buc., Editura politică, 1970. XXI + 673 p. cu facs. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

Lenin în conștiința intelectualilor români. [Culegere de texte]. Ediție îngrijită de Augustin Deac. Cluj, „Dacia”, 1970. 252 p.

Români în Rezistența franceză în anii celui de-al doilea război mondial. (Amintiri). Buc., Editura politică, 1969. 367 p. + 18 f. pl. și facs. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

România socialistă și cooperarea internațională. [Lucrare elaborată de Nicolae Belli, Titus Cristureanu, Radu Constantinescu...]. Buc., Editura politică, 1969. 448 p.

Studii privind politica externă a României (1919—1939). Buc., Editura militară, 1969. 344 p. + erată. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

Voluntari români în Spania. 1936—1939. Amintiri și documente. Buc., Editura politică, 1971. 608 p. cu ilustr. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.)

Periodice

Almășan, Cornel. *Prietenia și colaborarea multilaterală cu țările socialiste — în centrul politicii externe a României.* În: *Lupta de clasă*, 51, nr. 7, 1971, p. 83—92.

Andrei, Ștefan și Caraciuc, Traian. *Partidul Comunist Român, militant activ al mișcării muncitorești și comuniste internaționale.* În: *Lupta de clasă*, 51, nr. 5, 1971, p. 15—24.

Botoran, Constantin și Unc Gheorghe. *Partidul Comunist Român în fruntea acțiunilor de solidaritate cu lupta revoluționară a poporului chinez.* În: *Anale de istorie*, 17, nr. 4, 1971, p. 51—65.

Căplescu, Romulus. *O politică în spiritul răspunderii față de soarta păcii, față de interesele vitale ale popoarelor.* În: *Scinteia*, 39, nr. 8294, 31 dec. 1969, p. 8.

Ceaușescu, Nicolae. *Mesajul adresat celei de-a 15-a Conferințe internaționale împotriva bombelor atomice și cu*

hidrogen — Gensuikyo. În: *Scinteia*, 38, nr. 3143, 1 aug 1969, p. 1.

Ceaușescu, Nicolae. *Interviul acordat de președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, ziarului „The Yomiuri Shim-bun” din Tokio...* În: *Scinteia*, 39, nr. 8285, 3 ian 1970, p. 1, 3.

Ceaușescu, Nicolae. *Declarația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în legătură cu ratificarea Tratatului de neproliferare a armelor atomice.* În: *Scinteia*, 39, nr. 8323, 31 ian 1970, p. 1.

Ceaușescu, Nicolae. *Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu [secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat] la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 17—19 martie 1970.* În: *Scinteia*, 39, nr. 8371, 20 mar 1970, p. 1—3.

Ceaușescu, Nicolae. *Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu [la] mitingul prieteniei româno-bulgare.* În: *Scinteia*, 40, nr. 8613, 20 nov 1970, p. 1, 3.

Ceaușescu, Nicolae. *Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie 1970.* În: *Scinteia*, 40, nr. 8624, 1 dec 1970, p. 1—4.

Ceaușescu, Nicolae. *Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu [la] mitingul prieteniei dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Spania.* În: *Scinteia*, 40, nr. 8647, 24 dec 1970, p. 1, 3.

Ceaușescu, Nicolae. *Cuvîntul rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu [președintele Consiliului de Stat, la primirea șefilor misiunilor diplomatice].* În: *Scinteia*, 40, nr. 8654, 31 dec 1970, p. 1, 2.

Cheresteșiu, V. și Copoiu, N. *Participarea oamenilor muncii din România la apărarea și sprijinirea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.* În: *Anale de istorie*, 13, nr. 4, 1967, p. 71—84.

Cirțină, Iulian și Seftiuc, Ilie. *Tradiții internaționaliste în mișcarea muncitorească din România.* În: *Lupta de clasă*, 51, nr. 4, 1971, p. 109—118.

Colț, Gheorghe. *Politica externă a României consacrată cauzei socialismului și păcii.* În: *Munca*, 26, nr. 7080, 21 aug 1970, p. 4.

Copoiu, Nicolae și Babici, Ion. *Manifestări internaționaliste ale proletariatului din România.* În: *Anale de istorie*, 14, nr. 5, 1968, p. 33—59.

Deac, A. *Date cu privire la legăturile lui V. I. Lenin cu mișcarea muncitorească din România.* În: *Anale de istorie*, 11, nr. 2, 1965, p. 145—152.

Deac, Augustin și Tănăsescu, Florian. *Întilniri ale unor militanți revoluționari*

din România cu V. I. Lenin. În : Anale de istorie, 15, nr. 6, 1969, p. 80—95.

Deac, Augustin. *Friedrich Engels și mișcarea muncitorească din România*. În : Anale de istorie, 16, nr. 5, 1970, p. 62—72.

Declarația Guvernului Republicii Socialiste România în legătură cu actul ilegal al regimului rasist din Rhodesia de Sud. În : Știința, 39, nr. 8363, 12 mar 1970, p. 1.

Declarația guvernului român în legătură cu noile acțiuni agresive ale U.S.A. în Indochina oglindită în presa străină. În : România liberă, 28, nr. 7943, din 7 mai 1970, p. 6.

Florea, Constantin. *Prietenia și colaborarea cu statele socialiste — factor esențial al politicii externe a României*. În : Lupta de clasă, 49, nr. 7, 1969, p. 44—54.

Georgescu, Titu. *Concepția lui Vladimir Ilici Lenin despre partidul de tip nou. Crearea Partidului Comunist Român — intruchipare a leninismului*. În : Anale de istorie, 16, nr. 2, 1970, p. 20—37.

Giurgiuveanu, Nicolae. *Solidaritatea oamenilor muncii din România cu revoluția proletară din Ungaria*. În : Anale de istorie, 15, nr. 2, 1969, p. 75—82.

În deplină concordanță cu interesele păcii și colaborării între popoare. În : Lumea, nr. 52, 18 dec 1969, p. 2—3.

Întreaga activitate internațională a României se bazează pe respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotări singur soarta. Răspunsul guvernului român la scrisoarea privind sărbătorirea a zece ani de la adoptarea Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. În : Știința, 39, nr. 8163, 21 aug 1969, p. 6.

Mănescu, Corneliu. *Principiile și caracteristicile politicii externe a României socialiste elaborată și condusă de P.C.R.* În : Contemporanul, nr. 31, 1 aug 1969 p. 16.

Matveev, I. *Contribuția oamenilor muncii români la luptele din Siberia pentru apărarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie (1917—1920)*. În : Anale de istorie, 7, nr. 5, 1961, p. 78—99.

Nichita, P. și Adorian, Gh. *Date cu privire la participarea unor patrioți români la lupta împotriva fascismului în detașamentele de partizani din Uniunea Sovietică, Cehoslovacia și Franța*. În : Anale de istorie, 7, nr. 6, 1961, p. 60—74.

Niri Angara. *V. I. Lenin despre locul țărilor mici și mijlocii în sistemul relațiilor internaționale*. În : Anale de istorie, 17, nr. 4, 1971, p. 66—78.

Petrovici, N. și Babici, I. *Aspecte ale contribuției mișcării muncitorești din România la lupta pe plan internațional împotriva fascismului*. În : Anale de istorie, 10, nr. 3, 1964, p. 23—40.

Săndru, Vasile. *Prietenia frățească cu țările socialiste — obiectiv central al po-*

liticii externe a României. În : Lumea, nr. 36, 28 aug 1969, p. 5—7.

Savu, Al. Gh. *V. I. Lenin despre necesitatea aplicării creatoare a marxismului*. În : Anale de istorie, 15, nr. 6, 1969, p. 96—107.

Șcerbakov, I. N. (U.R.S.S.). *Voluntari români în Armata Roșie pe Frontul de est în anii 1916—1919*. În : Anale de istorie, 5, nr. 5, 1959, p. 44—52.

Vlad, Constantin. *Internaționalism, suveranitate națională, patriotism*. În : Lupta de clasă, 50, nr. 4, 1970, p. 52—60.

30 de ani de la înființarea brigăzilor internaționale din Spania. În : Anale de istorie, 12, nr. 5, 1966, p. 83—94.

Materiale documentare *)

*) *Colaborarea și alianța frățească a României cu țările sistemului mondial socialist*. Buc., 1970. 24 p.

Congresul al X-lea despre activitatea Partidului Comunist Român pentru întărirea solidarității internaționaliste cu partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele antiimperialiste. [Buc.], Editura militară, 1969. 16 p. (Material pentru lecții politice).

*) *Egalitatea în drepturi a statelor mari și mici — principiu esențial al relațiilor internaționale contemporane*. Plan tematic. Buc., 1970. 20 p.

*) *Neamstecul în treburile interne — cerință de bază a colaborării internaționale și a menținerii păcii*. Buc., 1970. 16 p.

Politica externă a Partidului Comunist Român și a guvernului Republicii Socialiste România — politică izvorită din interesele vitale ale poporului român, ale progresului social și păcii în lume. [Buc.], Editura militară, 1969. 16 p. (Material pentru lecții politice).

*) *Politica externă a Republicii Socialiste România — expresia responsabilității pentru interesele socialismului și păcii în lume*. (Plan tematic destinat popularizării Documentelor pentru Congresul al X-lea al P.C.R.) Buc., 1969. 20 p.

*) *Politica externă a Republicii Socialiste România — factor activ de promovare a principiilor de bază ale dreptului internațional*. Plan tematic. Buc., 1970. 20 p.

Principiile fundamentale ale politicii externe a statului socialist. Suveranitatea de stat în condițiile socialismului. [Lecție pentru învățămîntul de partid]. [Buc.], 1969. 25 p.

*) *Vietnamul în luptă pentru independență și libertate*. (Material documentar). Buc., 1970. 24 p.

L.B.

*) Titlurile prevăzute cu asterisc sînt editate de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Direcția pentru răspîndirea cunoștințelor culturale-științifice.

Pagini despre REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE

BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE

Moto :

„O luptă,
ca asta,
fără seamă, mureață
n-a cunoscut
niciodată
istoria”.

Vladimir Maiakovski

1917. Octombrie. Moment de răscruce în istoria omenirii. Strălucită incununare a luptei revoluționare, pline de abnegație, a proletariatului, a mișcării muncitore din Rusia, sub conducerea Partidului Comunist făurit de Vladimir Ilici Lenin, Revoluția din Octombrie deschide o eră nouă, „era ridicării unor uriașe forțe revoluționare de pe toate continentele la lupta pentru lichidarea exploataării omului de către om, pentru adinci prefaceri innoitoare în organizarea societății, pentru afirmarea socialismului pe scară mondială” (Nicolae Ceaușescu).

De mai bine de jumătate de secol, această victorie epocală a proletariatului împotriva capitalismului a devenit o sârbătoare a întregii mișcări comuniste internaționale, a întregii lumi progresiste.

Aniversarea, an de an, a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, față de care mișcarea revoluționară și comunistă din România și-a manifestat de la început o profundă solidaritate, a devenit tradițională în țara noastră. În anul semicentenarului glorios al partidului nostru, ea capătă o semnificație deosebită.

De altfel, vastul program de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, elaborat de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, recomandă „Orientarea întregii activități politico-ideologice și cultural-educative în spiritul tradițiilor revoluționare ale partidului nostru, al principiilor marxist-lenini-

niste, al internaționalismului proletar, al solidarității oamenilor muncii din țara noastră cu toate popoarele care făuresc noua orînduire socialistă, cu mișcarea comunistă și muncitorească internațională...”

În spiritul acestor indicații de bună seamă că multe biblioteci au înscris în planurile lor acțiuni de propagandă a cărții dedicate Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, mergînd de la expoziții de cărți și pînă la seri literare. Sperăm că bibliografia de recomandare pe care o publicăm alăturat le va fi de un real folos în organizarea acestor acțiuni.

Materialul bibliografiat a fost grupat în trei capitole: primul cuprinde opere ale scriitorilor sovietici (lirică, dramaturgie, roman) care au ca temă majoră pregătirea și înlăptuirea revoluției socialiste și apărarea ei în perioada războiului civil; al doilea capitol conține versuri ale poezilor români contemporani închinată Revoluției din Octombrie și conducătorului ei, Vladimir Ilici Lenin, iar ultimul capitol consemnează câteva ecouri ale Revoluției din Octombrie în literatura popoarelor. În cadrul fiecărui capitol, ordonarea materialului s-a făcut după criteriul alfabetic.

BIBLIOGRAFIE

Babel, I. *Armata de cavalerie*. [Schî[e]. *Povestiri din Odesa*. Traducere și prefață de Victor Kernbach. Buc., Editura pentru literatură, 1967. XVIII + 318 p.

Bednii, Demian. *Strada centrală*. În: Bednii, Demian. *Versuri alese*. În românește de Geo Dumitrescu. Buc., Cartea rusă, 1958, p. 106—113.

Blok, Alexandr. *Cei doisprezece*. În: Blok, Alexandr. *Versuri*. În românește de Victor Tulbure. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 137—156.

Briusov, Valeri. *Octombrie 1917*. În: *Antologia poeziei sovietice*. În românește de Geo Dumitrescu. Buc., Cartea Rusă, 1955, p. 139—140.

Bulgakov, Mihail. *Garda albă*. Roman. În românește de Alex. Calais. Buc., Editura pentru literatură universală, 1969. 480 p.

Fadeev, Alexandr. *Înfrîngerea*. Ed. a 2-a. Traducere de Marcel Gafton și Maria Roth. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 200 p. + 1 f. portr.

Fadeev, Alexandr. *Ultimul din neamul Udeghe*. În românește de Radu Tudoran. Buc., Editura tineretului, 1963. 575 p.

Fedin, Konstantin. *Frații*. Traducere de I. Peltz. Buc., Editura pentru literatură, 1961. XV + 504 p. + 1 f. portr.

Fedin, Konstantin. *Oraș și ani*. Vol. 1—2. [Traducere de Ovidiu Constantinescu și Ada Steinberg.] Buc., Editura pentru literatură, 1962. 2 vol.

Vol. 1. XII + 330 p. + 1 f. portr.; vol. 2. 344 p.

Furmanov, Dmitri. *Ceapaev*. [Traducere de Irina Vlad și Paul Verbițchi.] Buc., Editura pentru literatură, 1961. XIV + 370 p. + 1 f. portr.

Gaidar, Arkadie. *Școala*. În românește de Otilia Cazimir și Nicolae Guma. Buc., Editura tineretului, 1960. 324 p. + 1 f. portr.

Ivanov, Vsevolod. *Trenul blindat 14-69*. Piesă în cinci acte și opt tablouri. Versiune nouă de Vlad Mușatescu. În: *Teatrul Revoluției din Octombrie*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 243—321.

Kazakievici, Emmanuil. *Caietul albastru*. Ed. a 2-a. În românește de C. M. Borănescu-Lahovary și Maria Sirbu. Buc., „Univers”, 1970. 191 p.

Kataev, Valentin P. *Vint de iarnă*. În românește de Tatiana Berindei. Buc., Editura tineretului, 1966. 288 p.

Koptelov, Afanasi. *Marele început*. Roman. În românește de Iulia Giroveanu și Dragoș Vacariuc. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 376 p.

Koptelov, A. *Se va aprinde vîlvătaia*. Roman. În românește de Dan Demetrescu. Buc., „Univers”, 1970. 372 p.

Lavreniov, Boris. *Al 41-lea*. Povestiri. [Traducere de Al. Ștefănescu-Medeleni și F. Silaghi.] Buc., E.S.P.L.A., Cartea Rusă, 1960. 296 p.

Leonov, Leonid. *Bursucii*. Roman. [Traducere de Al. Philippide și Ada Steinberg.] Buc., Editura pentru literatură, 1961. XVIII + 462 p. + 1 f. portr.

Lui Lenin [Antologie poetică. Traduceri din limba rusă.]. Buc., „Univers”, 1970. 159 p.

Maiakovski, Vladimir. *Harașo!* (Poemul lui Octombrie). În: Maiakovski, Vladimir. *Opera poetică*. Poeme. În românește de Cicerone Theodorescu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961, p. 283—410.

Maiakovski, Vladimir. *Misterul Buf*. Prezentare eroică, epică și satirică a epocii noastre. În românește de N. Argintescu-Amza. În: *Teatrul Revoluției din Octombrie*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 5—126.

Maiakovski, Vladimir. *150.000.000*. În: Maiakovski, V. V. *Opera poetică*. Poeme. În românește de Cicerone Theodorescu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961, p. 91—160.

Maiakovski, Vladimir. *Vladimir Ilici Lenin*. Poeme. În românește de Cicerone Theodorescu. Buc., „Minerva”, 1970. XXVI + 397 p.

Martinov, Leonid. *Revoluția*. În: *Lirice*. Antologie din poezia sovietică con-

temporană. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 111—112.

Mstislavski, Serghei. *În ajun*. (Anul 1917). [Traducere de V. Kernbach și A. Verbițchi.] Buc., Editura pentru literatură universală, 1962. 400 p.

Oleșa, Iuri. *Invidie*. [Roman.] Traducere de Marcel Gafton și M. Cardeş. Buc., Editura pentru literatură universală, 1966. 183 p.

Ostrovski, Nikolai. *Născuți în furtună*. Roman. Ed. a 3-a. Trad. de D. Manu și N. Stroe. Buc., Cartea rusă, 1960. IX + 246 p. + 1 f. portr.

Ostrovski, Nikolai. *Așa s-a călit oțelul*. Ed. a 7-a. Buc., Editura tineretului, 1963. VIII + 392 p.

Paustovski, K. *Anii îndepărtați*. În românește de I. Peltz și Natalia Stroe. Buc., Editura tineretului, 1962. 336 p.

Pilniak, Boris. *Anul gol*. Roman. În românește de Marcel Gafton și Igor Block. Buc., Editura pentru literatură universală, 1969. 272 p.

Pogodin, Nikolai. *Teatrul*. Trilogie închinată lui Vladimir Ilici Lenin. [Omul cu arma. — Orologiul Kremlinului. — A treia, patetica!]. Buc., Cartea rusă, 1960. 280 p.

Serafimovici, Alexandr. *Torentul de fier*. În: Serafimovici, Alexandr. *Opere alese*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, p. 403—593.

Șolohov, Mihail. *Donul liniștit*. Roman. Vol. 1—2. Ed. a 4-a. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 2 vol. Vol. 1. 680 p.; Vol. 2. 759 p.

Tolstoi, Alexei. *Calvarul*. Roman. Vol. 1—3. Traducere de Otilia Cazimir și Gh. C. Stere. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 3 vol. Vol. 1. [Șurorile]. XXX + 345 p. + 1 f. portr.; vol. 2. [Anul 1918]. 391 p.; vol. 3. [Dimineață mohorâtă]. 480 p.

Treniov, Konstantin. *Liubov Iarovaia*. Piesă în cinci acte. Versiune nouă de Lucia Demetrius și Sonia Filip. În: *Teatrul Revoluției din Octombrie*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 127—241.

Vesiolii, Artiom. *Rusia scăldată în singe*. Roman. Fragment. Vol. 1—2. În românește de Marcel Gafton și Mihail Chițș. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 2 vol. Vol. 1. 263 p.; Vol. 2, p. 264—559.

Vișnevski, D. A 72-a zi. [V. I. Lenin la 5 ianuarie 1918. Nuvelă]. În românește de Iulia Giroveanu și Tatiana Constantinescu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964. 312 p.

Vișnevski, Vsevolod. *Tragedia optimistă*. Piesă în trei acte. Versiune nouă de Tudor Șoimaru. În: *Teatrul Revoluției din Octombrie*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 323—396.

Banuș, Maria. *Octombrie*. În: Banuș, Maria. *Despre pământ*. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 64—65.

Bănuță, Ion. *Lenin*. În: Bănuță, Ion. *Panorama sărutului*. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 392—393.

Beniuc, Mihai. *Lumina lui Octombrie*. În: Beniuc, Mihai. *Mărul de lângă drum*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 105—108.

Boiculesi, Valeria. *Noaptea, pe Neva*. În: Boiculesi, Valeria. *Fintini albastre*. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 68—70.

Botez, Demostene. *Octombrie*. În: Botez, Demostene. *Versuri alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 194—198.

Boureaanu, Radu. *Noiembrie viu*. În: Boureaanu, Radu. *Vioara cosmică*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 252.

Brad, Ion. *Octombrie*. În: Brad, Ion. *Mă uit în ochii copiilor*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 55—56.

Cassian, Nina. *Orașul Revoluției*. În: Cassian, Nina. *Să ne facem daruri*. Poezii. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 119—120.

Coșovei, Traian. *Marea Revoluție*. În: Coșovei, Traian. *Oceanul*. Poeme. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 26—27.

Cringuleanu, Ion. *Lenin*. În: Cringuleanu, Ion. *Anotimpurile Griviței*. Versuri. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 45—46.

Dan, George. *Steaua Rosului Octombrie*. În: Dan, George. *Pui de lună*. Versuri. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 11—12.

Deșliu, Dan. *Cîntec în cinstea lui 7 Noiembrie*. În: Deșliu, Dan. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 17—21.

Dragomir, Mihai. *Lenin*. În: Dragomir, Mihai. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 169—170.

Dumbrăveanu, Anghel. *Cîntec pe Neva*. În: Dumbrăveanu, Anghel. *Pământul și fructele*. Versuri. Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 41—42.

Frunză, Eugen. *Steag roșu pe cer*. În: Frunză, Eugen. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 111—112.

Gurghianu, Aurel. *Gînduri în noiembrie*. În: Gurghianu, Aurel. *Ascult strada*. Versuri. Buc., Editura tineretului, 1969, p. 40—41.

Jebeleanu, Eugen. *Glasul lui Lenin*. În: *Versuri alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 338—341.

Maiorescu, Toma George. *Ilici*. În: Maiorescu, Toma George. *Ritmuri contemporane*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 35—36.

Nicolescu, Vasile. *Coral pentru Lenin*. În: Nicolescu, Vasile. *Poeme*. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 91.

Paraschivescu, Miron Radu. *Lenin*.

În: Paraschivescu, Miron Radu. *Poezii*. Buc., „Cartea Românească”, 1971, p. 20.

Porumbacu, Veronica. *Lenin*. În: Porumbacu, Veronica. *Întreg și parte*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1959, p. 14—15.

Stănescu, Nichita. *Mă gîndesc la Lenin*. În: *Caiet de aprilie*. Buc., Editura Eminescu, 1970, p. 84.

Tăutu, Nicolae. *Acasă la Lenin*. În: Tăutu, Nicolae. *Balada comunistului fără nume*. Buc., Editura militară, 1971, p. 137—158.

Theodorescu, Cicerone. *Cîntec pentru Marea Revoluție*. În: Theodorescu, Cicerone. *Poteca lunii*. Versuri alese. Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 222—223.

Tomoziei, Gheorghe. *Lenin e începutul*. În: *Caiet de aprilie*. Buc., Editura Eminescu, 1970, p. 81—82.

Tulbure, Victor. *Cuvînt la porțile Lenin-gradului*. În: Tulbure, Victor. *Vioara roșie*. Poezii. (1942—1967). Buc., Editura pentru literatură, 1968, p. 223—224.

Zamfirescu, Violeta. *Noiembrie*. În: Zamfirescu, Violeta. *Frumusețe continuă*. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 64.

Alberti, Rafael. *O stație cutureieră Europa...* În: Alberti, Rafael. *Poezii*. În românește de Veronica Porumbacu și Geo Dumitrescu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964, p. 85—86.

Barbusse, Henri. *Convertirea lui Ion Grecea*. În: Barbusse, Henri. *Opere alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 422—425.

Barbusse, Henri. *Răzburarea celor de sus*. În: Barbusse, Henri. *Opere alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 422—425.

Becher, Johannes R. *Nestînsă stea*. În: Becher, Johannes R. *Versuri alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 150—151.

Brecht, Bertolt. *Gaura din cizma lui Ilici*. În: Brecht, Bertolt. *Versuri*. Traduceri și cuvînt înainte de Nina Cassian. Buc., Editura pentru literatură universală, 1966, p. 126.

Brecht, Bertolt. *Lauda comunismului*. În: Brecht, Bertolt. *Versuri*. Traduceri și cuvînt înainte de Nina Cassian. Buc., Editura pentru literatură universală, 1966, p. 69.

Broniewski, Władysław. *Închinare Revoluției din Octombrie*. În: Broniewski, Władysław. *Versuri alese*. În românește de Cicerone Theodorescu. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 164—165.

Eluard, Paul. *Cîntecul focului care a biruit focul*. În: Eluard, Paul. *Poezii*. Prefață și traducere de Virgil Theodorescu. Buc., Editura tineretului, 1967, p. 165—167.

Germanetto, Giovanni. [*Despre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie*]. În:

Germanetto, Giovanni, *Memoriile unui bărbier*. Prefață de Palmiro Togliatti. În românește de Constanța Tudor și Eugen Schileru. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 103—128.

Go Mo Jo. *Impresii din Octombrie*.

În: Go Mo Jo. *Scrieri alese*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 95—96.

Hardy, Franck. *Putere fără glorie*. Vol. 2. Fragmente. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 108—112.

Hikmet, Nazim. *Omul din Orient și U.R.S.S.* În: Hikmet, Nazim. *Poezii*. În românește de Virgil Teodorescu. Buc., Editura tineretului, 1961, p. 17—22.

Hikmet, Nazim. *Petrograd. 1917*. În: Hikmet, Nazim. *Poeme*. Buc., E.S.P.L.A., 1952, p. 18—21.

Lundkvist, Artur. *Maiakovski*. În: Lundkvist, Artur. *Versuri*. În românește de A. E. Baconsky. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 64—65.

Neruda, Pablo. *Ingerul sovietic*. În: Neruda, Pablo. *Strugurii și vîntul*. Poeme. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 121—124.

Nezval, Vítězslav. *În memoria lui Vladimir Ilici Lenin*. În: Nezval, Vítězslav. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1964, 192 p.

Octombrie Roșu în literatura popoarelor. (Pagini antologice). Buc., Editura didactică și pedagogică, 1958, 332 p.

Penev, Krum. *Salutul lui Octombrie*. În: *Antologia poeziei bulgare*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 128.

Reed, John. *Zece zile care au zguduit lumea*. Buc., Editura de stat pentru literatură politică, 1957, 340 p. + 9 f.p. și facs.

Rolland, Romain. *Pentru cine scriu*. Articole și evocări. Buc., E.S.P.L.A., 1955, 88 p.

Seghers, Anna. *Serghei din Harkov*. În: Seghers, Anna. *Primul pas*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 36—39.

I. T.

CRONICA

În vederea sprijinirii procesului de modernizare a activității bibliotecare, de lărgire a gamei mijloacelor de propagandă și de informare din bibliotecă, **Oficiul de aprovizionare și servicii pentru bibliotecă** a inclus de curind în lista materialelor pe care le pune la dispoziția bibliotecilor de toate categoriile două accesorii tehnice necesare organizării audițiilor muzicale în bibliotecă. Este vorba de două accesorii cu ajutorul cărora pot fi asigurate, în săli de lectură sau în orice alt loc din bibliotecă, audiții muzicale silențioase: **casă pentru audii și adaptor pentru ascultare la cască**. Căștile se livrează împreună cu **cordonul pentru mono sau stereo** (în funcție de tipul aparatului din dotarea bibliotecii) și cu **distribuitorul montat la cască**. Adaptorul pentru ascultarea la cască, înlesnind ascultarea discuțiilor sau a benzilor de magnetofon de către una sau mai multe persoane fără a deranja cititorii (din jur, se poate cupla la picupuri mono sau stereo și la magnetofone. Date tehnice amănunțite despre aceste două accesorii, precum și informații privind prețul și modalitatea de procurare a lor, sînt date în prospectul editat special de **Oficiul de aprovizionare și servicii pentru bibliotecă**.

Cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri, Biblioteca „Astra” din Sibiu a organizat între 20 și 27 iunie a.c. o expoziție documentară închinată acestui eveniment. Expoziția a grupat în cuprinsul ei manuscrise originale ale scriitorului (fragmente din piesele **Ovidiu și Fintina Blanduziei**, balada **Zilele Babii**, poezia **Creanga de stejar** etc.), scrisori adresate de acesta lui Iosif Vulcan, redactorul **Familiei**, ediții princeps și ediții în limbi străine, precum și edițiile apărute la noi în ultimul sfert de veac. Un interes aparte a trezit sectorul cuprinzînd publicațiile periodice transilvănene la care a colaborat scriitorul sau care l-au popularizat opera dincolo de munți (**Familia**, **Lucașfăru**, **Amicul poporului** etc.), între ele remarcîndu-se **Foaie pentru minte**, inimă și literatură a lui Baritiu, care, în 1848, îi publică lui Vasile Alecsandri poezia **Hora Ardealului** scrisă de poet la Brașov în timpul șederii sale în acest oraș după mișcarea revoluționară din Moldova, ca și publicația blăjeană **Învățătorul Poporului** care reproduce această poezie.

În ultimul timp, Biblioteca „Astra” din Sibiu a primit vizitele a numeroși oaspeți de peste hotare. Între aceștia se numără colectivul de lucrători (26 persoane) al Institutului bibliografic al Măței Slovenska din Martin (Cehoslovacia) care a întreprins o călătorie de studii prin Ungaria, România și Bulgaria.

De asemenea, colectivul de bibliotecari ai „As-treii” a primit vizita Ritei Ejlersen, directoarea Institutului danez de schimb internațional din Copenhaga, a lui Sdroc Ramos, directorul bibliotecii naționale „José Martí” din Havana, și a Halnei Kaminska din Direcția bibliotecii a Ministerului Culturii și Artelor din R.P. Polonia.

Vizitele de mai sus au prilejuit un util schimb de informații asupra activității bibliotecare și de prezentare a realizărilor obținute de colectivul sibiian în munca cu cartea.

M. AVRAM

Vineri, 10 septembrie a.c., și-a reluat activitatea Cercul de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentariștilor din București.

Prima ședință a programat comunicările a doi cunoscuți bibliologi bucureșteni care au abordat teme de un interes acut pentru mișcarea noastră bibliologică și documentară. Prezentând lucrarea cu titlul: **Organizarea informării într-o unitate specializată**, Nicolae Mironescu a pus în discuție nolle dimensiuni ale funcțiilor bibliotecilor specializate, organizarea acestora, mijloacele și metodele, în condițiile contemporane. Al doilea vorbitor, V. Moldoveanu, a expus comunicarea **Masivul de informații al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România ca bibliotecă națională și posibilitățile de valorificare automatizată a acesteia**.

Tema i-a servit autorului ca pretext pentru a demonstra avantajele automatizării pentru bibliotecă și necesitatea apropierii bibliotecarilor de terminologia și conținutul proceselor de formă-lizare.

Au participat la discuții: P. Caravia (abordarea problemelor de automatizare a bibliotecilor trebuie să producă mutații în gândirea bibliotecarilor), I. Stoica (rolul contemporan al bibliotecilor specializate), M. Regneală (este necesar să se amplifice definiția bibliotecilor specializate), V. Moldoveanu (necesitatea demarcației între informarea în bibliotecă și alte activități de informare), M. Maxim (considerații pe marginea realității bibliotecare românești).

Lucrările ședinței, la care au participat peste 50 de bibliotecari și documentariști, au fost conduse de M. Maxim, directorul Oficiului pentru aprovizionare și servicii pentru bibliotecă.

I. S.

În cea de-a 10-a ședință a „Cercului de referate și comunicări” din cadrul Asociației bibliotecarilor — Filiala Cluj, I. Ciubuş, bibliograf principal la Biblioteca Filialei Academiei R.S.R. din Cluj, și D. Curticeanu, șef la serviciul bibliografic, au susținut referatul Unele probleme legate de perfecționarea unui tezaur de bibliologie.

Discuțiile care au urmat au adus completări și recomandări. I. Bugnariu, L. Pandrea, T. Opreșcu, G. Fanea au evidențiat meritul colectivului pentru perfecționarea acestui tezaur ce reprezintă un important instrument bibliografic. Expunerea a fost urmărită cu viu interes de peste 120 de bibliotecari, cercetători și documentariști.

T. OPRESCU

Cercul de biblioteconomie, creat în cursul anului școlar 1970-1971 la Liceul „E. P. Hașdeu” din Buzău, a desfășurat o bogată activitate. Membrii cercului, în număr de aproximativ 130, sînt elevi din clasele a X-a și a XI-a. Ei au redactat notițe bibliografice pentru fișierul analitic de literatură română și pentru cataloagele alfabetic și sistematic. De asemenea, au reparat o bună parte din publicațiile deteriorate ale bibliotecii.

Din programul cercului a făcut parte și o vizită la Biblioteca municipală din Buzău.

În cadrul liceului mai funcționează și un cerc de tipografie, condus de profesorul Viorel Simion, care a tipărit integral revistele școlii: **Munică și talent**, **Retorta** (a cercului de chimie) și **Les adolescents**.

Publicațiile au o frumoasă ținută grafică și conțin ilustrații după desenele elevilor.

Elisabeta DOBRIN

ÎN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR ȘI A ELEVILOR DE LA ȘCOALA POSTLICEALĂ DE BIBLIOTECONOMIE

Revista bibliotecilor mai deține un număr limitat de exemplare din suplimentul pe anul 1969 intitulat:

CONSULTAȚII DE BIBLIOTECONOMIE. I. COMPLETAREA ȘI ORGANIZAREA COLECȚIILOR DE PUBLICAȚII

Costul unui exemplar (avînd în anexă și **TABELELE DE AUTORI**) este de lei 8.

Cei care doresc să achiziționeze publicația vor trimite, pe adresa:

REVISTA BIBLIOTECILOR.
Str. Biserica Amzei nr. 5-7,
sector 1, București

o scrisoare de comandă, în care vor fi specificate cu claritate: adresa destinatarului, numărul de exemplare comandat și faptul că este acceptată plata comenzii prin ramburs.

istoria cărții și a bibliotecilor

O CARTE DIN BIBLIOTECA LUI Ion Creangă

Corneliu DIMA-DRĂGAN

Cînd am publicat, în *Revista bibliotecilor*^{*)}, încercarea noastră de reconstituire bibliografică a bibliotecii marelui scriitor, eram deplin încredințați că, treptat, la cărțile aflate *de facto* în diferite colecții se vor adăuga mereu altele, fie din cele *semnalate*, fie *titluri noi*, necunoscută încă.

Recent, consultînd *Creșterea colecțiilor Bibliotecii Academiei*, am aflat că, în 1909, a fost achiziționată de la scriitorul Emil Girleanu lucrarea lui Amfilohie Hotiniul, *De obște gheografie* (Iași, 1795) cu un autograf Ion Creangă^{**}). Și într-adevăr, între cele patrusprezece exemplare aflate astăzi în fondul de carte veche românească al Academiei am identificat pe acela înregistrat de noi la poziția 33. El fusese prezentat inițial de G. T. Kirileanu, în revista *Șezătoarea*, în 1899, ca existent în bojdeuca de la Țicău, și, în 1935, de N. Țimiraș, fără a se menționa locul de păstrare.

Cartea are însă și o *notă* a lui Emil Girleanu, care mărturisește că a cumpărat-o, în 1902, de la librăria Iuliu Barasch din Iași „pe prețul de 10 lei”, drept „amintire despre acești doi mari scriitori”, deoarece tipărirea fusese dăruită de Eminescu lui Creangă, în 1878, iar ultimul făcuse, marginal, această mențiune.

După moartea lui I. Creangă, bătrîna carte a intrat în posesia lui C. I. Deliu, soțul Ecaterinei Vartic, care semna, în calitate de proprietar, pe forzațul posterior, la 27 iunie 1894. De la Deliu cartea a ajuns la librarul ieșean, iar în 1902, răsкупărată, la Emil Girleanu, care la rîndul său, o vinde Bibliotecii Academiei, la 1 octombrie 1909, după cum se menționează pe foaia de titlu.

Volumul poartă și unele însemnări chirilice anterioare, care depășesc însă cadrul acestei cercetări. Ne mărginim doar să trecem prima geografie tipărită în românește între cărțile ce s-au păstrat din vremea lui Creangă pînă la noi.

DESCRIEREA BIBLIOGRAFICĂ: Amfilohie Hotiniul. *De obște gheografie pe*

^{*)} Revista bibliotecilor, 23, nr. 11—12, nov—dec 1970, p. 720—726.

^{**}) Biblioteca Academiei, C.R.V. — 594, exemplarul nr. 3 (II 149045), inventar nr. 606.

B.A.R.

II
149041

ДѢ ВЪЩЕ ГЕОГРАФІЕ

ПѢ АННА МОЛДОВИЛОКЪ

Скѣла дѣи Географіе лѣи Бѣфѣи .

Шрѣи дѣла кѣи лѣи мѣи прѣи мѣи лѣи

шрѣи дѣи лѣи мѣи дѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

Пѣ Адмѣи лѣи мѣи Пѣ Адмѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

Кѣи Благомѣи лѣи мѣи Пѣ Адмѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

лѣи мѣи дѣи мѣи лѣи мѣи

САД ТУПІРІТЪ ДѢ ИСОДІКОНЪ ГЕРМАНА
ШИ ДѢ ПІКІАЛ ПІКІОЛЪ ТУПОГРАФЪ

ЛІТЪ 1795

— *Impăratul de Em. Gârleanu, la Heter. 1909.* —

limba moldovenească..., Iași, 1795 (cf. *Bibliografia românească veche*, vol. 2, p.378—379, nr. 594).

INSEMNĂRI DE PROPRIETATE :

a) Pe pagina de titlu (fig. 1) : „Emilgar (Emil Gârleanu) 1902 Birlad” (în dreapta, sus); „Și aceasta împreună cu alte dintre ale lui Vasile Văcărescu ser. (dar)” (în mijloc); „Cumpărată dela Em. Gârleanu, la 1 octom. 1909” (jos);

b) Pe pagina de început a lucrării, purtînd titlul : „Pentru izvodirea gheografiei” (fig. 2) : „Din cărțile subscrisului, Ion Creangă. 1878 (1878). I. Creangă” (sus); „Dăruiată mie de d-l Mihail Emi-

nescu, / eminentul scriitor și cel mai mare poet / al Românilor. 1878. — I. Creangă” (manșeta din dreapta); „Nu lipsește din ea nici o filă” (manșeta din stînga); „Cumpărată de mine din lib(răria) Barasch, Iași / pe pretul de 10 lei, pentru a o ținea ca amintire / despre acești doi mari scriitori, maeștri a-i (sic) literaturii / noastre și mai ales pentru a nu se înstrăina o carte a lor / ci a rămînea unuia care se gîndește cu admirație, evlavie / și respect la / dinșii. / Emilgar. / 1902 / Birlad” (jos).

c) La p. 230 : „C. I. Deliu” (Semnătura se repetă, însoțită de dată, la forzaful posterior, verso : „1894 Iunie 27 C. I. Deliu”).

Fig. 1

Fig. 2

În aceste urne sacre, în care poezii și cugetătorii și-au închis inimile, găsim acea putere fără moarte care mișcă umanitatea înainte în progresul ei necontenit. Între calamități și catastrofe, oamenii nobili care nu mai sînt ne dau puterea acumulată în operele lor ca să răzvim spre adevăr, justiție socială.

Adevărata artă presupune simpatie (privește totul cu înțelegere și îngăduință).

Sufletul și ochiul unui artist sînt instrumente cu mult superioare sufletului și ochiului unui cercetător rece, care privește și judecă după formule și reduce toată lumea înconjurătoare dacă nu răspunde prevederilor lui. Sufletul artistului tresare în fața noutăților vieții; în ochiul uimit se tipăresc nesfîrșite și bogate varietăți și dacă inima bate pentru tot ceea ce poate face mai bună lumea asta și pentru ce poate micșora nesfîrșitele dureri omenești; atunci găsești înțelegere și uitare la toate. Cu dragostea străbate mai curînd în sufletul omenească și-l pricepe mai bine.

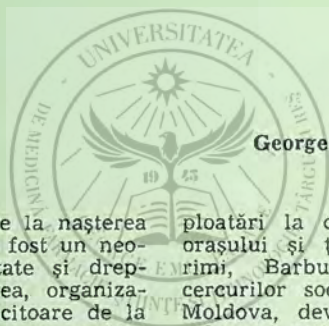

ANIVERSĂRI

BARBU LĂZĂREANU

militant comunist și bibliotecar

90 de ani de la naștere

George BAICULESCU

S-au împlinit 90 de ani de la nașterea lui Barbu Lăzăreanu, care a fost un neobosit luptător pentru libertate și dreptate socială, pentru pregătirea, organizarea și orientarea clasei muncitoare de la noi spre socialism, un adinc cunoscător și glosator al literaturii și folclorului românesc, precum și un emerit bibliograf și director de bibliotecă academică. Intrucît generației de azi a cititorilor de literatură și a lucrătorilor din bibliotecă personalitatea și opera lui Barbu Lăzăreanu îi sînt, putem spune, puțin cunoscute, socotesc că-mi îndeplinesc o datorie de conștiință — ca unul care l-am cunoscut îndeaproape și cu care am conlucrat atît în publicistica literară cît și ca bibliograf și bibliotecar — dacă încerc să prezint, în liniile ei esențiale, generației de azi, această complexă personalitate, cu preocupările și realizările ei.

Barbu Lăzăreanu s-a născut la 5 octombrie 1881, la Botoșani, în cartierul mărginaș cunoscut sub numele de Tîrgul calicilor. A urmat cursurile elementare la școala din cartier iar pe cele secundare la Liceul Laurian, întretinîndu-se singur din lecțiile pe care le dădea colegilor mai înstăriți. Cunoșcînd din fragedă tinerețe lipsurile și nemiloasele ex-

ploatări la care erau supuși muncitorii orașului și țărani satelor din împrejurimi, Barbu Lăzăreanu s-a alăturat cercurilor socialiste ce luaseră ființă în Moldova, devenind unul din elementele cele mai active în acțiunea de lămurire a muncitorimii pentru drepturile ei sociale și politice.

La vîrsta de 17 ani, înainte de absolvirea liceului, a fost eliminat din toate școlile din țară, sub pretextul că întreținea printre tineret „o activitate anarhistă și îndemna pe țărani la revoltă”. Motivul real era însă faptul că Barbu Lăzăreanu redactase unor țărani o jalbă adresată autorităților care îi năpăstuiuau cu fel de fel de procese.

Rămînînd în afara școlii, Barbu Lăzăreanu se avîntă în lupta vieții. Angajat în munca de lămurire în folosul muncitorimii exploatate și a țăranilor oprimați, ține un contact tot mai strîns cu cercurile muncitorești, ia parte la greve, scrie la gazetele timpului (la Botoșani i se deschisese coloanele ziarului *Curierul*, 1904), la revistele satirice bucureștene *Zeflemeaua* (1901—1904) și *Tîvil-Cazon* (1906), redactate de George Ranetti și colaborează la *România muncitoare*, seria I din anii 1902, 1905—1906.

În 1907, anul mișcărilor revoluționare țărănești, Barbu Lăzăreanu, chemat în Capitală încă din 1905 de către Const. Mille, directorul politic al ziarului *Adevărul*, activa la București în gruparea „Munca”, unde predă cursuri de educație politică și literatură română. Socotit ca element periculos statului burghez pentru ideile sale progresiste, el este expulzat, împreună cu alții și se stabilește la Paris. Aci participă la întemeierea și organizarea grupului muncitorilor români socialiști din Paris, frecventează cursuri universitare și biblioteci, colaborează la reviste și ziare din țară, ca *România muncitoare* (1908—1912) și *Viitorul social* (1907).

Barbu Lăzăreanu la masa de lucru.

În 1912, anii de surghiun ai lui Barbu Lăzăreanu iau sfârșit. Se întoarce în țară, reia contactul cu mișcarea muncitorească și organizează împreună cu I. C. Frimu un ciclu de cursuri libere pentru pregătirea de cadre necesare unei universități muncitorești. După primul război mondial, începând din 1919 și pînă în preajma celui de-al doilea război, timp de aproape 20 de ani, Barbu Lăzăreanu a predat cursul de istoria socialismului la Școala Sindicatului C.F.R. de la Atelierele Gri-vița, unde a evocat figurile fruntașilor clasei muncitoare de la noi — Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu, dr. Ottoi-Călin, Dimitrie Marinescu etc. — și de aiurea, paralel cu lecțiile de literatură universală și română de la Universitatea muncitorească. Pe lângă acestea, a peregrinat neobosit prin orașele țării, unde se aflau nuclee muncitorești mai puternice, răs-pîndind pretutindeni cuvîntul Partidului Comunist Român, care se crease în 1921, ideile de libertate și dreptate socială, evocînd figurile care au activat și s-au jertfit pentru triumful clasei muncitoare. Publică, concomitent, un mare număr de articole sociale și politice, precum și pagini din istoria mișcărilor muncitorești de la noi, în ziarul *Scena* (1917—1918), *Socialismul* (1919—1924, fost *România muncitoare*), *Mintuirea* (1919), *Cuvîntul liber* (1919—1920, 1924—1925 și în altele, articolele remarcabile prin adevărul lor, dar mai ales prin satira lor necruțătoare. După 23 August 1944, acest luptător insuflețit pentru democrație și socialism și neobosit dascăl al generațiilor de muncitori a fost ales ca rector al Universității de partid „Ștefan Gheorghiu” din București.

Înzestrat cu talent literar, Barbu Lăzăreanu a scris și a publicat, încă la începutul acestui secol, în revistele *Arhiva* și *Renașterea* din Iași, mai tîrziu în *Viitorul social* (1907) și *Scena* (1918), un număr de poezii originale, inspirate în mare parte din suferințele celor năpăstuiți de crudele realități ale timpului. În

1902, Barbu Lăzăreanu a redactat și publicat, la Botoșani, revista *Victor Hugo*, cu prilejul centenarului nașterii poetului francez, în care a tipărit poezia originală: *Jos arta!*, respingînd arta burgheză și militînd pentru arta inspirată din realitatea socială.

Dar activitatea de scriitor a lui Barbu Lăzăreanu avea să se dezvolte cu deosebire în direcția istoriografiei literare. Înarmat cu o bogată cultură literară, cu o largă documentație asupra istoriei literaturii române, dotat cu calități stilistice și cu un deosebit spirit critic, Barbu Lăzăreanu a publicat, începînd din 1917 (de la apariția *Scenei*) și pînă la moartea sa (în 1957), în ziarele și revistele *Adevărul* (1922—1937), *Dimineața* (1922—1937), *Adevărul literar și artistic* (1921—1931), *Contemporanul* (1947), *Știința* (1945—1957), *Limba română* (1952—1953), nenumărate articole, studii, glose și note asupra scriitorilor români, ridicînd totdeauna probleme și observații de mare interes pentru cunoașterea și valorificarea operelor lor.

Din această întinsă activitate de publicist și istoriograf literar, Barbu Lăzăreanu, cu modestia care-l caracteriza dar și din cauza mijloacelor care i-au lipsit, și-a cules foarte puține articole în volume. Din activitatea social-politică ne-au rămas doar volumele: *Dr. Ottoi* (O. Călin) în 1919, *Anton Bacalbașa* (1924 — și ediție nouă în 1948), *Despre alegeri censitate* (1946), *Ioan Păun-Pincio* (1948), *I. C. Frimu* (1948), *Cîntăreții români ai Comunei din Paris* (1948), *Un comunard: Jules Vallès* (1948), *Din literatura antimonarhică și antidinastică* (1950). Tot atît de puține sînt volumele ce ne-au rămas din vasta sa contribuție adusă la cunoașterea literaturii și folclorului român: *Çițiva povestitori: Nic' a lui Ștefan a Petrei, Nedea Popescu, Noel Wolf* (1924), *Humorul lui Hașdeu* (1927), *Ursitul fetelor și al vădanelor... și alte schițe de lite-*

ratură populară și păreri critice privitoare la destinul unor cuvinte (1927), *Cu privire la*: M. Eminescu (4 fascicule), B.P. Hașdeu (3 fascicule), I. Creangă (1 fasciculă), V. Alecsandri (1 fasciculă), G. Coșbuc (1 fasciculă), I. L. Caragiale (1 fasciculă), G. Asachi și I. Heliade Rădulescu (1 fasciculă), *Umor* (2 fascicule), *Epigramă și epigramiști* (1 fasciculă), *Gramatică și vocabular* (3 fascicule), *Traduceri și traducători* (2 fascicule), *Teatru* (2 fascicule), *Folclor* (2 fascicule), în total 24 fascicule a câte 40 de pagini fiecare, apărute la Editura „Cultura românească” în anii 1937—1938, *Eminescu om al cărții* (1950), I. L. Caragiale: *Versuri* (1922).

La restructurarea vechii Academii Române, în 1948 și transformarea ei în Academia Republicii Populare Române, Barbu Lăzăreanu, pentru îndelungata sa activitate de scriitor și publicist militant, a fost ales membru titular activ al noii instituții, la secția istorică, și trecut de la directoratul Universității de partid „Ștefan Gheorghiu” ca director general al Bibliotecii Academiei R.P.R. Aci, cu marea lui pasiune pentru cultură și știință, Barbu Lăzăreanu a activat pentru dezvoltarea colecțiilor acesteia, spre satisfacerea setei de cultură a maselor de cercetători și cititori, pentru care luptase cu cuvântul și condeiul o viață de om. Firul vieții lui s-a rupt la 19 ianuarie 1957.

Despre Barbu Lăzăreanu, bibliograf și director de bibliotecă, se pot scrie capitole întregi. Mărginindu-ne, cit ne îngăduie spațiul, doar la enumerarea și caracterizarea principalelor sale realizări și începând cu bibliografia, ținem să subliniem că bogata sa publicistică de istoriograf literar, prea puțin cunoscută și numai în mică parte culeasă în seria intitulată *Cu privire la...* (M. Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, V. Alecsandri, B. P. Hașdeu, G. Coșbuc etc.) trebuie socotită ca o adevărată bibliografie a literaturii și culturii române, o bibliografie metodic științifică, analitică și critică, plină de contribuții, de comentarii și date noi și interesante, izvorite dintr-o stăruitoare și migăloasă muncă de cercetare. Contribuțiile lui, deschizătoare de drumuri pentru noi cercetări, purtau, în periodicele în care s-au publicat, ca titlu de rubrică, termenul de „Bibliografie”, mergând pe această cale pe urmele lui B.P. Hașdeu care, în ziarul condus de el, *Traian* (1869), a introdus o rubrică de bibliografie critică, de multe ori polemică și pamfletară. Bibliografia critică, așa cum a înțeles-o și practicat-o Barbu Lăzăreanu se găsește caracterizată în următoarele rânduri, citate dintr-un articol al său, scris în 1922, cu prilejul morții bibliografului și editorului lui M. Emi-

nescu, Ioan Scurtu, în care autorul, evocând, uneori ironic iar alteori cu amărăciune, bucuriile și necazurile bibliografului în general, și-a schițat în linii definitive propriul său portret și și-a caracterizat propria sa operă (*Adevărul literar și artistic*, 5 august 1922, p. 3) :

„Vrednic de a fi descrisă e starea cercetătorului literar în ramura cea mai puțin răspătitoare: cea a bibliografiei. Iată un om care-și trece (nu zic: își consumă) tinerețea și maturitatea în bibliotecă. Compulsează. Confruntă. Colaționează. Descoperă pe autor din anonim ori de sub criptonimie; din fragmente detașate alcătuiește o culegere; dezvăluie contrafacerele, dă la iveală ineditul, însoțește de un succint expozeu lucrurile pe care le întrevăde în opusculă și pe care le ghicește din grifonări; își reconstituie opera cuiva așa cum fusese înainte de a fi fost expurgată sau înainte de-a fi avut parte de interpoalări; ți-l arată pe autor astfel cum era în timpul noviciatului și al băjbăielilor literare. El scoate de sub dărământuri. El salvează din naufragii.

Lucrurile acestea abia că se zăresc însă de către o înfimă parte de cititori. Să fie așa un semn de binecuviniare? Icosul întâi al „Acatistului Bunei Vestiri” zice: „Bucură-te, adincime, care nu te poți lesne vedea nici cu ochii îngeresti”.

Adincimile bibliografice rămân, în cea mai mare parte, neremarcate de ochii omeniești. Toate „descoperirile” acestui gen de cercetători încep doară în 2—3 pagini compacte, și în care cifrăria, prescurtările, parantezele, asteriscurile, retrimiterile, indicațiile de tomuri, de cărți, de capitole, de paragrafe, de pagini, de alineate, de adțiuni marginale, de note la adțiuni și de notițe la acele note obosesc din capul locului pe cititor. Când nu-l fac să asvire o distrată, ori ironică (în orice caz puțin simpatizantă) ochire peste o muncă *extraordinară*”.

Aceeași caldă prețuire a avut-o Barbu Lăzăreanu pentru munca, puțin apreciată, a bibliotecarilor, pe care el îi încadrează în aceeași categorie a cercetătorilor. La o interpelare făcută în Camera deputaților asupra necesității creării de biblioteci publice în Capitală, Barbu Lăzăreanu scrie, în *Adevărul* din 5 februarie 1929, p. 1, un comentariu asupra lipsurilor culturale manifestate de societatea noastră între cele două războaie mondiale și se oprește la problema bibliotecarilor :

„Nu avem bibliotecari. I-am avea la urma urmei, dar nu-i putem păstra. Iar cei care au crezut că pot stăru cu tot dinadinsul în această venerată și prost retribuită meserie, n-au fost în stare s-o facă o mai îndelungată vreme: i-a

răpus, pur și simplu, munca. Nu dramati-
zăm. Și nici nu ne mărginim la repo-
vestirea cazului marelui animator de lișe
și al celui mai simpatic îmbietor către
eforturi bibliotecărești: Al. Sadi Ionescu.
Dar credem că în sinuciderea unui Nerva
Hodos, unui Ilarie Chendi, unui Nicolae
Zaharia, copleșitoarea trudă a bibliotecar-
ului — neurastenizantă când nu este
compensată de un trai scutit de griji —
și-a avut partea ei.

Și când deschidem pomelnicul morților
Bibliotecii Academiei Române — pomel-
nic alcătuit de Sadi Ionescu în cel dintâi
„Omăgiu lui Bianu” — nu găsim printre
acești repauzați în munca repertoriilor
bibliografice, decît pe unul singur care a
trecut de 50 de ani. Încolo, tot oameni
tineri. Printre ei, Cezar Colescu-Vartic
atinsese abia vîrsta de 36 de ani, iar
Ștefan Orășanu n-a avut nici atît cînd
și-a dat obștescul sfîrșit.

Postul de bibliotecar nu presupune —
cum s-ar crede — numai o lungă ședere
pe scaun, tîbăcitoare și hemoroizantă;
și nu se mărginește la punerea unei iscă-
lîturi, la completarea unei „cote” pe mar-
ginea unui buletin de cerere și la o scurtă
excursie de la un raft spre masa de
lucru a cititorului.

Funcția de bibliotecar cere o compe-
tență și cere desfășurarea unei metodice
activități, formidabile, care, ajungînd ex-
periență, devin în același timp un ade-
vărat instinct de „punere în lumină”. Iar
catalogele nu se ticluiesc; *ele se cre-
ează*”. Aceste rînduri s-au scris în 1929.

Bibliografii și bibliotecarii, categorii de
cînturari pe care Barbu Lăzăreanu le cî-
noscuse și le studiase încă din tinerețe,
ca pasionat și zilnic cititor al Bibliotecii
Academiei, erau, cum am văzut, pentru
dînsul oameni de o „muncă extraordi-
nară”, care merg de obicei în „adîncurile
bibliografice” ale cărților, care capătă cu
timpul instinctul „punerii în lumină”,
care „creează” (iar nu „ticluiesc”) cata-
loagele. Ajuns în 1948 academician și
director general al celei mai mari biblio-
teci științifice românești, Barbu Lăzăreanu
s-a preocupat și a izbutit să obțină
asimilarea Bibliotecii Academiei cu un
institut de cercetări, iar bibliografii și
bibliotecarii care conduceau și răspun-
deau de activitatea secțiilor, sectoarelor,
serviciilor și colectivelor au fost numiți
cercetători. Cu acești lucrători selectați
prin concurs, Biblioteca Academiei a pu-
tut să continue întocmirea și publicarea
repertoriilor de bibliografie retrospectivă
națională a tipăriturilor și a cataloagelor
de manuscrise; s-a putut înființa secția
științifică de bibliografie și documentare,
care a întocmit și tipărit serii de biblio-
grafii speciale, bibliografii și alte publi-

cații documentare; s-a început publicarea
anuarului științific de specialitate: *Stu-
dii și cercetări de bibliologie*, din care
au apărut pînă acum 11 volume. Fondul
de publicații al Bibliotecii și celelalte
colecții speciale au cunoscut, în această
perioadă, o uriașă dezvoltare și s-a creat
acea mare rețea de biblioteci speciale a
institutelor de cercetări ale Academiei,
rețea condusă, organizată și îndrumată
de Biblioteca Centrală a Academiei.

După eliberarea țării de sub jugul fas-
cismului, la 23 August 1944, Barbu Lăză-
reanu, ca vechi militant al mișcării
muncitorești din țara noastră, s-a preo-
cupat stăruitor de problema culturalizării
maselor și de sprijinul pe care bibliote-
cile îl puteau da. El își amintea într-un
articol: *Zece ani de realizări*, publicat
în revista *Călauza bibliotecarului* (nr. 3
din 1954, p. 1), de greutățile pe care clasa
muncitoare le întîmpina pe vremuri ca
să poată avea acces la carte: „În ciuda
prigoanei burghezo-moșierești, organiza-
țiile muncitorești au creat biblioteci ile-
gale, care duceau în rîndul oamenilor
muncii cuvîntul Partidului, difuzînd căr-
țile marxiste, tipărite pe atunci cu prețul
multor sacrificii, precum și lucrările scri-
torilor progresiști din întreaga lume”.
După zece ani de la Eliberare, în același
articol el scria: „După preluarea puterii
de către clasa muncitoare, organizarea
unei rețele de biblioteci care să cores-
pondă necesităților a devenit o problemă
de stat... Datorită muncii plină de abne-
gație a maselor de activiști culturali,
cartea devine de la o zi la alta într-o
măsură tot mai mare prietenul și sfătui-
torul fidel al setelor de mii de cititori
din toate colțurile țării”.

Barbu Lăzăreanu a fost una din figu-
rile luminoase ale secolului nostru. Cu-
noscînd din copilărie nedreptatea socială,
el a luptat toată viața, bun și generos,
dar cu dirnenie, pentru triumful clasei
muncitoare, pentru o cultură înaintată,
pentru democrație și socialism. Elogiîndu-
l în 1951, la împlinirea a 70 ani de
viață, președintele Academiei R.P.R.,
prof. Traian Săvulescu spunea: „Față de
făpturi omenești ca aceea a lui Barbu
Lăzăreanu nu te poți apropia decît cu
inimă bună și deschisă... De multe ori,
fără să bănuiască, m-am desfătat privind
prin cristalul minții și inimii lui Barbu
Lăzăreanu. N-am descoperit colțuri întu-
necate, nesinceritate, răceală, ci priviri
curate ale științei, luminate de voința de
mai bine și încălzite de puterea jertfei
pentru cei săraci și umiliți” (*Studii*, 1952,
ian-martie).

Este caracterizarea cea mai potrivită
ce se putea face lui Barbu Lăzăreanu,
omul și militantul comunist.

DE PESTE HOTARE

În U.R.S.S., potrivit ultimelor date statistice,

... producția editorială a înregistrat în anii celui de al VIII-lea cincinal (1966-1970) cifre impresionante. În toată Uniunea Sovietică, în această perioadă au ieșit de sub tipar aproape 375 000 de titluri de cărți și broșuri, într-un tiraj de 6 657 000 000 de exemplare. În ceea ce privește tematica, lucrările tipărite acoperă o arie foarte vastă, de la lucrări ale clasicii marxism-leninismului, de la opere ale autorilor clasici și contemporani sovietici și străini, la cărți din domeniul științei și tehnicii, al agrotehnicii și al literaturii pentru copii. Ca aspect tipografic, multe din aceste lucrări au fost realizate cu o înaltă măiestrie artistică, fapt denotat de altfel și de cele 900 de cărți ce au primit premii și alte distincții cu ocazia diferitelor concursuri. (Bibliotekar, 18, nr. 7-8, iul-aug 1971).

Literatura publicată în editurile din R.S.S. Gruzină (U.R.S.S.) ... este difuzată astăzi în peste 100 de țări ale lumii. Numai în 1970, în străinătate au fost trimise 33 000 de exemplare de lucrări din domeniul artei (pictură), al literaturii pentru copii, al științei și tehnicii etc. În prezent, la reprezentanțele din străinătate ale „Knigoexport-ului și la administrația republicană „Sakhgini” continuă să sosească neîntrerupt solicitări pentru cărți editate în Gruzia din Anglia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, R. F. a Germaniei, Guineea, Mexic, Polonia, România etc.

Dezvoltarea gustului pentru lectură în mediul școlar

...este scopul asociației înființate spre sfârșitul anului 1970 în sudul Franței și intitulată „Association Midi-Pyrénées pour le développement de la lecture”. Asociația a lansat o campanie de informare permanentă în rândul tinerilor cititori și a educatorilor, editând în 300 000 de exemplare un buletin — redactat în așa fel încât să fie acce-

sibil oricui — alcătuit din două părți: o introducere în care este explicată rațiunea de a exista a buletinului și o scurtă listă de cărți selecționate din toate domeniile, pentru toate virstele copilăriei (preșcolari: 10 titluri; 6-8 ani: 9 titluri; 8-10 ani: 13 titluri; 10-12 ani: 12 titluri; 12-14 ani: 11 titluri). Buletinul recomandă cărți de o înaltă valoare culturală, cărți distractive, dar care reflectă pregnant problemele epocii noastre, de la explorarea Cosmosului și pînă la problema pauperității pe pămînt. Buletinul a avut o largă răspîndire — mai ales prin școli — și a cunoscut un succes deplin, recunoscut, printre altele, și prin faptul că în curând va fi urmat de un alt asemenea, destinat adulților. El urmează, în principiu, înlăturarea principalului obstacol din calea lecturii: lipsa de informații în momentul alegerii cărților, iar scopul general poate fi sintetizat în lozincă: „Să facem să se citească mai mult și mai bine!”

O anchetă asupra lecturii în rîndul copiilor

...efectuată de un grup de profesori din Tarn-et-Garonne (Franța) a relevat un fapt îngrijorător: televiziunea acaparează copiii mai mult decît școala. Din anchetă a rezultat că, într-un an, un copil petrece în medie 1 000 de ore în fața micului ecran, pe cînd școlii îi consacră doar 800 de ore de curs. În fața acestor cifre relevante, educatorii se întreabă, pe bună dreptate: oare abuzul tele nu contribuie larg la adîncirea eșecului școlar? (Bibliographie de la France, nr. 11, 17 mar 1971).

Comitetul executiv al UNISIST

...a ținut a III-a sesiune a sa între 1 și 2 martie 1971. la sediul UNESCO din Paris. Pe ordinea de zi au existat 4 puncte: Raportul asupra sesiunii a VI-a a grupului de lucru pentru descrierile bibliografice; Raportul asupra primei sesiuni a grupu-

lui de lucru pentru sistemul internațional de informare asupra periodicelor; Raportul asupra stadiului pregătirii Conferinței UNISIST, proiectată pentru 4-9 octombrie a.c. la sediul UNESCO din Paris; Noi măsuri în vederea pregătirii conferinței.

La Florența, între 26 și 27 martie 1971, au avut loc

...lucrările celei de-a doua sesiuni a Comitetului de organizare înscărunțat cu pregătirea creării unui Centru internațional pentru conservarea cărților și documentelor. Cu acest prilej, a fost stabilit un program de formare și de cercetare pentru viitorul centru. De asemenea, a fost stabilit și un birou provizoriu, cu funcții de Comitet executiv, format din Ove K. Nordstrand (Danemarca), Frazer G. Poole (S.U.A.) și M. Tibor (Ungaria). Un secretariat provizoriu va funcționa la Biblioteca națională daneză din Copenhaga. Din primele acțiuni ale Comitetului executiv este de notat organizarea, în 1972, a unui stagiu internațional de studiu, de mai multe săptămîni, destinat bibliotecarilor cu scopul difuzării de informații privind tehnicile moderne de conservare a cărților și documentelor. (Bibliographie. Documentation. Terminologie, 11, nr. 4, iul 1971)

La cea de-a cincea sesiune internațională a cercetărilor privitoare la piața cărții (Viena, 1-2 aprilie 1971)

...Ernst Gehmacher a prezentat referatul Cercetării privitoare la lectură în Austria, arătînd că din 2 000 de subiecți reprezentativi din diferite părți ale populației, abia 8 la sută citeșc mai mult de 25 de cărți anual. Alți 11 la sută citeșc între 10 și 24 de cărți, iar 17 la sută între 5 și 10 cărți anual. Rezultă că numai 36 la sută din populație citește efectiv cărți, 35 la sută nu citește de loc, iar 29 la sută citește sub 5 cărți anual. Aceste rezultate concordă cu cele obținute de studiul efectuat în 1968 din care reiese că raportul dintre cititorii asidui, cititorii sporadici și necititorii este de aproximativ 20:60.

În orașul London din Canada

...a avut loc în vara anului 1970 o grevă a bibliotecarilor, prima grevă de acest fel, care după două săptămîni s-a încheiat cu o majorare de 13 la sută a salariilor celor cu vechime mai mare de doi ani. Pe lângă aceasta, ei au obținut o indemnizație extraordinară pentru luorul efectuat în zilele de sărbătoare și de tirg, pentru răspîndirea prestațiilor sanitare, precum și sporierea ajutorului de naștere. (Könyvtári figyelő. Budapesta, nr. 1, 1971).

lucrări de specialitate

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII DIN CLUJ ÎN ANUL 1970. DARE DE SEAMĂ. Cluj, [1971] 49 p. + 21 f. anexă.

Începutul fiecărui nou an prilejuiește bibliotecilor, ca și altor instituții, o aplecare analitică asupra activității desfășurate în decursul anului precedent, aprecierea realizărilor și evaluarea neîmplinirilor făcându-se atît în confruntare cu obiectivele propuse, cit și în perspectiva sarcinilor ce decurg din noul plan de activitate. O asemenea analiză privește deopotrivă pe lucrătorii bibliotecii respective, pe beneficiarii acesteia, precum și forurile însărcinate cu orientarea și îndrumarea activității sale. Ea prezintă interes și pentru specialiștii altor instituții similare, mai ales în condițiile integrării într-un sistem de biblioteci, cînd transferul de informații de la o unitate la alta cu privire la activitatea desfășurată este nu numai util, dar și necesar.

Considerăm tocmai de aceea deosebit de meritorie inițiativa Bibliotecii centrale universitare din Cluj de a prezenta în volum multigrafat darea de seamă anuală, cu atît mai mult cu cit o bibliotecă de tip universitar cunoaște o dublă integrare, una în cadrul bibliotecilor științifice și de învățămînt superior, alta în cadrul universității de care aparține, sfera celor interesați de activitatea sa fiind implicit mai largă. Nu ne vom opri asupra datelor concrete pe care *Darea de seamă* le înregistrează și care demonstrează nivelul înalt de profesionalitate la care se desfășoară activitatea acestei biblioteci, în contextul perfecționării continue a sistemului național de documentare și în condițiile modernizării învățămîntului superior, ci vom încerca să dăm o

imagine asupra modului în care a fost concepută lucrarea.

După un tabel conținînd „indicatorii sintetici” pe anul 1970, cu care se deschide volumul, și o succintă *introducere*, conținînd aprecieri de ordin general, *Darea de seamă* cuprinde o analiză detaliată, pe sectoare și domenii, structurată în următoarele capitole: I. *Fondurile de publicații. Creșterea colecțiilor*. 1. Resurse financiare. — 2. Fondurile de publicații. — 3. Creșterea fondului de publicații (A. Cumpărături din țară. — B. Achiziții din străinătate. — C. Schimbul internațional. — D. Donații. — E. Depozit legal); II. *Prelucrarea și organizarea fondurilor de publicații*. A. Prelucrarea fondurilor (1. Clasificarea zecimală universală. — 2. Catalogare). — B. Organizarea fondurilor (1. Cataloge. — 2. Organizarea fondurilor de cărți. — 3. Organizarea fondurilor de periodice. — 4. Colecții speciale. — 5. Fondul de microfilme); III. *Consultarea colecțiilor*. 1. Indicatori principali. — 2. Evidența cititorilor. — 3. Analiza circulației publicațiilor. — 4. Săli de lectură. — 5. Împrumut de publicații. — 6. Depozite. — 7. Activitate de îndrumare a studenților. — 8. Laboratoare. Ateliere; IV. *Activitatea de informare bibliografică*. 1. Informarea bibliografică a cititorilor. — 2. Îmbogățirea sistemului informațional. — 3. Activitatea metodică. — 4. Activitatea bibliografică și pregătirea de lucrări pentru editare; V. *Structura organizatorică. Personalul bibliotecii*. 1. Structura organizatorică. — 2. Personalul bibliotecii. — 3. Formarea și perfecționarea profesională a cadrelor; VI. *Activitatea economică-financiară și administrativ-gospodărească*.

Concluziile reiau anumite probleme pe care analiza le-a evidențiat, insistîndu-se mai ales asupra gradului de eficiență al acestei instituții, atît în raport cu rezultatele obținute în anii anteriori, cit și cu exigențele pe care activitatea didactică, educativă și științifică a universității le ridică an de an tot mai mari. Or, în această privință, se apreciază că biblioteca mai este încă deficitară, nefiind în situația de a satisface, uneori în parte, alteori în întregime, cerințele de documentare exprimate față de ea. Cu deosebită maturitate și spirit de răspundere, autorii nu se mărginesc să constate și să noteze, ci caută rădăcinile neajunsurilor și greutăților întîmpinate, care se datorează fie unor cauze interne proprii, fie unor imperfecțiuni ale stadiului actual de organizare a bibliotecilor și documentării și fac propuneri judicioase pentru înlăturarea lor.

Un aparat complex de tabele statistice referitoare la colecții, la structura acestora, la creșterile de fonduri înregistrate,

precum și la activitatea cu cititorii în-
tregește într-un mod fericit lucrarea, că-
reia nu-i reproșăm decât tonul foarte im-
personal sau mai exact trecerea sub tă-
cere a identității celor care cu strădan-
ia și pricepera lor au condus biblioteca
spre reușitele înregistrate.

**BIBLIOTECA CENTRALĂ UNI-
VERSITARĂ DIN CLUJ. PLANUL
DE ACTIVITATE PE ANUL 1971.
Cluj, 1971. 20 p.**

Planul de activitate al bibliotecii clujene
jalonează principalele obiective urmărite
în anul 1971, în spiritul integrării în
sistemul bibliotecilor de învățământ supe-
rior din țara noastră și în conformitate
cu indicațiile direcției de specialitate din
Ministerul Învățământului și cu îndrumă-
rile conducerii Universității privind orien-
tarea activității sale în raport cu cerințele
învățământului universitar atât în proble-
mele de organizare, cât și în problemele
de informare științifică și activitate
bibliografică.

După consemnarea succintă într-un
prim capitol a obiectivelor generale este
trasat pe larg planul desfășurat pe opera-
țiuni și activități principale, fără a se
intra însă nici în acest capitol în detalii.
[Amănunțirea obiectivelor ca și reparti-
zarea sarcinilor pe persoane sînt consem-
nate doar în planurile serviciilor, după
cum afirmă o notă finală]. Se vedește din
parcursul acestui plan de activitate
strădanția conducătorilor bibliotecii pentru
o mai bună organizare a întregului sis-
tem de funcționare, în direcția procurării
și valorificării rapide a publicațiilor, a
creării unor condiții mai bune de lectură
și studiu, a dezvoltării mijloacelor de
informare și documentare științifică și a
utilizării mai largi a mijloacelor de infor-
mare elaborate de alte instituții. Pentru
rațiuni asemănătoare celor expuse în
legătură cu lucrarea precedentă, consi-
derăm tot atât de binevenită și multigra-
fierea planului anual de activitate al
Bibliotecii centrale universitare din Cluj.

I. T.

**Fülöp, Maria. CALENDAR CULTU-
RAL AL PERSONALITĂȚILOR
MUREȘENE (Aniversări-comemo-
rări). 1971—1975. Tirgu-Mureș, 1971.
56 p. (Biblioteca municipală).**

Intocmit în cadrul Serviciului de in-
formare al Bibliotecii municipale din Tir-
gu-Mureș, calendarul și-a propus să „în-
mănușeze o seamă de oameni de știință

și cultură, care, de-a lungul timpurilor
s-au născut pe aceste plaiuri, s-au îngro-
pat în aceste pămînturi, sau au activat o
perioadă din viața lor pe acest teritriu“,
contribuind „la valorificarea elementului
autohton, la studierea tradițiilor și obi-
cejurilor... la dezvoltarea economică, so-
cială, culturală a vieții locale“. Un merit
al lucrării este de a fi inclus printre per-
sonalitățile prezentate și cele mai repre-
zentative figuri de militanți ai mișcării
muncitorești și comuniste locale.

Cum era și firesc într-o lucrare de a-
cest tip, ordonarea celor 97 de personalități
cuprinse în calendar s-a făcut după
criterii strict cronologice.

Notița biografică din cadrul fiecărei
date calendaristice, succintă dar cuprin-
zind informațiile esențiale, este realizată
în maniera prezentărilor din enciclopedii.
Util instrument de informare, atât
pentru cercetători, cit și pentru cei ce se
ocupă de organizarea propagandei cultu-
rale, lucrarea ar fi cîștigat mult în con-
sistență prin inserarea unor scurte biblio-
grafii de recomandare în continuarea
notițelor biografice.

L. O.

**NORME DE ALCĂTUIRE A CATA-
LOGULUI COLECTIV LOCAL.
Buc., 1971, 34 + 16 p. (Biblioteca
Centrală de Stat a Republicii Socia-
liste România).**

Elaborată pentru și difuzată în rîndul
participanților la Consfățuirea republicană
pe teme bibliografice care a avut loc la
Constanța-Eforie Sud în luna iunie a.c.,
lucrarea nu este nicidecum o publicație
ocazională. Prin seriozitatea cu care a fost
alcătuită, ea se înscrie ca o contribuție de
bază la conturarea unei concepții științifice
românești în elaborarea cataloagelor
colective.

Studiul teoretic este semnat de Ecaterina
Tenea, șefa Serviciului catalog colectiv
din Biblioteca Centrală de Stat (de altfel
și autoarea seriei de „Consultații“ publi-
cate de revista noastră asupra cataloagelor
colective). După trasarea cadrului istoric
al dezvoltării acestor instrumente de infor-
mare pe plan mondial și la noi în
țară, autoarea definește catalogul colectiv
și indică metodele de alcătuire și prin-
cipalele tipuri de cataloage colective. Se
oprește apoi asupra catalogului colectiv
local și conturează definiții, funcții, cate-
gorii, mod de alcătuire, norme de ela-
borare. Textul succint, clar și trădînd
atît o informație completă și la zi, cit și o
practică îndelungată, poate servi ca
model în elaborarea unor materiale de
îndrumare de acest tip.

Publicația editată de Biblioteca Centrală de Stat cuprinde, în partea a doua, trei anexe: *Indicativele bibliotecilor și instituțiilor științifice, tehnice și culturale* incluse în cataloagele colective naționale, cu 1087 de poziții; *Abrevieri frecvent utilizate în cataloagele și repertoriile colective* (extrase din Stas 8256—68 și Stas 8330—69); *Bibliografia referitoare la catalogul colectiv* (cărți și periodice existente la Biblioteca Centrală de Stat). Asemenea textului teoretic, și anexele se remarcă prin corectitudinea și spiritul științific cu care sint întocmite. Calitatea înaltă a acestui material obligă Biblioteca Centrală de Stat, ca instituție centrală de îndrumare de specialitate, să-și onoreze la același nivel și datoriile rămase neacoperite în celelalte domenii ale biblioteconomiei: completarea colecțiilor, catalogare, clasificare, bibliografie etc.

Bibliotecile publice așteaptă.

Val. ALEXANDRU

Bădic, Constanța. TUDOR PAMFILE (1883—1921). Bibliografie. Galați, 1970. 117 p. cu ilustr. (Biblioteca „V. A. Urechia” Galați. Seria Bibliografii). (Rotaprint).

La 21 octombrie 1971 se împlinesc 50 de ani de la moartea lui Tudor Pamfile, cunoscut folclorist, scriitor și istoriograf teceuan caracterizat de Nicolae Iorga ca un „răzăs... legat pe viață de comorile țărânului român, pe care cu nesfârșită râvnă le-a scos la lumină”. În cadrul acțiunii de valorificare a moștenirii culturale românești, Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați a elaborat un program pe mai mulți ani, consacrand un loc important bibliografiilor și biobibliografiilor a căror serie o deschide cu aceea închinată lui Tudor Pamfile, apărută în 1970. Volumul biobibliografic întocmit de Constanța Bădic se deschide printr-un *Cuvînt înainte*, semnat de Nedelcu Oprea, directorul Bibliotecii „V. A. Urechia”, urmat de *Nota autorului* asupra organizării lucrării, după care un *Tabel cronologic* îl introduce pe cititor în succesiunea evenimentelor din viață, activitatea și opera folcloristului. Un foarte frumos și binevenit capitol intitulat *Gînduri despre Tudor Pamfile* însumează cuvintele evocatoare ale citorva mari personalități literare și culturale din țară care l-au cunoscut personal și printre care se pot cita: Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Ioan Bianu, Simion Mehedinți, Ovidiu Papadima etc. Bibliografia cuprinde 443 de poziții împărțite în patru mari capitole cu subdiviziuni: Capitolul I, *Opera lui Tudor Pamfile*, include: a. *Volume publicate* (43

titluri); b. *Culegeri, studii, articole publicate în periodice* (263 titluri); c. *Manuscrise* (10 titluri); d. *Correspondență* (1 titlu); Capitolul II, *Volume și antologii de folclor apărute după 23 August 1944* în care sint cuprinse culegeri de folclor ale lui Tudor Pamfile totalizează 27 de titluri; Capitolul III, *Referințe privind viața, personalitatea și opera lui Tudor Pamfile* are următoarele subdiviziuni: a. *Enciclopedia, dicționare, bibliografii* (8 titluri); b. *Studii și articole* (73 titluri); c. *Recenzii* (12 titluri); Capitolul IV, *Iconografie* enumeră 6 publicații în care apar fotografiile și portretele ale lui Tudor Pamfile.

În continuarea lucrării s-a făcut loc unei liste a periodicelor bibliografiate, unui indice alfabetic al lucrărilor lui T. Pamfile și unui indice alfabetic de nume în care se cuprind deopotrivă persoanele, localitățile și instituțiile menționate în bibliografie.

Autoarea a sistematizat materialul din toate capitolele după criteriul cronologic și a inclus în volum și cîteva ilustrații care reproduc figura folcloristului și coperte ale culegerilor și operelor lui.

Deși apărută în 1970, la 87 de ani de la nașterea lui Tudor Pamfile, biobibliografia își menține actualitatea și în anul în curs cînd se împlinesc o jumătate de veac de la moartea lui. Ea se adresează tuturor celor interesați de lucrările lui T. Pamfile, de contribuția adusă de el în opera de descoperire și publicare a creației populare din Moldova și, în general, de istoria artei și culturii românești.

L.B.

NOTA

În articolul *Marginalii la al XIII-lea Congres internațional de ex libris*, la p. 560, col. II, rîndul 3 se va citi: Congreșele X, XI, XII s-au ținut la Cracovia; la pag. 560, col. II, rîndul 17 se va citi: ex libris, organizate de Congresul al XIII-lea; la p. 561, col. II, rîndul 8 se va citi: aranjarea celor 781 de piese s-a făcut după.

LUCRĂRI BIBLIOGRAFICE APĂRUTE CU PRILEJUL CELUI DE-AL XIII-LEA CONGRES MONDIAL AL ȘTIINTELOR ISTORICE (Moscova, august 1970).

Sporirea continuă, pe toate meridianele globului, a producției istoriografice, amploarea congreselor internaționale ale științelor istorice, cu periodicitate o dată la cinci ani, — ultimul cunoscând o participare de 4 000 de persoane, au făcut necesară elaborarea unor lucrări de specialitate reprezentative, concepute ca mijloace de informare, de propagandă, asupra rezultatelor și nivelului atins de unele țări în acest domeniu. Este vorba de culegeri de studii (tematice și selective) și mai ales de bibliografii istorice naționale asupra unor perioade de creație istoriografică originală. Există de asemenea și bibliografii, în general tematice, cu caracter internațional sau patronate de anumite asociații, comisii și alte organisme științifice afiliate congresului mondial.

Din multitudinea de asemenea lucrări, vom trece succint în revistă unele bibliografii istorice elaborate în țări vecine și la noi.

Études historiques, Tom. V. Supplement. La science historique bulgare 1965—1969. Bibliographie. Lucrarea, care — după cum indică și titlul — face parte dintr-o serie distinctă, destinată în special străinătății, inaugurată în 1965, se datorește cercetătoarei Lilița Kirkova și a fost publicată de Institutul de istorie al Academiei Bulgare de Științe cu ocazia congresului de la Moscova, avind o întindere de 472 p. (tiraj 1 500 de exemplare, ofset).

După o utilă prefață ce îndrumază pe cititor, o listă a centrelor de studii istorice, a arhivelor și muzeelor din Bulgaria și schema de clasificare a lucrării — publicate, toate, în limbile franceză, rusă și bulgară —, urmează un tabel al echivalențelor grafice cirilice în latină, cu semnificația lor în franceză, lista surselor și a prescurtărilor (p. 41—47) și bibliografia propriu-zisă, în cuprinsul căreia, titlurile sînt indicate atât în limba originală cit și în traducerea franceză. Cercetarea vastului material bibliografic (3 560 de titluri) înfățișat selectiv este facilitată de indicii finali — de nume, geografici și de materii întocmiți în colaborare cu Maria Doneva. Lucrarea este împărțită în 15 diviziuni mai importante, dintre care amintim: izvoarele istorice (publicarea și studiul lor, arhivele și muzeele, memoriile) — total 800 titluri, istoriografie și metodologie, generalități, istoria teritoriilor bulgare înaintea întemeierii statului bulgar (681), evul mediu pînă la dominația

otomană, apoi epoca dominației otomane, renașterea națională și eliberarea (1878), regimul capitalist (1878—1944 — cu o subdiviziune la epoca marcată de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie) — capitolul cel mai întins din lucrare —, apoi istoria Bulgariei în epoca socialismului, biografii de personalități politice și culturale bulgare, istoria Balcanilor, un capitol destul de eterogen de geografie, cartografie, toponimie, onomastică și istorie locală. În continuare mai sînt cîteva diviziuni rezervate bibliografiei, criticii istorice, vieții științifice și o listă a tezelor de candidat în științe istorice, susținute în ultimii cinci ani. Lucrarea conține suficiente mențiuni referitoare la istoriografia română, la unele aspecte ale relațiilor româno-bulgare. Din punct de vedere istoric, desigur că ea reflectă orientarea și tendințele științei istorice bulgare. Precizarea unor probleme de detaliu sau chiar de principiu, deosebirile de vedere comportă discuții în cadrul de specialitate al istoriei. Sub aspect bibliografic, lucrarea reușește să evite dublările, dar nu e întru totul consecventă cu ea însăși, prezintă unele intercalări de ultim moment și alte scăderi de amănunt — inevitabile oricărei bibliografii ce cuprinde o arie atât de întinsă și este alcătuită de o singură persoană. În ansamblu, se poate aprecia, credem, că această lucrare reflectă fidel știința istorică bulgară din ultimii ani și corespunde exigențelor bibliografice fundamentale.

Étude historique 1970. Bibliographie d'oeuvres choisies de la science historique hongroise 1964—1968. (Editura Academiei de Științe a Ungariei, 262 p. tipar). Lucrarea apare fără indicarea autorului, cuprinde 2 309 titluri, însoțite de astă dată de scurte note rezumative deosebit de utile. Materialul este prezentat în limbile maghiară, rusă și franceză. Anexele sînt reduse la strictul necesar (schema și prescurtările), s-a renunțat chiar și la indici. Cititorul regretă că lucrarea se oprește la limita anului 1968. Sub aspect tehnic și bibliografic materialul se înfățișează într-o ținută îngrijită. El este divizat în două părți mari, prima tratînd istoria Ungariei (cum e și firesc, partea dominantă a lucrării, 219 pagini, 11 capitole) și a doua consacrată istoriei universale.

Capitolul introductiv al primei părți înfățișează instrumentele de lucru (cataloge, inventare, bibliografii, publicații), evoluția și problemele actuale ale istoriografiei și ale științelor auxiliare, metodele de cercetare, instituțiile de specialitate, relațiile cu popoarele vecine, istoria locală. Capitolele cu care continuă lucrarea urmează criteriul cronologic: istoria Ungariei pînă la cucerirea arpadiană,

cucerirea propriu-zisă, statul feudal pînă la înfrîngerea de la Mohács (1526), epoca feudalismului târziu (1526—1711 și 1711—1790), istoria Ungariei între 1790 și 1848, un capitol consacrat revoluției din 1848—1849, altul întinsei epoci dintre 1848—1919, apoi revoluția din 1918—1919, perioada 1919—1945 și istoria Ungariei după 1945. În cuprinsul capitolelor, materialele sînt organizate în mod științific, pornind de la izvoare și relevîndu-se apoi aspectele economice, politice, culturale. O atenție deosebită se acordă acestora din urmă, tratate ca probleme mai largi, de istorie a civilizației, menite să atragă astfel atenția cercetătorului străin. Dintre subdiviziunile ce expun aspecte specifice ale istoriei Ungariei, amintim pe cele privind agricultura, demografia, luptele cu turcii, cu habsburgii, istoria Transilvaniei între 1526 și 1711, apariția capitalismului, problemele națiunii maghiare, situația și acțiunile naționalităților, cercetările recente privitoare la revoluția de la 1848—1849 și la urmările acesteia, emigrația, absolutismul, dualismul austro-ungar, mișcările muncitorești și țărănești, primul război mondial, cele două faze ale revoluției din 1918—1919, ecoul și sprijinul acordat Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, frământările perioadei interbelice, dezvoltarea Ungariei după eliberare ș.a.

Partea a doua a lucrării, consacrată cercetărilor de istorie universală întreprinse în Ungaria între anii 1964 și 1968, grupează materialul — după un capitol introductiv — în secțiunile tradiționale ale epocilor antică, medie, modernă și contemporană. O parte dintre studiile din capitolul introductiv nu au însă caracter de istorie universală propriu-zisă, ci de generalități, metodologie sau teorie a istoriei. Parcurgînd fie și sumar paginile acestei bibliografii, se observă lesne faptul caracteristic că istoriografia ungară actuală a realizat un număr important de ample lucrări monografice în cele mai diferite probleme și epoci, care permit concluzii noi, mai temeinice și trecerea la elaborarea unor sinteze. Precizînd și aci că, din punct de vedere al conținutului istoric, o parte din lucrările recomandate de această bibliografie sînt, desigur, susceptibile de amendamente — în cîteva cazuri chiar fundamentale —, interesul nostru pentru aspectul bibliografic al lucrării ne face ca, trecînd peste cîteva mici inadvertențe, să o apreciem pentru tehnica de lucru mai sigură, care restituie o imagine relativ reală asupra nivelului istoriografiei din țara vecină.

După cum se poate constata din cele expuse pînă aici, între lucrările amintite există unele asemănări și deosebiri de metodă, rezultate din obiectivele lor, din

aspectele caracteristice ale istoriei celor două țări.

O altă lucrare pe care dorim să o semnalăm, este bibliografia *Lucrările Institutului de istorie al Academiei de Științe a U.R.S.S. 1936—1965* (4 volume, Moscova 1968), alcătuită de N. I. Kraineva și P. V. Pronina. Luorarea cuprinde în total 1819 titluri selective, adnotate, expuse în ordinea cronologică a apariției, începînd cu istoria țărilor străine, apoi a U.R.S.S. — probleme generale, epoci, accentul căzînd pe epoca contemporană. Primele trei volume cuprind perioadele dintre anii 1936—1954, 1955—1960 și 1960—1965, în timp ce ultimul volum conține anexele și indicii. La fiecare titlu se indică și recenziile respective. Lucrarea oferă un tablou interesant asupra activității unui important centru de studii istorice.

Împreună cu alte lucrări de profil asemănător — asupra cărora spațiul nu ne îngăduie să zăbovim — bibliografiile amintite au fost primite cu interes de participanții la cel de-al XIII-lea congres al științelor istorice de la Moscova.

Țara noastră s-a înscris pe linia preocupărilor bibliografice prin două lucrări similare, consacrate dezvoltării istoriografiei marxiste românești în sfertul de veac de la Eliberare (1944—1969) și anume: *Bibliografia istorică a României. I. 1944—1969*, comitet de redacție: Ștefan Pascu, Ioachim Crăciun, Bujor Surdu (Editura Academiei R.S.R., 1970. 386 p.) și *Istoricul și știința istorică din România 1944—1969* de Robert Deutsch, (Editura științifică, 1970. 878 p.), apărute într-o formă grafică de calitate superioară, cu indicațiile metodologice în mai multe limbi străine, prima cu un substanțial studiu istoriografic introductiv. Aceste două lucrări necesită o recenzie analitică comparativă, ceea ce nu e în intenția noastră să facem aici. Important este faptul că ambele înfățișează o mare cantitate de material informativ (aproape 8000 de titluri). Prima este elaborată mai riguros, mai clar, dar amîndouă prezintă scăderi, unele chiar importante. Ceea ce a surprins însă pe specialiști a fost, în condițiile cunoscutelor parcimonii a editurilor noastre, însăși apariția simultană a două lucrări absolut identice. Oare nu era mai bine să apară o singură lucrare cu mai puține scăderi? În privința clasificării materialului, ambele lucrări utilizează schema fundamentală clasică a împărțirii pe epoci istorice și a distincției între istoria României și istoria universală.

Din cercetarea mai multor lucrări bibliografice apărute în diferite țări pe tema producției istoriografice naționale relativ recente, se impune constatarea că,

și în acest domeniu, țara noastră se prezintă la un nivel care permite o confruntare internațională rodnică în acest domeniu.

Dezvoltarea impetuoasă a cercetărilor în numeroase țări ale lumii, momentele de bilanț ale acestora, cum sunt congresele mondiale, favorizează așadar apariția unor lucrări care reprezintă bunuri cîștigate, atît ale documentării istorice, cit și ale disciplinei bibliografice.

Alexandru PORȚEANU

REVISTA DE LA BIBLIOTECA NACIONAL „JOSÉ MARTÍ”. La Habana, Cuba. Año 61. 3ra. época — vol. XII. Número 1, Enero-Abril 1970. 180 p.

Ne parvine pentru prima dată un exemplar din acest interesant și bogat trimestrial cuban.

Periodicul publică în acest număr studii din domenii foarte diverse : istorie și critică literară, istorie, geografie, estetică, științe sociale și chiar beletristică propriu-zisă. Ne atrag atenția notele care însoțesc unele articole : studiul lui Juan Martinello despre critica literară cubană este, de fapt, o conferință ținută în fața studenților universității din Havana; originala autobiografie publicată de scriitorul Felix Pita Rodrigues face parte dintr-un ciclu de conferințe inițiat de Biblioteca Națională „José Martí” și intitulat „Viața și opera poezilor cubani”; documentatul studiu al lui Eliseo Diego asupra literaturii pentru copii are la bază conferința ținută în cadrul Întîlnirii de informare și actualizare a cunoștințelor bibliotecare, inițiată de aceeași bibliotecă; amplul articol în serie al lui Francisco López Segura este un veritabil curs de estetică; articolul lui Juan Pery de la Riva asupra geografiei istorice a Cubei furnizează informații prețioase asupra unui domeniu în care bibliotecarii nu trebuie să se simtă străini. Am accentuat asupra acestor note pentru a demonstra interesul arătat de către biblioteca națională informării multilaterale a bibliotecarului.

„Cronica” revistei cuprinde, în afara unor contribuții de înaltă ținută asupra unor personalități sociale sau culturale aniversate, o rubrică — foarte interesantă pentru noi — intitulată „Efortul pentru perfecționarea profesională”. Direcția națională a bibliotecilor din Consiliul Național al Culturii, care conduce Biblioteca Națională „José Martí” și rețeaua națională a bibliotecilor publice, desfășoară activități variate pentru a ridica nivelul cultural și capacitatea profesională a lucrătorilor ei din cele peste 50 de unități din întreaga

țară. Este descrisă mai întîi Întîlnirea de informare și actualizare a cunoștințelor bibliotecare organizată cu responsabilități muncii bibliotecare din rețea : desfășurată în două etape, timp de două săptămîni pe baza unui program bogat și divers, la această întîlnire au participat aproximativ 100 de lucrători din rețea și din biblioteca națională. Sînt apoi expuse principiile de funcționare ale Școlii de cadre tehnice auxiliare de bibliotecă școală care pregătește personalul bibliotecar de nivel mediu : trei ani de studiu, cu un an de practică pentru elevii anului 2. În timpul practicii, elevii urmează un fel de curs prin corespondență, care cuprinde și trei luni de internat în școală, pentru consolidarea materiilor studiate, pentru practica de laborator etc. În programul școlii sînt cuprinse disciplinele de specialitate — introducerea în biblioteconomie și știința informației, catalogare, clasificare, bibliografie, îndrumarea lecturii, organizarea și administrarea bibliotecilor etc. — și bazele disciplinelor care se predau în institutele preuniversitare : matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, geografie, limba spaniolă, literatură, limba engleză etc. Sînt descrise apoi cursurile de perfecționare, organizate de biblioteca națională de două ori pe an, cu o durată de 15 săptămîni și o sesiune de lucru în fiecare sîmbătă, pentru lucrătorii din bibliotecile de întreprinderi și instituții. Lucrători care au la bază cu totul altă pregătire profesională.

Am insistat mai mult asupra acestui aspect prezentat de revistă pentru că în momentul de față — mai mult decît oricînd — se pune cu acuitate la noi problema perfecționării bibliotecarilor.

Revista editată de Biblioteca Națională „José Martí” se prezintă ca o publicație de înaltă ținută științifică, cu informații bogate și variate și o prezentare grafică impecabilă.

Val. ALEXANDRU

FIȘIER

Stănescu, M. C. **MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ DIN ROMANIA IN ANII 1921—1924.** Buc., Editura politică, 1971. 293 p.

În peisajul literaturii noastre istorice această lucrare se impune prin conul de lumină pe care-l aruncă asupra unui domeniu și a unei perioade care a constituit în destul de mică măsură obiectul studiilor de specialitate, ca și prin ținuta științifică elevată, rod al unei investigații de profunzime și amploare.

Autorul tratează activitatea desfășurată de partidul comunist în pofida condițiilor de aprigă teroare dezlanțuită de clasele exploataoare, pentru întărirea rindurilor ei, pentru consolidarea legăturilor cu masele populare. Înfațișând acest proces, cartea scoate la iveală noi date și fapte ce pun în evidență și lupta neobosită a partidului pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenești, pentru un trai mai bun. M. C. Stănescu prezintă treptata afirmare a tinerului partid revoluționar pe arena vieții social-politice a țării, a poziției sale față de problemele majore ale societății românești. O parte deosebit de reușită a cărții o constituie înfațișarea amplului răsunet, a răscolitorului ecou pe care l-au avut în masele largi populare, în opinia publică internațională, evenimentul fărâșirii partidului comunist, arestarea participanților la istoricul Congres din mai 1921, procesul din Dealul Spirii, teroarea anticomunistă care a culminat în 1924 cu punerea partidului comunist în afara legilor.

Volumul reliefează și activitatea organizației comuniste de tineret, a altor organizații și asociații create sau îndrumate de partid. Mișcării sindicale ce traversa în acei ani o perioadă de puternice frământări și confruntări de poziții, marcată de numeroase consfătuiri, conferințe și congrese, i se rezervă în economia lucrării o parte substanțială. Pe parcursul a numeroase pagini autorul analizează pertinent programele organizațiilor socialiste și social-democrate ca și activitatea desfășurată de militanții aflați la conducerea lor.

Adresându-se cercului de cititori — tot mai numeros — care se apleacă cu pa-

sione asupra istoriei, ca și cercetătorilor de specialitate, lucrarea este un instrument de lucru deosebit de folositor. Credem însă că utilitatea cărții ar fi sporit în bună măsură dacă volumul ar fi fost însoțit de un indice de nume ca și de unul bibliografic.

Silviu ACHIM

Ceașescu, Ilie. **P.C.R. — STEGARUL LUPTELOR REVOLUȚIONARE DIN ANII 1929—1933.** Buc., Editura științifică, 1971. 315 p.

Închinat investigării unei perioade deosebit de importante din istoria țării și din evoluția mișcării muncitorești, din procesul de afirmare a P.C.R. ca forță revoluționară, volumul reprezintă un studiu monografic al crizei economice din anii 1929—1933 și a evenimentelor social-politice care în mod firesc au însoțit-o. Un prim capitol al lucrării analizează particularitățile pe care le-a îmbrăcat criza generală a capitalismului în România, politica de înrobire a țării dusă de marile monopoluri străine, ca și manevra cercurilor conducătoare din interior de a ieși din criză pe seama maselor populare. Autorul arată că reducerea treptată a salariilor, concedierea elementelor considerate „periculoase pentru liniștea publică”, repetatele curbe de sacrificiu, încălcarea brutală a legislației muncii, fenomenele de instabilitate ale guvernelor, politica complet antipopulară și internațională dusă de către clasele conducătoare sînt cîteva din cauzele care au generat o situație de răzvrătire, de luptă îndreptățită a proletariatului.

Unic partid care, deși se afla în anii negri ai ilegalității, și-a asumat în această vreme sarcina istorică de a conduce masele populare la luptă pentru ieșirea din criză pe cale revoluționară, a fost Partidul Comunist Român, avangarda clasei muncitoare, purtător al celor mai înalte idealuri ale poporului român. Demascarea cruntelor măsuri antipopulare luate de oficialitățile vremii și activitatea neobosită pentru unirea proletariatului, acțiunile susținute îndreptate spre reali-

zarea Frontului Unic Muncitoresc prin crearea comitetelor de jos care să cuprindă întreaga muncitorime, spre colaborarea cu oricare organizație dornică să lupte și să aplece interesele fundamentale ale țării, ale maselor exploatare, au fost de natură, demonstrează autorul, să producă în mișcarea muncitorească un „proces profund de clarificare ideologică și politică, de maturizare a sa”.

Cum era și firesc, un larg spațiu este acordat în structura lucrării evidențierii luptelor inițiate, organizate și conduse de către P.C.R. în această perioadă, radicalizării spiritului de revoltă ce cuprinsese masele, investigării amănunțite pe baza unui material documentar bogat, în bună parte inedit, a metodelor și formelor deosebit de variate și ingenioase folosite de partid pentru atragerea clasei muncitoare la luptă, pentru înfăptuirea și întărirea unității sale de acțiune. Reliefind momentele de culme ale înclăștării de clasă din perioada crizei — puternicile lupte de la Lupeni din vara anului 1929, eroica ridicare a petroliștilor din Valea Prahovei — ianuarie 1933, marea confruntare preilejuită de greva din februarie a ceferiștilor de la Atelierele Griuța Roșie, autorul reușește să detașeze cu claritate trăsăturile care caracterizează mișcarea muncitorească în această epocă. Un merit al lucrării constă în efortul autorului de a analiza urmările pe care le-au produs luptele proletarietului din 1929—1933 în dezvoltarea ulterioară a țării și totodată de încadrare a acestor înclăștări în ansamblul confruntărilor de clasă manifestate pe plan european și mondial în acei ani.

Prin volumul mare de informație, prin perspectiva nouă de cercetare adoptată asupra unor aspecte ale perioadei investigate, lucrarea se înscrie ca o realizare importantă în peisajul literaturii de specialitate.

Paul DOBRESCU

Cușnir-Mihailovici, C., Dagne, Fl. și Unc, Gh. **MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ DIN ROMÂNIA, 1916—1921. CREAREA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN.** Buc., Editura politică, 1971. 525 p.

Lucrarea, utilizând cele mai recente ciștigiuri ale cercetării de specialitate, înfățișează împrejurările în care s-a plămădit Partidul Comunist Român. Expozeul istoric, de o remarcabilă densitate factologică, reconstituie vibrant și sugestiv drumul de luptă al clasei muncitoare, într-o perioadă caracterizată prin convulsii și frământări sociale fără precedent, care

aveau să-și întipărească cu putere amprenta asupra evoluției societății românești.

Un prim capitol, rezervat epocii primului război mondial, ne dezvăluie un proletariat receptiv la marile comandanțe ale timpului, împletind lupta pentru o viață și lume nouă, socialistă, cu acțiunea energică, pentru desăvârșirea statului național român, și în același timp un proletariat consecvent internaționalist, saluând cu entuziasm Marea Revoluție din Octombrie sau luind chiar armele în mână ca să apere cel dintâi stat al sovietelor.

Autorii prezintă formele de luptă revoluționară ale muncitorimii — de la revendicări limitate, la greve generale, pe ramuri de producție, pe zone industriale sau regiuni, de la cerințe de natură economică la cele care au și un pronunțat caracter politic. Totodată, ei descriu procesul complex de maturizare treptată a partidului socialist, de întărire a aripilor stîngi, revoluționare. Volumul reliefează locul marii înclăștări de clasă din octombrie 1920, amintește influența avută în radicalizarea spiritului revoluționar al muncitorimii și întregul alai de confruntări de idei, de schimburi și ciocniri de opinii, care i-au urmat și care au limpezit calea făuririi partidului marxist-leninist al clasei muncitoare. Ultimul capitol al cărții, consacrat acestui moment, ne introduce în febra pregătirilor pentru un congres ce avea să devină istoric, în a cărui atmosferă de dezbateri creatoare s-a hotărât, în unanimitate, transformarea partidului socialist în partid comunist.

Sinteza științifică fundamentată pe o amplă investigație documentară, populată de numeroase chipuri de militanți revoluționari, creionați sobru, volumul de față se dovedește a fi un instrument de lucru deosebit de util, mai ales că sînt reevaluate și o seamă de interpretări și aprecieri greșite sau parțiale asupra acestei perioade, a trăsăturilor ei.

A. S.

Vlad, Constantin. **ESEURI DESPRE NAȚIUNE.** Buc., Editura politică, 1971. 174 p.

Din multitudinea de probleme dezbătute de lucrare, care nu epuizează însă, după propria mărturisire a autorului, întreaga arie a temei, reținem în mod deosebit prezentarea poziției Partidului Comunist Român față de problema națională și critica intransigentă, marxist-leninistă, a numeroaselor concepții burgheze, pretins științifice, privind națiunea. Tezele elaborate de partidul nostru cu privire la evo-

luția conceptului de națiune și a relațiilor dintre națiuni în condițiile contemporane contribuie la înflorirea multilaterală a națiunii socialiste române și afirmarea ei în viața internațională, la dezvoltarea continuă a relațiilor dintre state și popoare pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne și astăzi principiul unanim acceptate, constituind jaloane ale politicii internaționale. După cum arată Constantin Vlad, documentele Congreselor al IX-lea și al X-lea ale P.C.R., lucrările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, abordând într-un spirit realist problemele esențiale ale epocii contemporane, reprezintă contribuții de seamă la dezvoltarea teoriei marxist-leniniste a națiunii.

Teoriile integrării și supernaționalității, teorii ce domină gândirea burgheză, își găsesc în lucrarea filozofului român o critică documentată. Realitățile zilelor noastre, se evidențiază în volum, departe de a infirma necesitatea dezvoltării națiunilor ca forme de comunitate umană, cer cu acuitate continua lor consolidare. Națiunea română este pentru încă multă vreme o formă de conviețuire cu resurse ce sînt folosite în plin abia în perioada construcției societății socialiste.

Nu integrarea și supernaționalitatea, conchide autorul, ci cooperarea pe toate planurile, înrajuitorarea între statele lumii, indiferent de orînduirea socială, iată imperatiivele epocii noastre.

Lucrarea lui Constantin Vlad răspunde unor comandamente ideologice majore și constituie o reușită a literaturii românești de specialitate.

D. PETRE

Nicolau, Edmond. **OMUL INFORMATIONAL**. Iași, „Junimea”, 1971. 182 p.

„Procesul primirii și utilizării informației este procesul adaptării noastre la mediul înconjurător extern și al trăirii noastre efective în acest mediu.

Nevoile și complexitatea vieții moderne fac să crească cererile privind acest proces de informație mai mult ca oricînd înainte”.

Iată în aceste cuvinte ale lui Norbert Wiener, părintele ciberneticii, rațiunea unei cărți cum e *Omul informațional*. Volumul înmănușează eseuri ce invită la meditație asupra condiției omului contemporan în mediu pe care și-l creează și îl modifică într-un ritm tot mai alert. Partea de greutate a cărții se află în ca-

pitolele referitoare la cibernetică, la ordinatoare, „unelte ale creierului”, realizate „nu după chipul ci după esența noastră”, în paginile consacrate dezbaterii problemelor activității intelectuale controlabile, modelării minții și personalității umane. Autorul accentuează sensul profund uman al creării și utilizării calculatoarelor și dezvăluie similitudinile de sistem cibernetic între mașină și om. Astfel, un tînr în procesul instrucției adoptă un program aidoma unui computer.

„În orice caz, în viitorul dv., stimat cititor, se află un calculator” ce poate elibera omul de muncile intelectuale de rutină, îi poate oferi informația selectată și, pe măsura resurselor nefolosite încă judicios ale creierului, îi poate sluji ca model în cunoașterea de sine.

Datorită computerului, arată Edmond Nicolau, vom înțelege poate procesul ascuns al activității de creație. Poeziile, simfoniile compuse cu ajutorul mașinilor cibernetice și privite astăzi cu un suris sceptic de public vor fi în viitor lucruri obișnuite.

În viziunea autorului, conceptul de informație (cu implicații în știință, în economie, în sistemul instructiv-educativ, în artă) va accentua diferențierea dar totodată și integrarea omului în mediu și va contribui la o mai bună autocunoaștere, la o continuă autoperfecționare.

Omul informațional este o carte scrisă simplu, concis, direct, acoperind la un nivel perfect accesibil o problematică diversă. Ea își atinge țelul nemărturisit de a ne emoționa în fața „măreției omului, cea mai informațională ființă a sistemului solar”.

Sergiu BALABAN

Neagoe, Manole. **NEAGOE BASARAB**. Buc., Editura științifică, 1971. 264 p.

Personalitatea și domnia lui Neagoe Basarab a suscitât interesul multor istorici și literați. Cartea lui Manole Neagoe nu dă răspuns la toate întrebările sau controversele ivite pînă acum, dar are marele merit de a veni cu unele ipoteze interesante (ca de exemplu cele referitoare la originea familiei domnitorului) pe care le argumentează convingător. Autorul cercetează minușios politica externă și concepția lui Neagoe Basarab despre politică și arată rolul de loc neglijabil pe care Țara Românească îl juca în această perioadă pe plan internațional, demonstrînd astfel ideea că un popor mic, dacă duce o politică înțeleaptă se poate afirma în contextul politic european. În cadrul vo-

lumului se face o substanțială analiză a concepției despre instituția supremă a țării — în speță domnia — și se arată, pe baza sfaturilor din *Învățăturile*, originea acestei concepții, rădăcinile ei greco-bizantine și biblice. Toate datele despre instituțiile analizate confirmă că *Învățăturile* au fost scrise de Neogoe Basarab. Manole Neogoe demonstrează că numai la începutul secolului XVI putea fi scrisă o asemenea operă. Domnitorul ne apare ca o personalitate complexă: om de acțiune și în același timp un rafinat, cititorul unui monument de artă splendid și autorul primei scrieri importante din literatura românească veche. Chiar dacă concepția lui Neogoe Basarab afirmată în *Învățăturile către fiul său Teodosie* are la bază literatura religioasă, gândirea sa se înscrie într-un sistem original. Ultimele capitole ale cărții lui Manole Neogoe se referă la aspectele politicii interne a lui Neogoe Basarab și la familia sa și ne introduc în atmosfera legată de lupta pentru domnie și pentru păstrarea ei.

Apărută în colecția „Pagini din istoria patriei” cartea este înzestrată cu frumoase ilustrații, bine selecționate, pentru a completa informația și a da lucrării un aspect plăcut, adresându-se unor cercuri largi de lectori, deoarece faptele istorice sînt înfățișate într-o formă literară accesibilă.

Gelcu MAKSUTOVICI

Rousselet, Jean. **ADOLESCENTUL — ACEST NECUNOSUT.** Buc., Editura politică, 1969. 279 p.

Autorul abordează competent problema adolescenței de pe poziția psiho-socio-pedagogului și de pe cea a medicului. El stabilește un echilibru judicios între aspectele de ordin teoretic (necesare practicantului pentru a-și fundamenta în mod științific acțiunile) și îndrumările ușor de urmat în activitatea oricărui educator. Cartea acordă atenție atât unor subtilități și noutăți de ordin medical (de exemplu interpretarea prezentei albuminuriei) cât și unor probleme relativ simple, cunoscute îndeobște dar încă insuficient de bine rezolvate în viața multor familii (regimul alimentar).

Jean Rousselet tratează diferențiat problemele fetelor și băieților, adolescenților din medii de muncă diferite (licee, școală tehnică, centru de ucenicie) și remarcă pe fondul manifestărilor tipice, deosebirile individuale. Ex.: „...rar se întâmplă ca un tânăr să prezinte în întregime și într-o succesiune ordonată toate simptomele cla-

sice ale pubertății psihologice” — p. 125 și „Fiecare adolescent pune o problemă particulară care scapă oricărei încercări de sistematizare și nu poate deci beneficia de precepte educative generale”. De altfel, asemenea precepte sînt evitate de lucrare. Autorul nu uzează de formulele generalizatoare. Analiza pe care o face manifestărilor specifice adolescenților denotă o subtilă și profundă înțelegere atât a acestei perioade de vîrstă cît și a reacțiilor obișnuite ale familiei, ale adulților, față de adolescent.

Jean Rousselet izbutește să contureze un adolescent real, neschematizat, fără exagerări idilice sau trăsături negative îngroșate.

Volumul doctorului Rousselet beneficiază și de un „cuvînt înainte” scris de conf. univ. Virgiliu Radulian, prin intermediul căruia cititorul este introdus atît în problematica lucrării cît și avertizat asupra notelor ce diferențiază adolescența tinerilor din Franța de astăzi de cea pe care o trăiesc adolescenții noștri.

Străină cu totul manierei de tratare didactice, cartea este scrisă într-un stil accesibil și se recomandă ca o lectură utilă specialiștilor, educatorilor precum și adolescenților înșiși.

Luminița GHIVIRIGĂ

Bogza, Geo. **TARA DE PIATRA.** Buc., „Minerva”, 1971. 104 p.

Cuvîntul înainte care precede ediția definitivă a *Țării de piatră* este tulburător. În el, scriitorul mărturisește că de fapt paginile acestei cărți, socotite multă vreme de către critică și de către însuși autorul lor ca aparținînd reportajului literar sînt mai curînd izvorîte din imaginația lui, ca oricare operă de artă, Geo Bogza abjură, nu se mai recunoaște reporter, adică dornic să urmărească curios, cu febrilitate, faptele din lumea înconjurătoare. Într-adevăr, în *Tara de piatră* el nu înregistrează conștiințios evenimentele pentru a-și informa apoi cititorii, așa cum ar face un ziarist. Ziaristica este o meserie nobilă, dar lui Geo

Bogza îi lipsește puterea de a se risipi cu egală dărnicie datelor imediate ale realității. El le alege pe cele care i-au răscolit adîncurile ființei și le deformează potrivit voinței sale: „Prizonier al propriei mele firi, am dat realității mult din chipul și asemănarea mea, transfigurînd-o sau redimensionînd-o“. Incursiunea lui în Țara de piatră devine astfel o experiență de viață și nu o expediție în scopuri documentare.

Țara de piatră este ținutul moților năpăstuiți de prin anii 1935. Dar talentul scriitorului a metamorfozat aceste meleaguri în tărîmuri mitice, halucinante, în existența cărora nu crezi și de aceea nu simți nici o clipă imboldul de a le căuta pe hartă. În mijlocul unei naturi răvășite parcă de o vraja se petrec aici ritualuri de neînțeles. Oamenii acestor pămînturi le execută resemnați, ca sub imperiul unui blestem. Teroarea i-a transformat în osîndiți care își reiau zilnic caznele sub supravegherea unor zbiri neîndurători. Într-o umiliți și cei care îi batjocoresc s-a încheiat parcă un pact, transmis din generație în generație, în virtutea căruia este firesc ca unii să se nască victime și alții călăi.

Obijduiții care se tîrăsc prin neprietenoasa Țară de piatră suportă suplicii de neînchipuit. Însă ei nu ispășesc nici o vină, de parcă un zeu a abătut asupra lor chinul numai pentru a le contempla suferința neputința.

Geo Bogza pătrunde cu sfială în intimitatea acestor locuri și caută zadarnic să le afle misterul. El este martorul care privește dar nu poate interveni, nu poate alina mîhnirea semenilor săi. Neprimii în ceata de condamnați, lui nu-i rămîne decît să-și asume suferința lor așa cum Dante în călătoria sa prin infern împărtașea durerea nefericitelor întîlniți în cale. Geo Bogza se socotește vinovat că nu face parte din această mulțime care se încovoiaie sub „vitregia naturii și a istoriei“ și își răscumpără sufletul, se izbăvește, cu prețul scrisului său generos.

George MAREȘ

Brad, Ion. POEME. Buc., „Albatros“, 1970. 232 p. (Cele mai frumoase poezii)

Ion Brad (n. 1927) își stăpînește autoritar versul fără să se abandoneze nici o clipă experimentelor lingvistice sau obscurităților de expresie. Poeziile lui au curgea unui riu care nu se revarsă niciodată dincolo de albia sa. Nu prin spectaculosul formeii tulbură poemele scrise de autorul volumelor *Fintini și stele* (1965),

Ecce tempus (1968), *Orga de mesteceni* (1970) ci prin adevărurile omenesti pe care le comunică. Lirica lui Ion Brad izvorăște din sentimentul unei responsabilități pe care poetul și-o asumă ca pe o datorie sfîntă. El se socotește reprezentantul unui neam urgisit odinioară și care astăzi, cînd nimic nu-i mai împiedică împlinirea, dă glas bucuriei sale de a trăi.

Poetul nu-și inchipuie că talentul său este un privilegiu ce îl izolează de restul semenilor. Dimpotrivă, Ion Brad refuză de obicei să-și dezvăluie frămîntările intime, neimportante poate pentru ceilalți și preferă să vorbească în numele tuturor, cu demnitatea și dirzenia moștenite de la tărâni cărora le este urmaș: „De veacuri lungi iobagii semănară / Cu bob de aur un pămînt străin. / Sint glasul lor acum cînd liber ară / Cu cinci brăzdare plugu-n adîncimi“.

Versurile lui Ion Brad evită excesele, au o anumită podoare. Ele celebrează echilibrul și liniștea, împăcarea deplină cu rosturile existenței. Chiar și cînd scrie despre moarte poetul alungă accentele sfîșietoare pentru că extincția este privită potrivit credinței de pe aceste meleaguri, ca o înviere în mijlocul naturii.

Multe din poeziile lui Ion Brad amintesc de pasteurile lui Vasile Alecsandri. Ca și bardul din Mircești, autorul volumului *Orga de mesteceni* glorifică roadele pămîntului, munca pe ogoare, frumusețea peisajului. (*Toamna în vie, Azi-noapte, După cules, Toamnă cu brînduși, Ceapa pe luncile toamnei, Caiet*). Anotimpul favorabil temperamentului său este toamna, cînd pretutîndeni domnește o atmosferă calmă și o lumină fără putere scaldă întregul tărîm. Ion Brad nu laudă vegetația care crește cotropitoare, puhoaiete ce mătură stîncile din cale. El este fascinat de natura în care omul a intervenit și a inblînzit-o. De aceea, îl vedem pe poet rătăcind mai curînd prin holde și podgorii decît pe crestele munților sau prin hățșuri lipsite de soare. „Dar cît de drag mi-e toamna cînd via te îmbie / Cu mari chiorchini de aur brumat din razachie / Cînd mii de sori minusculi s-aprind, adorm, scilpesc / În boabe mari de struguri cu gust busuiolesc, / Cînd glasuri dragi de fete sporesc vieții slava, / Curgînd vioi în lume ca-n vadul ei Tîrnava“.

Dragoș VILCEANU

Lazăr Ecaterina. AVEAM OPTSPREZECE ANI. Roman. Buc., „Albatros“, 1971. 292 p.

Două destine stau față în față. Cel al mamei, care, la optsprezece ani, condamnată la moarte pentru activitatea sa în

rindurile mișcării comuniste, împotriva fascismului și a războiului hitlerist, își așteaptă într-o celulă de închisoare plutonul de execuție, și cel al fiicei, care, la optsprezece ani, trăiește plener sărbătoarea vârstei, în atmosfera caldă a casei părintești.

Sensul este parabolic.

Pentru ca astăzi copiii, tineretul, să-și trăiască liberi și fericiți tinerețea, comuniștii și-au dăruit viața, uneori pînă la sacrificiul suprem, într-o luptă dîrză, acerbă, dusă în condițiile negrei ilegalității, împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru libertate și egalitate socială. Scrisă la persoana I, această carte pe care autoarea o subintitulează „roman”, se apropie atît prin substanța sa epică, cît și prin tonalitatea narațiunii de genul memorialistic. Ecaterina Lazăr își amintește: „...am avut și eu optsprezece ani”... Și rînd, pe rînd, reface drumul parcurs de Tinca, de la conștiința individuală la conștiința de clasă, de la revolta surdă, pentru nedreptățile pe care le suferă ea însăși, la lupta conștientă și organizată împotriva nedreptăților sociale, sub conducerea partidului comunist.

Substanța acestei cărți este adevărul și chiar dacă, pe alocuri, autoarea dă scrierilor sale o coloratură românească, ea rămîne în primul rînd o *carte-document*, cu un profund caracter educativ.

Flavia BUCOV

Paraschivescu, Miron Radu. **ULTIMELE.** Buc., „Cartea românească”, 1971. 104 p.

În *Ultimele*, presimțindu-și parcă sfîrșitul care nu avea să întîrzie, Miron Radu Paraschivescu (1911—1971) își contemplă într-un moment de răgaz întreaga creație. Cartea nu este însă o culegere din volumele anterioare. Maestrul oferă un spectacol de adio la care aduce instrumentele folosite și abandonate de el de-a lungul anilor și le face să răsune din nou. De aceea, *Ultimele* posedă o structură mozaicală. Unele versuri slăvesc fapte și obiecte precum poemele din *Lauda*, cîteva au umorul tragic al *Cinticelor țigănești*, pe cînd altele reamîntesc cadența impecabilă și aspirațiile de clasicitate ale *Trîstelor*. Dar *Ultimele* evocă cel mai mult *Declarația patetică*, ca și cum M. R. Paraschivescu a dorit să dănuie în memoria cititorilor sub imaginea poetului obsedat de probleme sociale. Autorul *Laudelor* nu scrie „frumos”, versul său nu place „rafiinaților” deoarece nu-i transpune într-o lume diafană, lipsită

de convulsii. Poeziile lui nu mîngie conștiințele și de aceea el știe că incomodează pe cei care rivnesc să rămînă subjugați universului inconsistent al visurilor. „Eu nu sînt poet publicabil / Cu versul subtil și afabil / Cu strofa și metrul cantabil” / (Sine ira).

Poemele lui M. R. Paraschivescu, ca și cele ale lui Whitman sau Maiakovski, nu trebuie citite în singurătatea odăii. Ele au nevoie de spațiul larg al piețelor unde, clamate cu voce bubuitoare, să răscolească mulțimile, să le judece și să le învețe.

Autorul *Declarației patetice* contrazice mitul despre poetul claustrat în pacea unei chilii, indiferent de zgomotul cetății. Adevărată conștiință a veacului, el scrutează cu luciditate epoca modernă și îi prezintă contradicțiile. El se revoltă împotriva umilirii și împilării omului pe alte meleaguri (*Colonialism*), biciuiește necrutător pe cei care provoacă surizători atrocitățile din Vietnam (*Din depărtate țărături*), polemizează cu impostorii (*Și-așa-i bine*). M. R. Paraschivescu scrie pătimaș o excelentă poezie militantă. Patosul său electrizează, incită, îndeamnă la reflexie. Cuvintele par desprinse din ființa poetului, astfel încît pînă și un arid *Manifest electoral* este străbătut de un suflu ce îl transfigurează într-o meditație gravă. Forța de convingere a discursului poetic rostit de Miron Radu Paraschivescu rămîne la fel de penetrantă și atunci cînd poetul se-ncintă de cuceririle tehnicii contemporane (*Dintr-un 21 al lunii*) sau preamărește patria socialistă: „Ce limpede, Patrie, crești / Acum cînd vara e-nvînsă, / Cînd, liberă, lumii dai vești / de lupta și truda nestînsă, / Cînd fiii tăi cearcă noi culmi / În fabrici și-ntinse ogoare. / Cînd vara mai freamătă-n ulmi, / Tu pîlpîii de-o nouă dogoare / Și pacea și munca slăvești / În cîntece largi și largi schele / Cînd liberă lumii dai vești / Prin sîngele nalt din drapele.”

D. V.

Trivale, Ion. **CRONICI LITERARE.** Buc., „Minerva”, 1971. 592 p.

Retipărirea lui Ion Trivale reprezintă un act editorial curajos, nu pentru că aceasta ar fi legată de cine știe ce dificultăți, ci din alt motiv. Despre criticul literar care abia apucase să se afirme înainte ca moartea să-l secere, s-au spus — cum se știe — multe cuvinte elogioase. Cronicile lui ar fi fost — după G. Călinescu — cele mai serioase și mai substanțiale din anii cînd au fost scrise (1912—1913). Dacă

n-ar fi murit atât de tânăr, „critica română ar fi avut astăzi un alt aspect”. Dar cite din aceste aprecieri admirative nu erau stîrnite și de împrejurările în care pierise curînd naturalizatul Iosif Netzler, cu capul pe mitralieră, la Turtucaia, apărînd pămîntul patriei?

Actul editorial este curajos fiindcă acceptă examenul sever al timpului dincolo de orice circumstanțe biografice. Mai mult, îngrijitoare și prefațatoarea volumului, Margareta Feraru, nu s-a temut să adauge culegerii pe care și-a alcătuit-o Trivale însuși din cronicile sale literare în 1914 și numeroase alte pagini ale lui de critică, lăsate prin „Noua revistă română”, sau nepublicate niciodată. Această îndrăzneală merită toate laudele. Recitit azi, Trivale se dovedește nu numai un critic serios, cu o solidă pregătire estetică, inteligent, prob și fin analist, dar de loc vetust. Anti-impressionismul său, ambiția de a raționaliza emoția estetică și a-și sprijini judecățile pe o analiză minuțioasă a felului cum e construită opera literară discutată întîlnește o tendință foarte modernă a exegezei literare. Interesul arătat specificului național, la un critic format de Mihail Dragomirescu, constituie altă notă actuală a foiletonisticii lui Trivale. Apoi, pledoaria sa consecventă pentru realism nu poate iatăși să ne lase indiferenți. Surprinzător e și faptul că pînă și ingustimile care i s-au reproșat (rezistența opusă simbolismului) ne apar azi mai puțin opacități, cît obiecții adesea justificate împotriva punctelor vulnerabile ale unei poetici. Neîndoios, criticul prea raționalist, cum s-a spus, se simte fatal atras către acea searbătă Gedanklyrik care l-a făcut și pe Mihail Dragomirescu să-i acorde o prețuire exagerată lui Panait Cerna. Greșește și cînd între *Cocoșul negru* de Victor Eftimiu și piesa *Letopiseți* de Mihail Sorbul o preferă pe ultima. Timpul nu l-a confirmat nici în cazul lui Dragoslav sau Cazaban. Însă chiar și acolo unde conțin aprecieri eronate, aceste cronici se recitesc cu plăcere, fiindcă oferă spectacolul reconfortant al unei inteligențe ascuțite, aplicate atent și riguros să surprindă articulațiile operelor literare și să le explice mecanismul funcțional. Volumul conține, pe lângă note copioase, și o prețioasă „addendă”; aici găsim reproduse textele autorilor cu care Trivale a intrat în dispute teoretice (Emil Isac, F. Aderca, Mihail Dragomirescu sau Constanța Marinescu).

Remarcabil studiul introductiv, prin bogăția informației, finețea interpretărilor, judiciozitatea aprecierilor, deși poate, pe alocuri, ar fi trebuit să se insiste ceva mai mult asupra structurilor ideologice mentale ale criticului, astfel ca logica di-

feritelor sale atitudini să iasă mai limpede la iveală.

Demonstrîndu-și încă o dată certa vocație de editor, Margareta Feraru a avut o foarte meritorie inițiativă, prilejuind o binevenită și îndreptățită reactualizare a lui Ion Trivale.

Ovid. S. CROHMĂLNICEANU

Doncev, Anton. **VREMURIDE RĂSCRUCE.** Buc., „Minerva”, 1971. 531 p.

Pentru scriitorul bulgar Anton Doncev (n. 1930), istoria strămoșilor săi reprezintă un prilej de îngîndurare și de venerație. Autorul *Vremurilor de răscruce* a scormonit cu pioșie vrafurile de letopisește, a ascultat cuprins de dor cîntecele din bătrîni și a urzit o poveste răscolitoare despre oamenii ținutului Elinden, care, în veacul al XVII-lea, constrînși de turci să-și lepede credința, au cutezat să-și înfrunte vrăjmașii. Cartea lui Anton Doncev este construită din alăturarea manuscriselor unor cronicari imaginari, părintele Aligorko și Venețianul, primul aflat în tabăra răzvrătiților iar al doilea în robie la ieniceri. Personalitatea distinctă a povestitorilor se răsfrînge asupra scrisului lor. Istorisirile lui Aligorko și ale Venețianului nu seamănă nici chiar atunci cînd ei relatează o aceeași întîmplare. Sensibilitatea, cultura și filozofia de viață diferite îi separă în înțelegerea evenimentelor, deși amîndoi urăsc nedreptatea și oprimarea. Părintele Aligorko participă cu însuflețire la frămîntările obștii țărănești și o călăuzește pentru a-i asigura supraviețuirea, chiar și cu prețul compromisului. El este un iluminat căruia i s-a hărăzit să-și apere neamul și mealegurii unde existența înseamnă un lanț monoton de ritualuri, respectate cu strictete deoarece ele asigură bunăstarea și tihna membrilor colectivității. Părintele rivnește să reinstaureze pacea în ținutul Elinden. Neamul lui iubește mai curînd eresurile moștenite din vechime și păstrate cu grijă, cîntecele de demult, truda pe ogoare sau păstoritul pe crestele semețe

decit zângănitul armelor și încăierările singeroase, contrare rinduieilor firii.

Conștiința Venețianului este mai torturată. Sol al Apusului orgolios, el privește la început indiferent vânzoleala celor din jurul său, preocupat doar de propria lui ființă. Venețianul este străinul care contemplă și care nu împărtășește soarta nimănui. Însă istoria nu admite expectativa și jocul ei capricios smulge din încremenire pe oricine vrea să i se sus-tragă. Când trebuie să opteze decise de partea cui se află, Venețianul, care a îndrăgit cu vremea simplitatea și bună-tatea țăranilor, își convertește fala de curtean în umilință și iubire pentru cei suferinzi.

Aligorko, Venețianul, Manol, baba Srebra, ienicerul Karaibrahim, Suleiman-aga sînt personaje impresionante prin grandoearea lor. Zbuciumul sufletesc le este provocat de drame reale, de întimplări violente în care sînt tîrîți fără voie. Dacă unii dintre eroii din literatura de astăzi sînt stingheri și ursuzi și își țipă dureri de multe ori închipuite, cartea lui Doncev reaminteste personajele mărețe ale epopeelor antice, care, confruntate cu asprimea unor „vremuri de răsruce”, nu se prosternau, nu cereau umilă îndurare și, înăbușindu-și aspirațiile egoiste, luptau și se jertfeau pentru fericirea celorlalți semeni.

G. A.

Ekström, Per Olof. N-A DANSAT DECIT O VARĂ. Buc., „Univers”, 1971. 382 p.

Poate că, într-un fel, este nedrept ceea ce vom afirma: succesul acestei cărți dincolo de hotarele Suediei a fost sporit și grăbit de filmul cu mare răsruet apărut acum ceva mai bine de zece ani și difuzat în foarte multe țări.

Romanul, apărut în original în anul 1949 e povestea simplă, desfășurată într-un sat suedez, a unei iubiri între doi tineri, Göran, studentul și țărăncuța Kestrin — între care se află o prăpastie socială, pe care ei vor, totuși, să o ignore. Dar, așa cum se presimte și cum era de așteptat, lucrurile vor sfîrși rău, prin moartea micuței Kestrin într-un accident de mașină. De altfel mai toate poveștile de dragoste, în orice caz toate poveștile de dragoste exemplare ale acestui secol, aparținînd așa-numitului „nou roman-tism”, sfîrșesc în acest mod trist, stupid, revoltător. Pentru că, în fața atîtor și atîtor dificultăți ale vieții moderne nimeni sau aproape nimeni dintre lectori n-ar mai accepta poveștile de iubire ai căror eroi sînt uitați undeva într-o fericire înex-istentă.

Romanul lui Per Olof Ekström are marea calitate de a fi autentic și natural în tot ce spune, fie că este vorba de sentimentele celor doi tineri, de reacția celor din jur, de lumina coborîță asupra unor figuri ale satului. De altfel, cartea a suscit în anul apariției vii controverse în presa literară suedeză, autorul fiind deopotrivă atacat și apărat pentru scrierea sa și condamnat în special pentru o așa-numită atitudine ireverențioasă față de biserică. Traducerea romanului caută să familia-rizeze pe cititorii noștri cu reprezentantul unei literaturi care are astăzi cîțiva scriitori mari.

S. T.

Faulkner William. ZGOMOTUL ȘI FURIA. Buc., „Univers”, 1971. 318 p.

Iată cum mărturisește Faulkner însuși felul în care și-a scris cartea: „Aceasta a început cu evocarea chiloțelor mur-dari ai unei fetițe, care se urcase într-un cîșor pentru a privi prin fereastra salo-nului, în timp ce frații ei, care n-avuse-seră curajul de-a se sui și ei, așteptau jos să vadă ce vede ea. Am încercat să spun asta cu primul frate, dar nu era de-ajuns. Așa a apărut partea întii. Am încercat cu un al doilea frate, dar tot nu era de-ajuns. Așa a apărut partea a doua. Am încercat cu cel de-al treilea, pentru că fetița Caddy răminea în con-tinuare, pentru mine, prea frumoasă și prea emoționantă pentru a o reduce la rîlul de a povesti ceva ce se întimpla, credeam c-ar fi fost mult mai pasionant s-o vezi cu ochii altcuiva. Dar am eșuat și cu aceasta și atunci am încercat eu insumi — în partea a patra — să povestesc ce s-a întimplat dar am eșuat și eu”. Desigur, marele William Faulkner, laureat al Premiului Nobel în 1949, e mult prea modest în mărturisirile sale. *Zgomotul și furia* este considerat de foarte mulți exegeți (și chiar și de au-tor) drept cel mai bun roman falknerian (sau, oricum, una din capodoperele auto-rului) apărut însă (în 1929) cu mult înainte de a se fi format un public pen-tru o astfel de scriere. În felul acesta se explică întîrzierea cu care cartea a fost primită și iubită de cititori. *Zgomotul și furia* e romanul sfîrșitului familiei Compson (care apare și în alte scrieri ale lui Faulkner). Jason III Comp-son, căzut de mult în patima beției, va muri lăsînd grija familiei în seama unuia din cei trei fii, Jason IV. Mai înainte însă, fiica sa Caddy are o pasiune violentă pentru un aventurier și rămîne însărci-nată. Un alt fiu, Quentin, student la

Harvard, se sinucide. E începutul sfârșitului, chiar dacă tinăra Caddy va reuși să se mărite cu un oarecare, pentru că va divorța la scurtă vreme și va da naștere unei fetei, după care va fi alungată de acasă, iar fetița, după ce va crește, va urma într-un anume fel calea mamei. Celălalt copil, Benjamin, născut idiot, va fi dus la un azil după ce se va fi sfârșit și mama sa. Iar Jason IV, neîndurător și lipsit de scrupule va reuși să-și întocmească o situație socială dar nu va avea urmași și totul se va pierde. Pentru că, de fapt, singurii care vor rămâne vor fi negrii — bătrîna Dilsey care „a văzut începutul și a văzut sfârșitul”. „Ei au dăinuit” — spune Faulkner.

Zgomotul și furia e însă altceva decît această ultimă esență la care l-am redus. Pentru simplul motiv că într-o cu totul altă parte stă marea lui putere de captivare. *Zgomotul și furia* este foarte dens, temele și planurile de acțiune se întretaie în străfulgerări de o clipă, scrierea urmărește îndeaproape meandrele gândirii personajelor și toate interferențele străine în gîndurile lor. Dar dificultatea lecturii (un tablou sau o muzică modernă se per-cep oare din întîia clipă?) este copios răsplătită.

Stelian TURLLEA

TRISTAN ȘI ISEUT. — Bernardin de Saint-Pierre. **PAUL ȘI VIRGINIA.** — Abatele Prévost. **MANON LESCAUT.** Traduceri de Alexandru Rally, Alice Gabrielescu și Victoria Ursu. Buc., Editura Eminescu, 1971. 392 p.

În cadrul colecției *Romanul de dragoste*, Editura Eminescu a reunit într-un singur volum trei dintre cele mai celebre opere ale literaturii franceze, care, deși create în diferite epoci, de către scriitori aparținînd unor curente și școli literare deosebite, slăvesc cu aceeași înflăcărare iubirea capabilă să infrîngă spațiul, timpul și prejudecățile sociale pentru a se împlini și a dăinui pururi.

Tristan și Iseut, tradus după prelucrarea lui Joseph Bédier, a fost compus în versuri în secolul XII de truverii anglo-normanzi Bérout și Thomas. S-au păstrat numai fragmente din cînturile lor, alături de ele circulînd în veacul al XIII-lea și o legendă în proză despre Tristan. Aceste versuri au căpătat foarte repede o mare răspîndire avînd variante în engleză, scandinavă, italiană și germană. Cea a lui Gottfried de Strasbourg a constituit mai tirziu sursa dramei lui Wagner. Simbolurile poveștii au avut ecouri profunde pînă în literatura contempo-

rană, printre operele care pornesc de la acest motiv numărîndu-se și un roman al lui Thomas Mann. Acțiunea legendei ne duce pe misteriosul tărîm breton, populat de vrăjitori și monștri, de zîne și cavaleri neînfricați. Dacă pătrundem însă dincolo de vălul de basm, aflăm cea mai autentică și omenească dramă amoroasă din cîte s-au scris, cea a vi-teazului Tristan, îndrăgostit de soția unchiului și prietenului său Marc, Iseut-cea-bălaie, care la rîndul ei îl iubește nemărginit. Eroi nu sint crugați de nici o suferință. Procesele de conștiință și intrigile, despărțirea și minciuna, mereu noi și noi stavile se pun în calea dragostei lor. Dar sentimentele care-i leagă devin tot mai vii și mai trainice în urma încercărilor. În cele din urmă moartea însăși nu-i poate separa; o creangă de măcieș, înflorită pe mormîntul lui Tristan se apleacă simbolic deasupra mormîntului frumoasei și nefericitei Iseut, care nu supraviețuise stingerii din viață a iubitului ei. Traducerea lui Al. Rally a reușit, în ciuda dificultăților întîmpinate, să redea poezia arhaică și măreția simplă a originalului. Ca să sublinieze general-umanul istoriei lui Tristan și Iseut el a folosit terminologia basmelor românești împletind-o cu cea a ciclului breton. A rezultat o tălmăcire de o mare sensibilitate și frumusețe.

★

Din opera vastă a abatelui Prévost (1697—1763) nu a rezistat decît romanul *Manon Lescaut*, care urmărește viața unei femei de moravuri ușoare. Pasiunea oarbă a cavalerului Des Grieux pentru adorabila, ușuratică și risipitoarea Manon, ahtiată după lux și distracții, îl duce pe ultima treaptă a decăderii. Totuși, nici în cele mai grele clipe el nu o părăsește pe femeia iubită, punînd viața și libertatea ei mai presus de sine. Legătura între cei doi tineri se desfășoară în cadrul înaltei societăți pariziene a vremii ale cărei moravuri corupte sint astfel dezvăluite. Eroi devin mai cuvînd victimele acestei societăți decît ale propriilor lor slăbiciuni.

★

Paul și Virginia aduce un suflu de prospețime și puritate într-o lume imorală și blazată de eșecul plăcerilor. Bernardin de Saint-Pierre (Jacques Henri) a vrut să realizeze în *Paul și Virginia*, publicat în 1788, romanul omului natural. Naturismul lui Jean Jacques Rousseau este exprimat prin mijlocirea iubirii naive, spontane și firești care se înfiripă departe de civilizație, în ambianța exotică a pămînturilor tropicale.

Cartea tinde să ilustreze prin intermediiul duioasei iubiri dintre doi adolescenți, crescuți într-un ținut sălbatic și izolat din insula Mauriciu, cât de minunată ar fi existența omului dacă n-ar veni în contact cu falsele norme ale unei societăți necinstite și vicioase. Romanul pune în antiteză traiul senin și lipsit de constringeri umilitoare al lui Paul și al Virginiei cu cel al nobilimii din Franța. Multă vreme cei doi tineri neștiutori se supun doar legilor firii în sinul căreia trăiesc muncind cu voce bună. În clipa însă, când, cu intenția de a asigura viitorul celor ce-i sint dragi, Virginia consimte să plece în Franța la bogata ei mătușă, șirul nenorocirilor începe. Atitudinea critică a autorului față de aristocrație se arată prin suferințele Virginiei transplantată într-un mediu pe care nu-l înțelege și cu care bunul ei simț înăscut o face să fie în total dezacord. Reîntoarcerea în paradisiul pierdut nu-i mai este îngăduită căci moartea o împiedică să atingă țărnul natal atât de mult visat. Înscrind-se în curentul preromantic, Paul și Virginia are un pronunțat caracter liric și descriptiv fiind printre primele romane care își plasează acțiunea în cadrul naturii exotice. Purtându-ne pe aripile dragostei împărțite și fără leac, cele trei romane, învăluite în nimbul idealității, respiră un aer de dulce dor și melancolie, de suavități și farmec. Să sperăm, încheind ca autorul lui *Tristan și Iseut* că îndrăgostiții vor găsi în aceste cărți alinare „împotriva nestatorniciei, împotriva nedreptății, împotriva dezamăgirii, împotriva mîhnirii, împotriva tuturor relelor iubirii”.

Sanda RADIAN

Páskándi Géza. STICLE. În românește de Adela-Rodica Sălăgianu. Buc., „Cartea românească”, 1970. 285 p.

Scriitorul Páskándi Géza (născut la 18 mai 1933, în apropiere de Satu-Mare) ne oferă în talmăcirca Adelei-Rodica Sălăgianu un mănunchi de nuvele și schițe publicate în limba maghiară cu cîțiva ani în urmă. Trăsătura dominantă a prozatorului ni se pare a fi tendința continuă de clarificare. Existența dobindește relief datorită evenimentelor, dar acestea modifică neconținut relațiile dintre oameni și chiar părerile eroilor despre ei înșiși. Această idee se conturează în cea dintîi povestire, *Studiu asupra opiniei publice*. „Marele actor al micului oras” trebuie să suporte indiscreția celor din jur, dornici să cunoască toate sinuozitățile vieții lui particulare. Considerîndu-se

demn de admirație, suferă un șoc din pricina unui tînar diform, care îl întîmpină întotdeauna la restaurant cu un aer provocator, prezența lui fiind resimțită ca o sfidare sau ca o amenințare a echilibrului sufletec. La întrebarea tînarului diform „are rost să trăiesc?” actorul constată că „senzația ucigătoare a milei depline” a pus stăpînire pe cugetul său, dar că judecata se prevalează de starea unui „trup favorizat”. Tot un proces de conștiință găsim și în *Pierzania lui Lajos Fábán*. Doi colegi de birou reconșteră trecutul prin altă prismă după ce află că un al treilea coleg a fost ucis. Subtitlul de „roman polițist” nu ne poate induce în eroare, pentru că accentul nu cade pe investigațiile menite să aducă în fața justiției pe asasin.

Analiza asasinării lui Lajos Fábán stabilește nevinovăția colegilor săi în planul realității, dar responsabilitatea în planul intențiilor, al gîndurilor tainice. „Trebuie să răspundem nu numai pentru faptele noastre, ci și pentru urmările lor ulterioare: nu numai pentru ceea ce e real, dar și pentru posibilitățile implicite”. Simbolul absurdului întovărășește sceneta *Cei care nu sint în Brehm*, cu adresă vădită antifascistă, povestirea dramatică *In umbră sau Cit e ceasul, domnule Weisskopf?* Uciderea dezertorului poate fi luată drept o aplicare strictă a legilor războiului (*Nu chiar bestii...*), dacă nu ar fi un exces de zel convertit într-o crimă absurdă. Ordinul este transmis în scară ierarhică, pentru ca responsabilitatea să fie aruncată soldatului nenorocos, asupra căruia s-au oprit întîmplător ochii sergentului.

O piesă antologică este *Învierea porcului*. Un cuplu de țărani „ronțăie” piine cu ceapă, femeia amintindu-și dojenile bărbatului, căruia nu-i plăceau bucatele pregătite de ea. Zgîndăriți de foame, cei doi cad pradă unei halucinații, reconstituind povestea porcului furat din bătătură, în preajma sărbătorilor de iarnă.

Am ales intenționat cîteva nuvele care circumscriu conflictul dintre aparență și esență, într-o multitudine de ipostaze. Experiențele sint colorate de căutarea adevărurilor ultime. Notațiile minuțioase slujesc scriitorului să creeze o atmosferă densă. Emoțiile, sentimentele, remușcările și clipele de fericire se întrepătrund, trăsînd un destin, o întîmplare cu consecințe neașteptate, tragismul unei vieți fără perspective, sau cazuri-limită absurde. Remarcăm ținuta intelectuală a prozei lui Páskándi, aria meditațiilor sale, stringența raționamentelor și, totodată, modurile imaginației sale, care-și trage seva din aspectele atât de complexe ale existenței omului contemporan.

Elena BERAM

Horja,
*Oberhaupt der Rebellen
in Siebenbürgen*

Klotska,
*Freund und
Rathgeber des Horja.*

Krischan Gyosg.

**HORIA
CLOȘCA
și
CRIȘAN**

**31 OCTOMBRIE 1784
IZBUCNEȘTE RĂSCOALA
IJOBAGILOR DIN TRANSILVANIA**

Reproducere din tipăritura contemporană *Horja und Kloitska Oberhaupt und Rathgeber der Aufrührer in Siebenbürgen...* [Horia și Cloșca, conducător și sfetnic ai răsculaților în Transilvania]. Karlsburg und Hermannstadt, 1785. (Biblioteca Academiei C.R.I. 142128).

- ВАСИЛЕ ТĂРĂБОЙ**: Principii proiectării sistemelor naționale de informații științifice, tehnice și economice. 581
- Виктория КУРКĂНИНУ**: Установление базисных единиц авторско-библиотечской информации. 600
- Евдженія МАРИНЕСКУ**: Modernizarea în interesul îmbunătățirii activității bibliotecii orașului Slatina. 598
- Корнеяну ДИМА - ДРĂГАН**: Пятидесятилетняя библиотека Иона Креанга. 617
- Джордже БАЙКУЛЕСКУ**: Барбу Лăзаряну, комунистический боець и библиотечарь. 90-летие со дня его рождежня. 620

EXTRAIT DU SOMMAIRE

- Vasile TARĂBOI**: Les principes de la projection des systèmes nationaux d'information documentaire scientifique, technique et économique. 581
- Eugenia MARINESCU**: Modernization dans l'intérêt de l'amélioration de l'activité. La bibliothèque de la ville de Slatina. 598
- Victoria CURCĂNEANU**: L'établissement des vedettes d'auteurs personnes physiques. 600
- Corneliu DIMA-DRĂGAN**: Un demi-siècle de la bibliothèque de Ion Creangă. 617
- George BAICULESCU**: Barbu Lazăreanu, militant communiste et bibliothécaire. 90 ans depuis sa naissance. 620

S U M M A R Y

- VASILE TARĂBOI**: National Systems for Scientific, Technical and Economic Documentary Information — Basic Principles. 581
- Eugenia MARINESCU**: Modernization Introduced to Improve Activity. The Slatina Town Library. 598
- Victoria CURCĂNEANU**: Selecting the Personal Author Entries. 600
- Corneliu DIMA-DRĂGAN**: A Book from Ion Creangă's Library. 617
- George BAICULESCU**: Barbu Lazăreanu, Communist Militant and Librarian. The 90th anniversary of his birth. 620

REDACȚIA: Str. Biserica Amzei nr. 5—7, sectorul 1, București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.94.04

COLEGIUL DE REDACȚIE

George BAICULESCU, Dumitru BĂLĂRȚ, Virgil CĂNDEA, Ion CIOTÎOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor șef), Alexandra IONĂSCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIN, MEȘZĂROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBACHER, Nicolae ONIGA, Mihail PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICIENI, Dan SIMONESCU

41 000